

Szeliánszky Márta Általános Iskola,
Készségfejlesztő Iskola, Szakiskola és
Egységes Gyógypedagógiai és
Módszertani Intézmény

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2024.

Herold József
főigazgató

Szeliánszky Márta Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Szakiskola és
Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS.....	6
I. AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA	8
1) Az iskolai nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, közös értékei, céljai, feladatai ..	8
A) Az iskola pedagógiai programját meghatározó alapelvek	8
B) Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai céljai	8
C) Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszköz- és eljárásrendszere	9
D) Az iskola nevelési programjában az alábbi fejlesztési területek és nevelési célok elérésére törekszünk	12
E) Az iskola feladata.....	15
2) A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	16
A) A tanulóinkra jellemző személyiségjegyek.....	16
B) A személyiségfejlesztés lehetőségei	18
C) Tevékenységi formák a személyiségfejlesztésben	19
3) Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	19
A) Az egészségfejlesztés iskolai feladatai	20
4) A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	22
A) A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok.....	23
B) Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai	23
C) A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai.....	24
D) A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai	24
5) A pedagógusok helyi intézményi feladatai	25
A) A pedagógus munkaköri kötelezettségei.....	25
6) Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai és hatásköre.....	26
7) A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....	28
A) A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők	28
B) A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	28
C) A tanulási esélyegyenlőség biztosításának elvei.....	30
D) A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	30
1. A tehetség megjelenésének és kibontakoztatásának területei.....	30
2. A tehetséggondozás.....	31
3. Feladatok a tehetség kibontakoztatásában.....	31
E) A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program	33
1. Tanulási kudarcok okai és azok felismerése	33
2. A fejlesztőmunka területei 1-4. osztályban	34

3.	A fejlesztőmunka területei 5-8. osztályban	35
4.	A fejlesztés területei 9-12. osztályban	37
5.	A fejlesztő munka területei 1-6. csoportban	38
6.	Egyéb segítő eljárások	39
7.	Programok, eljárások az integrációs munkában	39
F)	A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése	40
1.	A beilleszkedési és magatartási problémák okai	40
2.	A beilleszkedési és magatartási nehézségek megjelenési formái	41
3.	Magatartási problémák iskolai szinten	41
4.	Pedagógiai feladatok a kialakult problémák felszámolásában	43
5.	Intézkedések a beilleszkedési, magatartási problémák megoldására	43
G)	Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása	44
1.	A segítségre szoruló gyermekek és családok jellemzői	44
3.	Feladatok az egyes életkori szakaszokban	46
4.	A segítségnyújtás módjai iskolai szinten	47
5.	Az intézmény kapcsolata a gyermekvédelmi munkát segítő szervezetekkel	47
6.	A megelőzést szolgáló előadások, programok	48
8)	A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvétel gyakorlásának rendje	49
9)	A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	49
A)	A szülőkkel való kapcsolattartás formái és lehetőségei	50
1.	A szülői segítségnyújtás lehetőségei	50
B)	A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák	51
1.	A szülő és tanuló kötelezettsége az együttműködésben	51
C)	Együttműködés kapcsolattartás területei a szülőkkel	52
D)	Kapcsolattartás partnereinkkel	53
10)	A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	54
A)	Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	54
B)	A tanulói értékelés rendje	55
C)	A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	57
1.	Osztályozó vizsga	57
2.	Pótló vizsga	58
3.	Javító vizsga	58
4.	Különbözeti vizsga	58
D)	A vizsgatárgyak részei és követelményei	59
11)	A felvétel az átvétel és az iskolaváltás helyi szabályai	63

A) Az 1. évfolyamba lépés feltételei.....	63
B) Az intézménybe lépés magasabb évfolyamon	63
C) Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	64
12) Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának feladatai.....	64
13) A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére az iskola településén élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag	66
II. Az intézmény helyi tanterve.....	67
1) A választott kerettanterv megnevezése	67
2) A kerettantervek óraszámja	69
A) Tanulásban akadályozottak óratervei.....	69
1. Tanulásban akadályozottak óraterve 1-4 évfolyamon	69
2. Tanulásban akadályozottak 5-8. évfolyamon	69
3. Képzés szerkezete 9.E évfolyam (előkészítő)oktatásához	70
4. Képzés szerkezete a Szakmajegyzék szerinti rész-szakképesítés oktatásához	71
9-10. évfolyamok	71
5. Képzés szerkezete Szakmajegyzék szerinti négy évfolyamos szakképesítés oktatásához ..	72
B) Értelmileg akadályozottak óraterve 1-8. évfolyam.....	73
1. A tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok értelmileg akadályozottak 1-8 osztály számára.....	73
2. A tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok értelmileg akadályozottak 9-10. előkészítő osztály számára.....	74
3. A tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok értelmileg akadályozottak készségfejlesztő iskolai 11-12. évfolyamán	75
4. A tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok enyhe értelmi fogyatékos tanulók értelmileg akadályozottak készségfejlesztő iskolai 9-10. évfolyamán	76
5. A tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok enyhe értelmi fogyatékos tanulók értelmileg akadályozottak készségfejlesztő iskolai 11-12. évfolyamán	77
3) Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	78
A) A tankönyvrendelés szabályai.....	78
B) Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és eszközök kiválasztásának elvei	78
4) A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása ..	79
A) A kompetencia alapú oktatás	79
B) Kooperatív tanulás	81
C) Témahetek	83
D) Projektoktatás.....	83
E) Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	84

F) A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	84
G) Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	85
H) A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	85
I) A szakképző évfolyamok pedagógiai feladatainak megvalósítása	86
J) Értelmileg akadályozott tanulók körében a pedagógiai feladatok megvalósítása.....	86
5) Mindennapos testnevelés.....	87
6) A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	87
7) A hátrányos és halmozottan hátrányos gyerekekkel kapcsolatos pedagógiai teendők .	88
8) A tanulónak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje.....	90
A) A szakiskola szakmai programja.....	90
B) A szakmai képzésbe kerülés feltételei	91
C) A szakmai képzés személyi feltételei.....	91
D) A választható szakmák	91
1. Divatszabó.....	91
2. Textiltermék-összeállító.....	92
3. Lakástextil-készítő.....	93
4. Parkgondozó részsakképesítés.....	94
5. Szakiskolában oktatható 2 évfolyamos szakma.....	94
Számítógépes adatrögzítő:	94
9) Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái ...	95
A) Írásbeli feladatok értékelése	96
1. Az írásbeli beszámoltatás formái.....	96
2. Az írásbeli beszámoltatás rendje	96
3. Az írásbeli beszámoltatás korlátai	97
4. Az írásbeli beszámoltatás szerepe, súlya a tanulók tudásának értékelésében	97
10) Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	98
11) A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	99
12) A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	99
13) Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei.....	100
A) Egészségnevelés.....	100
1. Az iskolai egészségnevelés általános célja.....	100
2. Az iskola egészségnevelési alapelve	100
B) Környezeti nevelés	101
1. Általános cél.....	101
2. A környezeti nevelés alapelve	101

14)	A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	101
A)	A magatartás értékelésének elvei	102
B)	A szorgalomjegyek megállapításának elvei	102
C)	A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei	104
1.	A dicséret formái	104
2.	Fegyelmező intézkedések	105
3.	Fegyelmi büntetések	107
4.	A tanuló kártérítési felelőssége	108
15)	A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	108
A)	A tudatos fogyasztóvá válással a pénzügyekkel kapcsolatos ismeretek átadása	108
B)	A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek	109
16)	A pedagógiai program mellékletei	111
	1. számú melléklet	111
	VIZSGAKÖVETELMÉNYEK:	111
1.	Általános iskola (tanulásban akadályozottak)	111
2.	Szakiskola	139
3.	Értelmileg akadályozott tanulók általános iskola	143
4.	Értelmileg akadályozott tanulók készségfejlesztő iskola	151
9-10.		151
2. sz melléklet	Az utazó gyógypedagógusi pedagógiai program	158
2. sz melléklet	Az iskola helyi tanterve	181
3. sz melléklet	Az ágazati vizsga eljárásrendje	181
4. sz melléklet	Vizsga eljárásrendje	181
17)	A pedagógiai program függeléke	182
	Törvények	182
	Kormányrendeletek	182
	Miniszteri rendeletek	182
	Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai	183

BEVEZETÉS

Az intézmény hivatalos elnevezése: Szeliánszky Márta Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

Az intézmény fenntartója: Zalaegerszegi Tankerületi Központ

Székhelye: 8900 Zalaegerszeg, Béke ligeti utca 6.

Az intézmény típusa: Többcélú intézmény

A pedagógiai programot a főigazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

A pedagógiai programot jogszabályi változások előírásainak megfelelően, valamint a felülvizsgálatára kezdeményezési jogosultsággal rendelkező közösségek javaslata alapján az főigazgató vizsgálja felül, és szükség szerint módosítja azt. A módosítás szükséges akkor is, amikor a nevelés-oktatás folyamata megkívánja a belső átalakítást, átértékelést.

A fenntartó a köznevelési intézmény pedagógiai programjának, jóváhagyásáról az főigazgató általi felterjesztést követő harminc napon belül dönt.”

A pedagógia program nyilvánosságra hozatala

A dokumentumot egy-egy példány a fenntartó székhelyén, az iskola könyvtárában, az főigazgatói irodában van, valamint megtekinthető az iskola honlapján bekeligetiskola.hu és a **Köznevelés Információs Rendszerének elektronikus felületén**.

Az iskola küldetésnyilatkozata

„Minden gyermeket elfogadunk olyannak, amilyen, azzá neveljük, amivé válni képes, annak érdekében, hogy életesélyei a lehetőségeihez képest a legjobbak legyenek.”

Az iskolánk célja, hogy boldog gyermekekkel találkozzunk nap, mint nap, emlékezetünkbe idézve Kodály gondolatait: „Csak boldog gyermekből lehet boldog felnőtt, s csak ezekből lehet boldog ország.” Ezért az iskolai élet középpontjába a gyermekeket, az őket nevelő felnőtt közösséget, a folyamatos fejlődés iránti elkötelezettséget, a rendszer/folyamat szemléletet és a pedagógiai minőséget állítjuk, így biztosítva a növekvő sikerlehetőséget intézményünk minden

érdekelt személye számára. Továbbá célunk, hogy az SNI gyermekek számára biztosítsuk az organikus egységgé szervezett gyógypedagógiai szolgáltatást annak érdekében, hogy egyéni életük, társadalmi beilleszkedésük sikeres legyen. Ennek érdekében a kulcskompetenciák megalapozásával, fejlesztésével segítjük elő a szükséges kompetenciák kialakulását, az ismeretek alkalmazásához szükséges képességeket, a motivációt és az attitűdöket.

Ennek alapfeltétele az egyéni fejlődési, haladási tempó biztosítása, valamint a speciális tananyag, módszer alkalmazása. Mindezek az esélyegyenlőség megvalósítását segítik elő.

Az iskolában megszerzett tudás, akkor lesz a társadalom számára gazdasági érték, ha valós életben felhasználhatóvá, alkalmazhatóvá válik.

A Szeleánszky Márta Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Szakiskola és EGYMI általános iskolai, készségfejlesztő iskolai, szakiskolai és az utazó gyógypedagógiai szolgáltatások széles körével támogatja az adaptív nevelés-oktatás megvalósulását.

Az intézmény önálló szervezeti egységei:

- 1. általános iskola, készségfejlesztő iskola, szakiskola*
- 2. utazó gyógypedagógusi hálózat*

I. AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA

1) Az iskolai nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, közös értékei, céljai, feladatai

Az iskola pedagógiai tevékenységének meghatározásakor az alapelvek, célok és feladatok megfogalmazása során figyelembe vettük azokat a lehetőségeket, elvárásokat, amelyek a sajátos nevelési igényű tanulók eredményes oktató-nevelő munkájához nélkülözhetetlenek.

A) Az iskola pedagógiai programját meghatározó alapelvek

1. A különleges gondozás, mint alapvető igény és feladat
2. A másság, a sokszínűség elfogadása
3. Az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése
4. A kulcskompetenciák fejlesztése, erősítése
5. A fogyatékosok eredményes szocializációja, társadalmi integrációja

B) Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai céljai

Stratégiai célok

A nevelőtestület a fenti alapelvek szellemében végzi minden pedagógiai tevékenységét. **Az intézményünk stratégiai célja** olyan gyógypedagógiai módszertani intézmény kialakítása, ahol megfelelő feltételek mellett a sokoldalúan képzett gyógypedagógusok, az innovációra kész nevelőtestület korszerű terápiás eljárásokkal, fejlesztő eszközökkel, speciális taneszközökkel bármely fogyatékoságtípushoz gyógypedagógiai megsegítést tudnak biztosítani óvodás kortól a munkába állásig, mindezzel hozzájárulva a sajátos nevelési igényű gyermekek **sérülés-specifikus fejlesztéséhez, társadalmi integrációjához.**

Nevelési célok

Meghatározzuk azokat az értékeket, amelyek tükrözik a XXI. században megjelent új társadalmi igényeket. A célok eléréséhez alakítjuk nevelési programunkat és az új kerettantervet alkalmazzuk, mely alapján elkészítettük helyi tantervünket. Mindezek során a Nemzeti Köznevelési Törvény, a NAT, az Irányelvek és egyéb jogszabályok előírásait alkalmazzuk.

Figyelembe véve neveltjeink értelmi képességeit, társadalmi környezetét, lehetőségeit, az iskola feladata, hogy esélyegyenlőséget biztosítson az eltérő fejlődésmentű tanulók alapozó, valamint szakmára, munkára felkészítő képzésében. Ezért az iskolai tevékenység célja a tanulók társadalomba való beillesztése, társadalmi cselekvőképességük kialakítása. Ez feltételezi, hogy olyan magatartásformák és személyiségjegyek alakuljanak ki a pedagógiai folyamat során, amelyek segítik érdekeik felismerését és érvényesítését.

C) Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszköz- és eljárásrendszere

Az alkalmazott módszerek kiválasztásának szempontjai:

- A tanuló életkori sajátosságainak, előzetes tudásának, norma és szokásrendjének figyelembe vétele.
- A tanuló egyediségéhez, sérüléséhez leginkább illő módszerkombinációk kiválasztása.
- A sérült gyermek személyiségét figyelembe vevő, pozitív megerősítést szolgáló módszerek alkalmazása.
- Az értelmi fogyatékos gyermekek/tanulók elsődlegesen tapasztalati személyiségek, így a tapasztalatszerzés, a követendő mintaadás, a modellnyújtás, a gyakorlás, a megerősítés, a szerepjáték, a fejlesztő beszélgetés alapvető a tanítás-tanulás, a nevelés egész folyamatában.
- A módszer kiválasztásánál fontos szempont a tehetséggondozási tevékenység, a kiemelkedő képességek speciális fejlesztése.
- Az iskola esélyt biztosít a hátrányos szociokulturális háttérrel bíró szülők gyermekeinek, személyiség- és képességfejlesztéssel csökkenti az otthonról

hozott hátrányokat, ennek megvalósításához elengedhetetlen a korszerű módszertani és tanulásszervezési eljárások alkalmazása, a differenciált és tevékenységközpontú ismeretszerzés biztosítása.

A célok megvalósítása érdekében alkalmazott módszerek, eljárások, a differenciált és tevékenységközpontú ismeretszerzést biztosító tanulásszervezési stratégiák

- Differenciált tanulásszervezés: homogén és heterogén csoportban, kooperatív technikák, drámapedagógiai módszerek és augmentatív kommunikáció alkalmazásával
- Interaktív tanulásszervezés
Módszerei: kooperatív tanulócsoportok, szerepjátékok, viták, munkacsoportok, megbeszélés, gyakorlás társakkal, projekt
- Tapasztalati tanulás, cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelés
Módszerei: kísérlet, szimuláció, játék, kirándulás
- Önálló tanulás
Módszerei: számítógéppel támogatott tanítás, egyéni tanulási szerződés, személyre szóló feladat, házi feladat
- Direkt tanulásszervezés
- Módszerei: előadás, a magyarázat, szemléltetés, a kérdve kifejtés, összehasonlítás és a gyakorlás
- Indirekt tanulásszervezés (pl. problémamegoldás, értő olvasás, gondolkodó megbeszélések)
- Felfedeztető tanítás- tanulás, megértésen és tevékenységen alapuló fejlesztés
- IKT-val támogatott tanítás-tanulás
- Ellenőrzés- értékelés. fejlesztő értékelés, tanulói portfólió
- Moduláris oktatás
- Projekt
- Témahét

A modern pedagógiai módszertan alkalmazása megváltoztatja a hagyományos órakeretet, az alkalmazott tanulásszervezési eljárásokat, a tanulás környezetét. Időkerete rugalmas, a téma, a korosztály, a résztvevők létszáma határozza meg.

A magatartás, a viselkedés, az attitűdformálás ösztönző módszerei

Tanulóink motiválásának legeredményesebb eszköze a pozitív reakció, az elismerést, szeretetet kifejező mosolytól kezdve a tárgyi jutalomig.

Az ösztönzés irányultsága

- a szorgalom elismerése
- a pozitív magatartási formák megerősítése
- a tanuló kitartásának, akaratának elismerése (eredmények, versenyek, helyezések)
- a közösségért végzett munka értékeinek felmutatása

Formái

- a szóbeli, írásbeli dicséret
- oklevél
- jutalom (tárgyi, színház, mozi, kirándulás)

A tanulmányi munkára, a tanulási motiváltságra ható ösztönző módszerek

- a helyeslés kifejezése szóban és írásban
- az elismerés kifejezése az osztály előtt, az iskolatársak, a szülők előtt szóban és írásban
- az elismerés szóbeli kifejezése iskolagyűlésen
- osztályfőnöki, szaktanári, főigazgatói dicséret a KRÉTÁ-ba,
- osztálynaplóba, bizonyítványba
- jutalom – tárgyi, könyv, oklevél
- magatartás és jó tanulmányi eredmény jutalmaként nyári táborozáson való részvétel lehetősége

D) Az iskola nevelési programjában az alábbi fejlesztési területek és nevelési célok elérésére törekszünk

- **A tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése:**

Az egyetemes emberi értékek: a humánus, a szeretet, a jószág, a megértés, a nemzethez való kötődés, a másik emberrel való törődés, a kulturált emberré válás eszményének továbbadása, a tanulók fejlettségi szintjének megfelelően. A környezeti, természeti és ember alkotta értékek felismerésére és megőrzésére nevelés. A durvaság elutasítása a viselkedésben és a kommunikációban, valamint az igénytelenség visszaszorítása. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

- **Nemzeti öntudat, hazafias nevelés**

Nemzeti kultúránk nagy múltú értékeinek, a szülőföldünk, népünk gyökereink megismertetése, tisztelete, kötődések és azonosulások kiépítése, a magyarságtudat megőrzése közösségi tevékenységek által.

Ennek érdekében:

- A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat alapján Magyarország Kormánya 2019-ben életre hívta a Lázár Ervin Programot, melyen iskolánk 1- 8. évfolyamos tanulói a Zalaegerszegi Tankerületi Központ által koordinált programban vesznek részt.
- A Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program kiterjesztéséről szóló 1050/2024. (III.7.) Korm. határozat értelmében az intézmény 7-11. évfolyamos tanulói a Zalaegerszegi Tankerületi Központ által koordinált programban részt vesznek.
- **Állampolgárságra, demokráciára nevelés** – törvénytisztelet, az együttélés szabályainak megismerése a Házirend alapján, az emberi méltóság és az emberi jogok

tisztelete, a demokrácia szabályainak tudatosítása, gyakorlása a DÖK keretein belül, jogok és kötelességek gyakorlása, szakiskolások esetében a munkahelyeken is.

- **Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése:** reális önismeret kialakítására való törekvés, a másság elfogadtatása, a kisebbségi létből fakadó előítéletek kezelése a társas kapcsolatokban.
- **A családi életre nevelés:** az értékrendben bekövetkezett változások, a hagyományos család kereteinek felbomlása az eddigiektől eltérő felfogást és nevelési gyakorlatot követel az iskolai nevelés keretén belül is: felkészítés a szülői szerepre, a családi életre, családtervezés, párkapcsolati konfliktusok kezelésének elsajátítása.
- **A testi és lelki egészségre nevelés** napjaink meghatározó feladata az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek és szokások, az önellátás, a szocializációs technikák elsajátítása a környezettel való harmonikus együttéléshez. **Kiemelten fontos a káros szokások kialakulásának megelőzése, az indulatok kezelési technikájának elsajátítása.**
- A munka világának megismertetése, **pályaorientáció.** A gyakorlati képzésre épülő neveléssel a minőséget megbecsülő, pontos, fegyelmezett munkavégzés képességének kialakítása, a munkában való együttműködés készségének fejlesztése. A tanulók felkészítése a munkaerőpiacon történő munkavégzésre, munkahely-felkutatási, „önmenedzselési” technikák kialakítása.
- **Fenntarthatóság, környezettudatos** magatartás kialakítása az élő természettel, az épített, a társadalmi környezettel kapcsolatosan, valamint a saját életvitelük tekintetében.

Megismertetni a tanulókkal az élővilágot és benne az embert veszélyeztető környezeti válsággal, globális problémákkal, lakóhelyükön is fellelhető környezeti gondokkal.

Felébresztetni a felelősségérzetet, a tenni akarást a környezeti értékek megőrzésére a lakóhelyükön.

- **Gazdasági és pénzügyi nevelés:** a pénz szerepének, a gazdaságosság fontosságának megismerése, az önálló életvitelhez szükséges alapvető gazdasági ismeretek gyakorlati elsajátítása.

- **Felelősségvállalás** másokért. Az együttérzés, együttműködés, egymás elfogadása gyakorlati tevékenységeken keresztül, segítségnyújtás gyakorlása, felelősség a végzett munkáért.
- **Médiatudatosságra** nevelés: a valóság és a virtuális valóság megkülönböztetése, a látottak értelmezésével kritikai hozzáállás kialakítása.
- **A tanulás tanítása:** az élethosszig tartó tanulás alapjainak lerakása az egyénre szabott tanulási technika elsajátíttatásával. A szakiskolában mobilizálható szakmai ismeretek nyújtása.
- A tanulói személyiség széleskörű fejlesztése, a NAT-ban foglalt **kulcskompetenciák kialakítása/fejlesztése**

- Anyanyelvi kommunikáció
- Idegen nyelvi kommunikáció
- Matematikai kompetencia
- Természettudományos kompetencia
- Digitális kompetencia
- A hatékony, önálló tanulás
- Szociális és állampolgári kompetencia
- Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

A nevelési célokban megtestesült értékek áthatják az iskolai nevelés-oktatás minden területét, a gyakorlatban a nevelési program, a helyi tanterv, a tanítási, fejlesztési programok napi megvalósításában jelennek meg iskolánkban.

Igazodunk tanulóink lehetőségeihez, korlátaikhoz: szükség szerint *hosszabb időszávokat* jelölünk ki egy-egy feladathoz, a nevelési- tanítási tartalmak, elvárások, követelmények és az értékelés igazodik tanulóink egyéni fogyatékoságához, szintjéhez. Az eredményes nevelés-oktatás érdekében *sajátos tanulásszervezési* megoldásokat alkalmazunk, különös hangsúlyt fektetve a rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységre, a sérült gyermek, *személyiségének fejlesztésére.*

Fontosnak tartjuk az *elfogadó, nyitott környezet kialakítását*, ami a sérült gyermek erőit, sikeres próbálkozásait értékeli, másságát elfogadja. Széles kapcsolatrendszert alakítottunk ki, melynek segítségével erősítjük a társadalmi integrációt, az esélyegyenlőség megalapozását.

E) Az iskola feladata

Különös tekintettel a sérülés specifikumaira: gyógypedagógiai ellátás keretében biztosítani a tanulásban akadályozott, az értelmileg akadályozott, a halmozottan sérült, a beszéd fogyatékos, az autista, a hallás sérült, látás sérült tanulók sajátos nevelési szükségletéből adódó iskolai nevelés-oktatást, fejlesztést és a terápiák alkalmazását.

A konkrét feladatok a célokból, alapelvekből következnek, amelyeknek a nevelő-oktató munka minden területén érvényesülni kell.

Az intézmény feladatai a következők:

- a tanulásban akadályozott, tanköteles korú általános iskolai tanulók oktatásanevelése,
- értelmileg akadályozott, tanköteles korú általános iskolai tanulók oktatásanevelése,
- az általános iskolát végzett tanulásban akadályozott tanulók szakiskolai oktatásanevelése, szakmai képzése,
- értelmileg akadályozott tanulók készségfejlesztő iskolai oktatásanevelése-képzése,
- a városi intézmények belső integrációjának segítése,
- beszéd fogyatékos gyermekek ellátása
- utazó gyógypedagógusi feladatok ellátása Egyéb szolgáltatás keretében lehetőség van:
 - délutáni foglalkozásokon a másnapi órákra való felkészülésre,
 - szabadidős tevékenységekre (szakkörök, sportkörök, kulturális foglalkozások stb.),
 - felzárkóztató, rehabilitációs foglalkozásokra és tehetséggondozásra

2) A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Iskolatípusunkban kiemelt feladatként kell kezelnünk a személyiség fejlesztését, ami a különböző közösségekben – legyen az formális, vagy informális- alakul, fejlődik.

Feladatunk e tekintetben rendkívül összetett, nagy körültekintést, szervezettséget és szakértelmet igényel. Munkánkat nehezíti az a tény is, hogy az épek iskoláitól eltérően, a nevelési folyamat nem képez minden tanuló számára egységet, hiszen az áthelyezési

gyakorlat következtében a tanulók egy része nem első osztálytól vesz részt a képzésben.

A fogyatékoság megállapítása sok esetben akkor történik, ha a gyermek az iskolai sikertelenségek halmozódása miatt tovább haladásra nem képes. Ekkor kerül át iskolatípusunkba, gyakran felső tagozatba, több esetben beilleszkedési problémákat okozva egy-egy osztályban, közösségben.

Nehézséget jelent az is, hogy iskolánkba évismétléssel kerülnek a tanulók, ezért az életkori különbségek is rendkívül nagyok. Hatéves kortól felnőtt korig folyik a képzés. A fentiek mellett meg kell küzdenünk súlyos szociális, szocializációs, a családi körülményekből adódó problémákkal is.

A) A tanulóinkra jellemző személyiségjegyek

Tanulóinknál az intellektuális képességek fejletlensége mellett a személyiségfejlődésükben is elmaradás, diszharmónia figyelhető meg. Az esetek többségében a hagyományos családi nevelő funkciók arányaiban és minőségében is megváltoztak, a meghatározó emocionális gyökök elvékonyodtak. A szülői modellek érzelmi és identifikációs szerepének gyengülése a személyiségalakulás szempontjából kedvezőtlen. Az alacsony iskolai végzettség, a sajátos szubkultúra, az ahhoz járuló erkölcsi hatások, a társadalmi szabályokkal való gyakori szembefordulás kedvezőtlenül befolyásolja személyiségük alakulását. Emiatt tanulóink személyiségstruktúráját a következők jellemzik:

- szokásrendszerünkbe negatív elemek épültek be,
- hiányos a szocializációs kompetencia,
- a sajátos kultúra miatt más a tanult értékrend,

- hiányos a pozitív motiváció.

Mindehhez társul, hogy szomatikusan elmaradás tapasztalható, és bizonyos fokú infantilizmus is megfigyelhető. Az értelmi fejlődés terén érdeklődési gyengeség, figyelemösszpontosítási zavar, a logikai funkciók retardációja jellemzi őket. Ahol a családi nevelés nem kielégítő, a külső kontroll gyenge, nincs pozitív modell, ott a tanulók énképfejlődése irreálissá válhat, a szerepviselkedés tanulása önkontroll hiányhoz vezethet. A fentiek indokolják, hogy az iskolának, mint másodlagos szocializációs szintnek a személyiségformáló szerepe jelentősen felértékelődik. A pedagógiai folyamatban a pozitív értékek megismertetése, a problémák kezelését segítő eljárások gyakorlása kiemelt feladat. Ezek korrekciója különböző szinteken és életkorokban történik.

A személyiségfejlesztés eredményessége érdekében szükséges, hogy:

- a gyermekeket elegendő és nekik megfelelő információkkal lássuk el,
- olyan feladatok elé állítsuk, amelyek képességeiknek megfelelőek,
- olyan környezetet teremtsünk, amely pozitívan hat rájuk,
- biztosítsuk a kognitív képességek fejlődését a kompenzáló, korrekciós fejlesztés keretein belül, egyéni vagy kiscsoportos formában,
- a részképesség-zavarok korrekciójához valamint az ismeretszajátításhoz szükséges képességek kialakításához legyenek meg a feltételek,
- formáljuk az elemi magatartási szokásokat, biztosítsuk az önállóság, az önkiszolgálás elsajátításához a feltételeket,
- alkalmazzunk olyan motivációs rendszert, amely az értékek létrejöttét segíti.

B) A személyiségfejlesztés lehetőségei

- Fontosnak tartjuk, hogy olyan helyi tantervet alkalmazzunk, amely az oktató-nevelő tevékenység mellett biztosítja a szociális hátrányokból adódó problémák kompenzálását, az eltérő fejlődésmenetű tanulók felzárkóztatásának biztosítását, valamint a családi életre, a szabadidő helyes eltöltésére való felkészítést.
A fejlesztő foglalkozások keretében, egyéni fejlesztés során kiemelt szerepet szánunk a személyiségfejlesztésre. Egyéni fejlesztési terv alapján személyre szabott terápiás módszerekkel, szakember /pl. pszichopedagógus / végzi a munkát.
- A személyiségfejlesztést szolgálják az egyes szakköri tevékenységek, amelyek hatása és eredménye megmutatkozik a tanulók viselkedésében, magatartásában.
- Szükség esetén kiscsoportos, terápiás foglalkozásokat szervezünk egyes problémák megoldására (pl. szexuális kérdések, párkapcsolatok, deviáns viselkedés, magatartászavar esetén, a családi problémák, konfliktusok kezelésében). Ezeket a foglalkozásokat is szakemberek vezetik.
- Évente legalább egy alkalommal a táborozások is jó alkalmat nyújtanak a problémák kezelésére, a tematikus programok megvalósítására.
- Tanulóink esetében (a családi, környezeti problémák, gondok halmozottabb előfordulása miatt) elengedhetetlennek tartjuk a szülőkkel való együttműködést. A magatartási nehézségek, a személyiségstruktúrában mutatkozó problémák megoldása csak a szülők bevonásával, együttműködésével lehet eredményes. Ennek érdekében rendszeresek a családlátogatások, amelyek célja a problémák feltárása, a helyes nevelési módszerek megismertetése, elfogadtatása, valamint az iskolai közös programokba a szülők bevonása.
- Súlyosabb esetekben igénybe vesszük a Zalaegerszegi Család- és Gyermejkölési Szolgálat valamint egyéb szakemberek (iskolaorvos, pszichológus, gyermekpszichiáter) segítségét.

C) Tevékenységi formák a személyiségfejlesztésben

Iskolai szinten

Foglalkozások	Tartalom
szakkörök, sportkör	közösségformálás, empátia, alkalmazkodás, tehetséggondozás, küzdőszellem, kitartás, motiválás
kiscsoportos terápiás foglalkozások	magatartási és személyiségproblémák kezelése, beilleszkedési nehézségek, családi problémák megbeszélése, életvezetési tanácsadás, feszültségoldás
rendezvények (játsszínházak, ünnepélyek, kirándulások, projektnap)	közösségformálás, tehetséggondozás, felelősségtudat alakítása, hagyományápolás, türelem, kitartás, empátia
táborok	életmód, viselkedési, magatartási, beilleszkedési nehézségek kezelése

Iskola-szülő kapcsolatában

Az együttműködést szolgálja az iskola és a szülők szoros kapcsolata.

A kapcsolattartást az osztályfőnökök, a gyermek- és ifjúságvédelem koordinálását ellátó személy, a gyógypedagógiai asszisztensek és a DÖK vezető biztosítja.

Külső segítség kérése elsősorban a főigazgató (helyettesek), az osztályfőnökök és a gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátor feladata. A lebonyolításban segítenek a gyógypedagógiai asszisztensek. A személyiségfejlesztés lényeges pontja a tanár-diák kapcsolat, mint a feladatok fő meghatározója.

3) Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Általános cél: valamennyi tanulóban tudatosítani, hogy a teljes emberi élet elengedhetetlen feltétele az ember egészségének megóvása. Felismertetni, hogy az ember egészsége olyan érték, amelyért mi magunk vagyunk felelősek.

A) Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

Környezeti nevelés terén:

- környezettudatos magatartás kialakítása,
- a környezet és problémái iránti érzékenység elősegítése,
- a környezet működésének megismerése és megértése (életkori sajátosságok és értelmi képességek figyelembevételével),
- képességek fejlesztése, amelyek szükségesek a környezet védelmével és jobbításával kapcsolatos tevékenységekhez,
- tudatformálás, amely a gyerekeket megtanítja a környezettel való tudatos együttélésre, a környezetbarát életvitelre.

El kell érünk, hogy kialakuljon az életmód, a gondolkodás, az attitűdök megfelelő szintézisében a környezet okos és mértéktartó felhasználása, a környezetkultúra. A környezet iránti felelősség, minden élő iránti tisztelet, a mindennapi életvitel rendjében az ökológiai szemlélet megalapozása és fokozatos kialakítása a feladatunk.

Egészségnevelés terén:

- Fel kell készítenünk tanulóinkat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni,
- egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani,
- embertársaik iránt segítőkész magatartást kialakítani,
- önmaguk másságát elfogadni,
- a környezet leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit megismerni és elkerülni.

Támogatást kell nyújtanunk – különösen a serdülőknek – a káros függőségekhez vezető szokások (dohányzás, alkohol-, drogfogyasztás, helytelen táplálkozás) kialakulásának megelőzésében, segíteni a krízishelyzetbe jutottakat. Foglalkoznunk kell a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, figyelmet fordítva a családi életre, a felelős örömteli párkapcsolatra történő felkészítésre.

Testi nevelés terén:

- az egészségkultúra erősítése, tudatos egészségmegőrző magatartás kialakítása,
- higiéniai szokások kialakítása,
- prevenciós módszerek alkalmazása a testnevelési óra keretében,
- testnevelés órán az élettani terhelések és pozitív emocionális hatások összehangolása,
- a keringési és légzési rendszer fejlesztése tartós, folyamatos, közepes iramú futás alkalmazásával,
- speciális tartásjavító gyakorlatok alkalmazása,
- igény kialakítása a tiszta tornafelszerelésre, az öltöző rendjének megővására, az órák utáni tisztálkodásra.

Az iskola-egészségügyi szolgálat feladatai

Iskolaorvos

- Kéthetente egy alkalommal rendel iskolánkban.
- Évente végez szűrést az osztályokban (testsúly- és magasságmérés, gerinc-, szem-, általános fizikális vizsgálat).
- Probléma esetén háziorvoshoz vagy szakorvoshoz utalja tanulóinkat, akiktől visszajelzést vár.
- Korhoz kötötten védőoltásokat ad.
- Pályaalkalmassági vizsgálatot végez a 8. osztályos tanulók körében.
- Szakorvosi javaslat alapján sorolja be a tanulókat gyógytestnevelésre.

Védőnők

- Minden héten két délelőtt az iskolában tartózkodnak. - Az iskolaorvos munkáját segítik.
- Szűrővizsgálatokat végeznek.
- Dokumentációs feladatokat látnak el.
- Tisztasági vizsgálatot végeznek szükség szerint (pl. elősködők felderítése).

- Egészségnevelő és felvilágosító előadást tartanak. - Fogadó órát tartanak a serdülőkori problémák megoldása érdekében.

Iskola fogorvos

- Évente szűrést végez.
- Probléma esetén visszarendeli és ellátja a tanulókat.

A környezet- és egészségnevelési feladatok részletesen az 1. számú mellékletben találhatók.

4) A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A jó közösség minden ember jogos igénye és szükséglete, ahol alakulnak, formálódnak mindazok a személyiségjegyek, amelyek nélkülözhetetlenek a társadalmi együttéléshez. A közösségi normák, értékrendek, viselkedési szabályok tanulóink sajátos családi szocializációja miatt eltérnek a társadalmi átlagtól.

Az oktatás- nevelés- fejlesztés közösségi szervezeti formái:

- tanítási órák,
- fejlesztő foglalkozások
- délutáni felkészítő foglalkozások
- délutáni szabadidős foglalkozások
- szakkörök
- egyéb (iskolán kívüli) szabadidős foglalkozások, rendezvények
- táborok, kirándulások

A) A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

Az újonnan alakuló osztályközösségekben a szokásrend kialakítása, a társas kapcsolatok rendjének elsajátítása, a kulturált kommunikáció, a szociális háttérből adódó hátrányok csökkentése, a közösségi tudat formálása az elérendő cél.

A tanulók eltérő képességstruktúrája bizonyos esetekben indokolja a csoportbontást. A kisebb, homogénebb összetételű közösség nagyobb lehetőséget biztosít a személyiségjegyek harmonikusabb fejlődéséhez, és az egyéni bánásmód megvalósításához.

B) Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

A felső évfolyamokon **tanulósobai** foglalkozásokat szervezünk, ahol tanulóinknak lehetőségük van az önálló tanulásra, de segítséget kérhetnek tanáraiktól és egymástól is.

A tanulósobai csoportokat különböző évfolyamra járó gyermekekből is szervezhetjük, így mód nyílik az egymás iránti tolerancia megélésére, a magasabb szintű alkalmazkodásra, empátiára.

A **könyvtár** a személyiség- és közösségfejlesztés fontos színtere, ahol rendszeresen biztosítjuk a kölcsönzést, az olvasótermi bűvárkodást és az internet használatot.

Az informatika tantárgyon belül csoportos könyvtári foglalkozásokat szervezünk első osztálytól a szakiskoláig. Tanulóinkat a tananyag hatékonyabb elsajátításában és a szélesebb körű ismeretszerzésben segítjük. Az életkoruknak megfelelő, játékos könyvtárhasználati órákkal alapozzuk meg olvasóvá nevelésüket, későbbi önművelésüket.

Szakiskolásaink számára megfelelő példányszámban biztosítjuk azokat a szakkönyveket, amelyek elősegítik szakmai tudásuk bővítését.

C) A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

A diákönkormányzat a diákokból szerveződik és a diákönkormányzatot vezető tanár irányításával működik. Személyiség- és közösségfejlesztő szerepe az iskolai nevelési folyamatban érvényesül.

A szabadidős tevékenységek, programok meghatározásában, azok szervezésében és lebonyolításában való részvétel erősíti olyan személyiségjegyek kialakulását, mint az önállóság, pontosság, felelősségtudat, döntési képesség.

A diákönkormányzat felépítése és működése lehetőséget biztosít a társadalmi szerepek tanulására és elsajátítására is. A diáktanács működtetése, az alá- és fölérendeltségi viszonyok, a különféle szinten végzett vezetői feladatok biztosítják minden tanuló számára azt, hogy részt vállalhasson, és aktívan tevékenykedhessen a közösség érdekében.

Az iskolai rend és fegyelem megerősítésében a diákügyelet megszervezésével és működtetésével fontos szerepet játszik a diákönkormányzat. Személyes példaadásuk, megfelelő magatartásuk hatékony eszköz a nevelésben.

A feladatok meghatározásában, ellenőrzésében, a tevékenységek eredményes elvégzésében nélkülözhetetlen a diákönkormányzatot segítő tanár vezető szerepe.

D) A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A **tanórán kívül** is arra törekszünk, hogy diákjaink szabadidejüket életkoruknak megfelelően hasznos elfoglaltsággal töltsék. A kulturális- és sportfoglalkozások szükség szerint egy vagy több évfolyamból szerveződhetnek. Itt a feladatvégzésen és az élményszerzésen túl gyakorolhatják a közösségi élet szokásait, társas kapcsolataik erősítését, amely fejleszti önismeretüket, énképüket.

A **szakkörök** szervezése kettős célt szolgál: a szabadidő hasznos eltöltése és tehetséggondozás. A sport közösségformáló szerepe rendkívül erős, hiszen a győzni akarás, az eredményesség minden résztvevőt motivál. Így erősödhetnek olyan fontos személyiségjegyek, mint a kitartás vagy a küzdeni akarás.

A kulturális foglalkozásokon megtanulnak figyelni egymásra, tiszteletben tartani mások véleményét, alkalmazkodni társaikhoz, fegyelmet, kitartást és rendszerességet tanulnak. A közösségi szokások kialakításához az iskolán kívüli rendezvények, a kirándulások és a táborozások is hozzájárulnak.

Az iskolai közösségformálás szempontjából fontosak az iskola egész tanulóközösségét érintő rendezvények, projektnapok, amelyeknek hagyománymegőrző célja is van. Ezek a közös összejövetelek lehetőséget adnak arra is, hogy a különböző korú és eltérő értelmi képességű tanulóközösségek összekovácsolódjanak, érzelmeik pozitívan alakuljanak.

5) A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A) A pedagógus munkaköri kötelességei

- Ellátja a kötelező óraszámokban tartandó tanítási, nevelési feladatokat.
- A tanórákra és más foglalkozásokra alaposan és lelkiismeretesen készül.
- A hivatalosan jóváhagyott tanmenet alapján dolgozik.
- A helyi tantervben jóváhagyott tankönyvek, munkalapok és eszközök felhasználásával tanít.
- A tanulók munkáját folyamatosan ellenőrzi és értékeli; az érdemjegyeket a tájékoztató füzetbe és a naplóba beírja.
- Részt vesz az iskolai innovációban és a közös vállalkozások megvalósításában.
 - Ellátja az ügyeleti szolgálatot és a helyettesítést a beosztás szerint.
- Ellátja az iskola működéséhez szükséges, a tanulók nevelésével kapcsolatos tanórán kívüli feladatokat a kötelező óraszámokon felüli munkaidőben.
- Együttműködik az osztályfőnökökkel, segíti őket a nevelési feladatok megvalósításában.
- Fogadóórát tart, és részt vesz a szülői értekezletek munkájában.
- Felelős tantermének, szertárának, foglalkozási helyének rendjéért.
- Hatékony és magas színvonalú munkavégzése érdekében önképzéssel vagy továbbképzéssel gyarapítja szakmai tudását.
- Kihasználja a publicisztikai és a pályázati lehetőségeket.

- Nevelő- oktató munkájáról az iskolai beszámolókhöz írásban vagy szóban jelentést ad.
- Tanórákon és foglalkozásokon különös gondot fordít a balesetek elkerülésére.
- Titoktartási kötelezettségét minden esetben betartja.
- A személyes adataiban történt változásokat az főigazgatónak jelenti.
- Továbbképzési, továbbtanulási szándékát a továbbtanulási tervben foglaltak alapján jelzi.

A pedagógusok feladatait részletesen a munkaköri leírásuk tartalmazza.

6) Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai és hatásköre

Az azonos évfolyamra járó, azon belül közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösségek diákjai a tanórák /foglalkozások/ túlnyomó többségét az órarend szerint közösen látogatják.

Az osztályközösség élén, mint pedagógusvezető, az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az főigazgatóhelyettes és az osztályfőnöki munkaközösség-vezető javaslatát figyelembe véve az főigazgató bízza meg.

A pedagógia elvei és gyakorlata szerint neveli tanítványait. Célzatosan összehangolja osztályukban a nevelési tényezőket, mindent megtesz azért, hogy osztálya jó közösségé váljon, amelyben minden tanuló otthon van. Tanítványai családi hátterének és személyiségének alapos megismerésére törekedve, aminek érdekében ajánlatos a családlátogatás, az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva, formálja személyiségüket, segíti önismeretük, hivatástudatuk fejlődését.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok értekezletének összehívására.
- Munkáját az SZMSZ, az iskolai munkaterv és a munkaközösségi munkaterv alapján végzi.
- Nevelőmunkáját az osztályfőnöki tanmenetben rögzíti, és annak alapján végzi.

- Együttműködik az osztályban tanító szaktanárokkal, napközis nevelőkkel, a szülőkkel és egyéb feladatot ellátókkal.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály és az egyének fegyelmi helyzetét, különös tekintettel azokra a tanulókra, akiket lemorzsolódás veszélye fenyeget.
- Minősíti a tanulók szorgalmát és magatartását.
- Szülői értekezleteket és fogadóórákat tart.
- Szükség szerint családlátogatásokat végez magatartási és tanulási problémák esetén.
- Az (üzenő füzet) internetes szülői csoportok, Kréta üzenő felülete útján rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos adminisztrációs feladatokat (KRÉTA osztálynapló vezetése, félévi és év végi statisztikai adatok nyilvántartása, bizonyítvány, törzslap írása, stb.).
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére.
- Ügyel a lemaradók felzárkóztatására, a tehetségek felkarolására a tanárokkal együttműködve.
- Segíti a tanulók pályaválasztását, továbbtanulását.
- Napi kapcsolatban van a gyermek- és ifjúságvédelem koordinálását ellátó személlyel.

Az osztályfőnököket az főigazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

7) A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A) A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

A hátrányos helyzetű tanulók integrációs esélyeinek, egyéni és társas kompetenciáinak növelése, preventív és intervenciós célú programokkal hátrányaik kompenzálása, devianciájuk csökkentése, társadalmi szocializációjuk, iskolai karrierjük, a munka világára való felkészülésük segítése.

Cél, feladat, tevékenység

- prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése
- a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése
- segítségnyújtás a veszélyeztetettség megszüntetésében
- együttműködés a szakemberekkel

B) A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A tanulók szociális helyzetét segítő intézkedések:

- Elsődleges feladat a hátrányos helyzetű tanulók felmérése, regisztrálása. Ezek a legtöbb esetben külső jelekből is megítélhetők, ilyen esetekben szükséges a személyes meggyőződés, a családlátogatás.
- Információkat kell szereznünk, fel kell tárunk a hátrányos helyzet kialakulásának okait a szülők közreműködésével.
- Az információk birtokában meg kell tervezni a szociális tevékenységek enyhítését biztosító intézkedéseket és a segítség módját.
- Az eredményes munka szempontjából fontos, hogy a feladatok megoldásában közreműködjenek az osztályfőnökök, az ifjúságvédelmi feladatok koordinátora és az iskolavezetés. A hivatalos intézkedéseket minden esetben írásban kell rögzíteni. **Az iskola** az alábbi módokon tudja segíteni a **szociális hátrányok** enyhítését:

- az otthoni elégtelen tanulási környezetet igyekszünk pótolni a napközis órák, tanulószoba és a felzárkóztató órák biztosításával
- a kulturálishátrányok enyhítésére képességfejlesztő foglalkozásokon, tehetséggondozáson való részvétel biztosítása
- pályázati lehetőségek kihasználása (helyi, országos)
- szülők felvilágosítása az igénybe vehető támogatásokról, segítségnyújtás ezek megszervezéséhez
- a tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres iskolaorvosi és iskolafogászati ellátás biztosítása a tanuló intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása (ügyelet, étkezés, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, stb.) a tanuló igénye szerint
- drog- és bűnmegelőzési programok
- a rendszeres iskolába járás elérése, a tanulmányok befejezése, a pályaválasztás, az eredményes beiskolázás érdekében a tanulókat bekapcsolása az iskolai tevékenységekbe, felzárkóztatásba, tehetséggondozásba, a sportköri munkába,
- az oktatás területén a korszerű technikák változatos alkalmazásával elősegíti:
 - o az együttműködést
 - o az empátia kialakítását, mélyítését
 - o a kommunikációs és vitakultúra fejlesztését
 - o környezeti nevelés erősítéséhez a szociális kompetenciák fejlesztését
- A hátrányok enyhítésére vonatkozó feladatok végrehajtása éves program alapján, illetve az osztályfőnök jelzése alapján az iskolai szociális munkás közreműködésével történik.
- A segítségnyújtást az osztályfőnökök szervezik és tartják a kapcsolatot az önkormányzatokkal valamint a Család-és Gyermekjóléti Szolgálatokkal.
- **Minden pedagógus kötelessége**, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Valamennyi pedagógus – kiemelten az osztályfőnökök és napközis nevelők – alapvető feladata, hogy felismerje a tanulókat érintő problémákat, keresse az okokat, nyújtson segítséget, illetve jelezzon az iskolai vezetésének.

C) A tanulási esélyegyenlőség biztosításának elvei

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez iskolánknak (a fenntartóval, a családdal, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítani a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén
- a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési- értékelési eljárások alkalmazása

D) A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

1. A tehetség megjelenésének és kibontakoztatásának területei

Tanulóink tehetsége elsősorban a művészeti- és sporttevékenységekben nyilvánul meg a következő területeken:

- rajz
- technikai tevékenység
- ének
- furulya
- tánc

- báb
- drámajáték, színjátszás
- atlétika
- labdajátékok

Azonban nemcsak ezeken a területeken találkozunk tehetséges gyermekekkel, hanem az egyes tantárgyak tanítása során is felfedezhetünk az átlagnál jobb képességű tanulókat.

A gyermekek tehetsége azokban a tevékenységekben nyilvánul meg igazán, amelyeket szívesen végeznek, amelyekre belsőleg is motiváltak.

2. A tehetséggondozás

Célja: a többletképességekre utaló jelek felismerése, a képességekre következtetés, tehetségfelmérés, tehetséggondozás, képességkibontakoztatás, egyéni nyomonkövetés.

Színterei:

- szakkörök, sportkör,
- tanulmányi versenyek,
- sportversenyek,
- ünnepélyek,
- iskolai rendezvények,
- táborok, szaktáborok,
- kiállítások,
- házi és intézmények közti kulturális bemutatók, - fesztiválok.

3. Feladatok a tehetség kibontakoztatásában

- Tehetségvédelem, azaz a tehetséges tanulók mielőbbi felismerése, kiválasztása és támogatása képességeik kifejlesztésében.
- Pozitív megerősítés, motiválás, bátorítás.
- A folyamatosság biztosítása.

- A fejlődésükhöz szükséges személyi- és tárgyi feltételek megteremtése.
- Színtér biztosítása tehetségük megmutatása érdekében.
- Önálló ismeretszerzés lehetőségeinek megteremtése.
- Kreativitásfejlesztés.
- Szülők bevonása a gyermek képességeinek kibontakoztatásába.

E) A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

1. Tanulási kudarcok okai és azok felismerése

A fejlesztő munka feladata a felzárkóztatás, illetve azoknak a képességeknek a kialakítása, fejlesztése, rögzítése, melyek nélkül elképzelhetetlen a gyermekek zavartalan ismeretszerzése.

A fejlesztés általában preventív jellegű, tehát több éves folyamat, de korrekciós jelleggel is használható. Jelentheti a meglévő, jól működő funkciók erősítését, mely kompenzációs stratégiák kialakulásához vezethet, javítva ezzel a tanulók iskolai teljesítményét.

Az iskolánkba kerülő tanulók jelentős része nem rendelkezik azokkal a képességekkel, amelyek szükségesek az eredményes tanuláshoz.

Különösen az első osztályosoknál figyelhető meg, hogy az alapkészségek területén jelentős a lemaradás. Így az egyes tantárgyakban nehézséget okoz az ismeretsajátítás, és állandósulnak a kudarcok.

A magasabb osztályfokba (3. osztálytól) áthelyezett tanulók közül többen éppen valamilyen tanulási kudarc, kudarc-sorozat miatt kerülnek intézményünkbe.

Ezeket a sajátos tanulási nehézségeket, speciális nevelési szükségleteket kiscsoportos vagy egyéni fejlesztő, rehabilitációs foglalkozások keretén belül tudjuk korrigálni. Optimális, célirányos foglalkozásokkal, a szükséges nevelési többletszolgáltatásokkal a tanulók fejlesztése eredményessé tehető. Az eredmény függ a gyermekek pszichés állapotától, a családi háttértől és szociális helyzetétől, valamint különböző emocionális tényezőktől.

Célunk a **prevenció**, a kudarcok kialakulásának megelőzése, a nehezítettség minél korábbi életszakaszban történő diagnosztizálása. Feladatunk a mentálhigiénés gondozás, és az évnyerő vizsgákra való felkészítés egyaránt.

Szempontjaink a tanulási képességek megállapításához:

A szociális érettség összetevői:

- Szociabilitás- a kapcsolat megteremtésének képessége.
- A teljesítményen keresztül történő érvényesülés, önállóság.
- Feladattudat, feladattartás, az önálló helyzetmegoldásokra való képesség.

Észlelési és mozgásos struktúrák fejlettségének megismerése:

- pontos és differenciált vizuális észlelés,
- auditív információk pontos felfogása, megkülönböztetése,
- összerendezett, koordinált mozgás,
- intermodalitás – a látott-hallott információk összekapcsolásának képessége, motoros visszaadása,
- vizuális- verbális memória és szerialitás,
- szándékos figyelem, - testséma- téri tájékozódás.

Ezt követően a figyelemvizsgálat, a DPT és GMP tesztek mérési eredményei adnak átfogó képet a tanuláshoz szükséges pszichés képességek állapotáról, fejlettségi szintjéről.

Sok esetben elvégezzük a Sindelar-féle óvodás-, illetve iskoláskori tanulási zavart okozó részképesség-gyengeségek feltárását.

A felzárkóztatás, a hiánypótlás az egyes pedagógiai szakaszokban lényeges eltérést mutat a fejlesztési területek és a módszerek tekintetében egyaránt.

2. A fejlesztőmunka területei 1-4. osztályban

Testséma és térbeli tájékozódó képesség fejlesztése:

- a test részei, valamint a test és környezet közötti térbeli relációk megismertetése, - a térirányok helyes megítélése, és ennek a tudásnak átvitele a kívülálló tárgyi világra, - mozgáskoordináció - nagy és finommozgások- fejlesztése.

Kognitív funkciók fejlesztése

Észlelés vagy percepció:

- vizuális és auditív-, kinezetikus-, taktilis észlelés fejlesztése,
- vizuális-tapintásos-,
- vizuális kinezetikus-, - hallási-haptikus-,
- szem-kéz koordináció- és írás előkészítő gyakorlatok.

Figyelem:

- azonosítási feladatok a látás és észlelés területén,
- megkülönböztetési-, hiánypótló-, szabálykövetési-, kritikus gondolkodás,
- aktivizáló feladatok,
- beszédhallási figyelem, - térlátási figyelem,
- vizuális megfigyelőképesség fejlesztése.

Emlékezet:

- vizuális és auditív memória fejlesztése.

Gondolkodás:

- összehasonlító és általánosító képesség,
- analógiás és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.

Beszédképesség:

- artikulációs (ajak-, nyelv-, légző-) gyakorlatok,
- beszédgyakorlatok: szavak, mondatok, beszéd tagolása, felépítése,
- hangkeresések, szógyűjtések, utánzások, szövegtanulás (mondóka, vers, mese).

3. A fejlesztőmunka területei 5-8. osztályban

Elsődleges feladat a gondolkodási-, kommunikációs- és tanulási képességek fejlesztése.

Gondolkodás:

- tárgyak, személyek, dolgok, események alkotóelemeinek **megfigyelése**,
- tények, ismeretek, események lényegének és alapvető összefüggéseinek feltárása,

- egy jelenség **megértése** átfogó törvényszerűségek, viszonyok alapján /relációban való gondolkodás, elvont fogalmak/,
- **megjegyzés** - emlékezet- összetartozás, elvonatkoztatás, általánosítás,
- aktuális és variábilis **gyakorlás**,
- **alkalmazás**– ismert-és új szituációban analógiás és problémamegoldó gondolkodás.

Kommunikáció:

- összefüggő beszéd,
- nyelvi, grammatikai, helyesírási készség fejlesztése,
- nyelvi megnyilvánulások formai és tartalmi alakítása (szövegalkotás),
- gyakorlati információk szóban és írásban történő megfogalmazása.

Tanulás:

Az iskola átfogó nevelési-, oktatási-, fejlesztési feladata, hogy a gyermekeket megtanítsa tanulni. A tanítás-tanulás folyamatában a cselekvés és gondolkodás viszonylatában fontos az interiorizációs fokozatok betartása (manipuláció, képi, verbális szint).

Szándékos, tudatos tanulást csak megfelelő **motivációval** alakíthatunk ki, fontos tehát az érdeklődés felkeltése és fenntartása mellett a **tanulási siker** biztosítása.

- önálló, célra irányuló tanulás,
- tanulási módszerek, technikák megtanítása, - konzultáció a tanulás ideje alatt,
- aktivitás fejlesztése.

A tanulás olyan megismerési folyamat, mely során változik, fejlődik az egész személyiség.

Ebben az életszakaszban nagy hangsúlyt kap a **személyiségfejlesztés**, mert a környezet torzító hatásai a serdülőkorban jelentkeznek leginkább. A pubertás időszakában bizonyos dekompenzálódást, elbizonytalanodást tapasztalhatunk.

Megkéské alakulnak ki a magasabb rendű „szellemi” érzelmek: a lelkiismeret, a kötelesség, a felelősségérzet. Érzelmek nem elég árnyaltak, inkább szélsőségesek. Ez kihat az **önértékelésre**. Kiegyensúlyozatlanság, erős utánpótlásra való hajlam tűnik fel. (Legrosszabb esetben az ösztönök és hajlamok patológiás elváltozásai is jelentkezhetnek)

4. A fejlesztés területei 9-12. osztályban

A megelőző évekre alapozva folytatódik a fejlesztés a gondolkodási-, kommunikációs- és tanulási képességek területén. Hangsúlyos a harmonikus személyiség alakítása, az önfegyelem, a tudatos magatartás, a céltudatos, kitartó feladat- és munkavégzés megalapozása.

Tanulás-gondolkodás:

- a kognitív képességek fejlesztésében a verbális szint megerősítése
- műveletek, feladatmegoldások menetének értelmezése, elemzése
- szabályok, okozati összefüggések keresése, rendszerezések
- történelmi időben, földrajzi térben való tájékozódás fejlesztése
- absztraháló képesség, logikus gondolkodás fejlesztése

Kommunikáció:

- kulturált, szituatív beszéd gyakoroltatása - írott és beszélt nyelv tagolása
- helyesírási készség megerősítése

Szociális készségek:

- a társas kapcsolatok fejlesztése
- a konfliktuskerülő és feloldó magatartás erősítése
- a családi életre való felkészítés (szerepek, feladatkörök, felelős döntések) - önálló életvezetés-, rendszeresség igényének kialakítása

A célok, feladatok, programok megvalósítását a logopédus, a fejlesztő pedagógus, a gyógytestnevelő, a drámapedagógus, pszichopedagógus, zeneterapeuta, valamint a korrekciós, rehabilitációs órákat vezető pedagógusok összehangolt munkában látják el.

5. A fejlesztő munka területei 1-6. csoportban

Testséma és térbeli tájékozódó képesség fejlesztése:

- a test részei, valamint a test- és környezet közötti térbeli relációk megismerése,
- a térirányok helyes megítélése, és ennek a tudásnak átvitele a kívülálló tárgyi világra,
- mozgáskoordináció, nagy- és finommozgások fejlesztése.

Kognitív funkciók fejlesztése

Észlelés vagy percepció:

- vizuális és auditív-, kinezetikus-, taktilis észlelés fejlesztése,
- vizuális-tapintásos-,
- vizuális kinezetikus-,
- hallási-haptikus-,
- szem-kéz koordináció és íráselőkészítő gyakorlatok.

Figyelem:

- azonosítási feladatok a látás és észlelés területén
- megkülönböztetési-, hiánypótló-, szabálykövetési kritikus gondolkodás
- aktivizáló feladatok
- beszédhallási figyelem
- térlátási figyelem
- vizuális és auditív megfigyelőképesség fejlesztése

Emlékezet:

- vizuális és auditív memória fejlesztése

Gondolkodás

- összehasonlító és általánosító képesség,
- analógiás gondolkodás fejlesztése

Beszédképesség:

- artikulációs (ajak-, nyelv-, légző-) gyakorlatok
- beszédgyakorlatok: szavak, mondatok, beszéd tagolása, felépítése
- hangkeresések, szógyűjtések, utánzások, szövegtanulás (mondóka, vers, mese)

Fejlesztési területek a 7-12.csoportokban

Hangsúlyos feladat a személyiség alakítása, formálása, az önfegyelem, a tudatos magatartás, a céltudatos, kitartó feladat- és munkavégzés megalapozása.

Észlelés vagy percepció, figyelem, gondolkodás:

Az előző korcsoportban folyó fejlesztő munka folytatása, és folyamatos bővítése.

Kommunikáció:

- beszédkésztetés, beszédképesség, valamint a nyelvtanilag helyes mondatalkotás fejlesztése
- logikus, időrendnek megfelelő szövegalkotás
- gyakorlati információk szóban történő megfogalmazása
- kulturált, szituatív beszéd gyakorlása

Szociális készségek:

- társas kapcsolatok fejlesztése
- érzelmi intelligencia fejlesztése, alakítása
- konfliktuskerülő és –feloldó magatartás erősítése
- családi életre való felkészítés
- minél önállóbb életvezetésre nevelés
- felelősségtudat erősítése, felelősségvállalás
- társadalmi beilleszkedés elősegítése, érzékenyítés

A fejlesztése célokat minden esetben a gyermek, fiatal felnőtt mentális képességeinek és életkori sajátosságainak megfelelően alakítjuk.

6. Egyéb segítő eljárások

A szülő kérésére engedélyezhető az első évfolyam megismétlése akkor is, ha egyébként magasabb évfolyamba léphetne a tanuló. Ezt a főigazgató engedélyezi.

Ha 1-4. osztályba járó tanuló eredménye szükségessé teszi („felzárkóztatásra szorul”-minősítés esetén), számára heti két órában felzárkóztató foglalkozást szervezünk.

7. Programok, eljárások az integrációs munkában

Azoknak a sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulóknak az ellátása, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.

A foglalkozások órára lebontott fejlesztési terv alapján történnek, amelyet a foglalkozást vezető gyógypedagógus készít tanév elején, figyelembe véve a szakértői véleményben leírtakat.

Szükség esetén a kognitív fejlesztés kiegészül egyéb terápiás eljárásokkal is. A fejlesztés eredményessége érdekében fontos az osztálytanító/szaktanár és a fejlesztést végző gyógypedagógus szoros együttműködése.

F) A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Tanulóink jelentős része kudarccal, sikertelenséggel, magatartási problémákkal kerül iskolánkba. Hiányzik náluk a rendszeresség, a szeretet, a biztonságérzet, és ez életüket negatívan befolyásolja. Így pedagógiai tevékenységünk egész folyamatában érvényesülnie kell a „nevelve tanítani” elvnek.

A gyermek nemcsak ismereteket, hanem magatartásokat, beállítódásokat, emocionális állásfoglalásokat, motívumokat és cselekvési módokat is tanul, azaz megtanulja az „emberi viselkedést”.

Azoknál a gyerekeknél, akiknél a szocializálódás folyamata konfliktusos, az átlagtól lényegesen eltérő tempójú és erősen hiányos, beilleszkedési és magatartási zavarok alakulnak ki.

1. A beilleszkedési és magatartási problémák okai

- a tanulásban vagy értelmileg akadályozott gyermek személyiségének fogyatékosságai,
- a családi nevelés hiányosságai, torzulásai, következtelensége,
- a család eltérő szokásrendszere,
- előző kudarcélmények, érzelmi sérülések,
- sérült gyermek-felnőtt kapcsolat,
- a helytelenül megválasztott gyermeki társkapcsolatok,
- a helytelen vagy rosszul értelmezett értékrend, - gyenge lelkiismereti kontroll,
- alacsony feszültségtűrés,
- túlterheltség,

- motivátlanság a tanulásban, munkában,
- lelki, fizikai igények kielégítetlensége,

Az okok igen sokrétűek és a magatartási nehézségek kialakulása az esetek többségében nem egyetlen okra vezethető vissza.

2. A beilleszkedési és magatartási nehézségek megjelenési formái

A magatartási zavarok sokfélék lehetnek. A visszahúzódó magatartástól egészen a deviáns viselkedésig mindenféle zavarral találkozunk, szerencsére a súlyosabb formák csak ritkán fordulnak elő.

A magatartási zavarok három csoportra oszthatók:

- az érzelmi és indulati élet zavarai (hospitalizáció, szorongás, félelem, gátlás, dac, agresszió, indulatkitörések, hangulati labilitás, szertelenség),
- neurotikus megnyilvánulások (sztereotip túlmozgások, hipermotilitás, az elmebetegség jelei),
- disszociális magatartás (csavargás, bűnözés, drogozás)

3. Magatartási problémák iskolai szinten

A magatartási problémák legtöbb esetben nem iskolánkban kezdődnek. Az áthelyezés előtti sikertelenség, a kudarcok hatása magatartási, viselkedési nehézségeket okozhat. Ezt erősítheti a nem adekvát szülői hozzáállás is. Ezért fontosnak tartjuk, hogy ők is elfogadják az áthelyezést, megismerjék intézményünket, és segítsék a tanulók beilleszkedését. A tanulók beilleszkedési, magatartási problémáit különösen kisiskolás korban okozhatja az, hogy nem alakultak ki az adott életkorra elvárható magatartási normák, szabályok és így azok betartása nem is várható el a tanulótól. A problémák adódhatnak abból, hogy a gyermek nem járt óvodába, és így nem jutott ezek birtokába. Mindezt felerősíti az a helyzet, amikor a családi környezet sem alkalmas arra, hogy a tanulók a társadalmi normákat megismerjék. Az áthelyezés után fontos nevelői és gyermekvédelmi feladat, hogy tájékozódjunk a családi környezetről, az eddigi nevelési

hatásokról. Ezeket figyelembe véve szabjuk meg elvárásainkat, és ha szükséges, tervezzük meg a fejlesztési feladatokat.

A magasabb osztályfókra áthelyezett tanulóknál gyakori probléma a kudarcélmény, amely elsősorban a tanulási sikertelenségből adódik, és negatív személyiségjegyek rögzülésével is társul. Ez legtöbbször a felnőttekkel szembeni agresszióban, a tudatos elutasításban és a szabályok be nem tartásában mutatkozik meg. A tanulók egy része nehezen fogadja el az új közösséget, mert magát „ennél többre tartja”. A magatartási és beilleszkedési zavarok kialakulását jelentősen csökkentheti az, ha egységes követelményrendszert alkalmazunk az iskolában és megköveteljük annak betartását. Ezt szolgálja az iskola házirendje, amely a tanulók számára megfogalmazza az elvárásokat, de a jogokat is.

Beilleszkedési problémák kezelésénél fontos, hogy sikerélményhez juttassuk a tanulókat, elfogadtassuk, hogy hasznos és fontos tagjai a közösségnek. Ezért is célszerű, hogy megbízatásokkal lássuk el őket, kapcsolódjanak be a szakkörök munkájába, amely kedvező irányú változást eredményezhet. Esetenként egyéni, vagy kiscsoportos személyiségfejlesztő foglalkozások szervezése is szükségessé válhat.

Felső tagozaton ki kell aknázni az osztályfőnöki órák nyújtotta lehetőségeket és az egyes tantárgyakban rejlő nevelő hatásokat (technika, testnevelés stb.).

A legtöbb esetben nélkülözhetetlen, hogy a szülőkkel is felvegyük a kapcsolatot, és közösen találjunk megoldást a problémákra.

Súlyos magatartási és beilleszkedési nehézség esetén az iskola egyedül nem tud a gondokon segíteni. Körülbelül a tanulók 10-15 százalékánál vannak olyan személyiség problémák, zavarok, ahol szakemberek segítsége szükséges. Ebben nyújt segítséget az iskolapszichológus, a gyermekpszichiátria, ahol pszichiáter segítségét is igénybe vehetjük, és a családsegítő központ, amely a családi-környezeti hatásokat próbálja pozitív irányba befolyásolni.

4. Pedagógiai feladatok a kialakult problémák felszámolásában

A magatartási zavarok leküzdése, korrigálása nehéz feladat. A pedagógustól felkészültséget, empátiát, nagyfokú türelmet igényel. A helyes viselkedés közvetítése nem egyetlen óra, nem meghatározott időszak feladata, hanem a pedagógiai tevékenység egész folyamatában jelen kell lennie.

Feladataink e téren:

- a tanuló személyiségének sokoldalú és pontos megismerése,
- a tévútra vitt gyermeki személyiségfejlődés korrigálása, - nevelésközpontú ismeretnyújtás,
- határozott és pontos normarendszer megfogalmazása,
- az ellenőrzés, értékelés folyamatossága és következetessége, - az egyéni képességekhez igazodó fejlesztés,
- megfelelő szokásrendszer kialakítása,
- hiteles pedagógusviselkedés,
- a családdal való kapcsolattartás erősítése (esetmegbeszélés, szülői értekezlet, szülők iskolája, fogadóóra, közös programok),
- minőségi gyermeki kapcsolatok kialakulásának segítése.

5. Intézkedések a beilleszkedési, magatartási problémák megoldására

Tanulóinknál előfordul, hogy folyamatos haladásukat vagy beilleszkedésüket valamilyen részképesség zavar, gyengeség akadályozza. A szakértői vélemény alapján mentesítést adunk bizonyos tantárgyak írásbeli vagy szóbeli értékelése alól és egyéni fejlesztési terv szerint biztosítjuk az ismeretelsajátítást. Ezekben az esetekben rehabilitációs - rehabilitációs órákat szervezünk.

Bizonyos esetekben kiscsoportos foglalkozásokat szervezünk különböző életkorú tanulóknak, ha a fejlesztés azonos területeket érint (pl.: kognitív funkciók, beszédfejlesztés, mozgásfejlesztés, beszédjavítás).

G) Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása

Az iskolai feladatok közül a gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység kiemelt szerepet tölt be az intézmény tevékenységrendszerében.

Ennek legfőbb oka, hogy tanulóink jelentős része a társadalom periferiáján élő, többszörösen hátrányos helyzetű milióból jön. A szülők jelentős része munkanélküli, sajátos szubkultúrában él, gyakori a deviáns viselkedés, alacsony a szülők iskolai végzettsége.

Ezeknél a tanulónál a veszélyeztetettséget létrehozó tényezők közül az anyagi és az erkölcsi okok játsszák a döntő szerepet, de ez negatívan hat a szellemi fejlődésükre is. A serdülőkorban a negatív környezeti hatások felerősödnek – nem megfelelő baráti kör, iskolakerülés, korai, meggondolatlan nemi kapcsolat – és a veszélyeztettség létrejöttében a tanulónak is szerepe van.

Az iskolában különösen magas a potenciálisan veszélyeztetett tanulók köre, ezért a prevenciós tevékenységet kiemelten kezeljük. Arra törekszünk, hogy lehetőségeinket kihasználva minél több tanulónak nyújtsunk segítséget.

1. A segítségre szoruló gyermekek és családok jellemzői

Célcsoport	A probléma okai	Következmények	Segítségnyújtás módja
Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	Egymást generáló hátrányok jelenléte: pl.: munkanélküliség, iskolázatlanság, alacsony jövedelem, rossz lakásviszonyok, etnikai kisebbséghez tartozás	Esélyegyenlőtlenség	Szülők felvilágosítása a támogatásokról, ösztöndíjról, társadalmi integráció hatékony segítése
Veszélyeztetett gyermek	Elhanyagoló bánásmód és devianciák jelenléte	Deviáns magatartási formák kialakulása, gyermek sérelmére, vagy gyermek által elkövetett bűncselekmények	Tartós szakmai támogatás, családi konzultációk, fokozott segítségadás,

			gyermekvédelmi jelzés
Tartósan beteg gyermek		Esélyegyenlőtlenség	Speciális egészségügyi és szociális támogatás, szükség szerint intézményi ellátás
Szociálisan inadaptált gyermek	- helytelen nevelés, - rendszertelen életmód - organikus idegrendszeri tényezők	Társas viszonyok zavara, erkölcsi normák, elégtelen elfogadás	Speciális pedagógiai bánásmód, önértékelés javítása
Deviáns viselkedésű gyermek	Súlyosan veszélyeztető környezet, működési zavarok, deviancia a családban	Szabálysértő, törvénytörő, bűnöző magatartás	Speciális intézményi ellátás, nevelés; mentálhigiénés gondozás Fokozott segítségadás, gyermekvédelmi jelzés

2. A gyermek- és ifjúságvédelem tevékenységi köre

A hatékony gyermekvédelmi munkához iskolai szinten is szükséges létrehozni a szervezeti kereteket, meghatározni a feladatokat és megfogalmazni a segítség módjait. Az ifjúságvédelmi munkát koordináló kolléga, szervező, irányító tevékenysége biztosítja, hogy a gyermeki jogok érvényesüljenek, a védő-óvó intézkedések megvalósuljanak, a szülőkkel és más intézményekkel a kapcsolat biztosított legyen. Munkáját az iskolavezetés, az osztályfőnökök és szaktanárok támogatásával végzi. Az intézkedések meghatározásakor a fennálló problémák mellett fontos figyelembe venni a tanulók életkorát, mert az egyes életszakaszban mások a kiváltó okok, és mások a segítség módjai is.

3. Feladatok az egyes életkori szakaszokban

KISISKOLÁS KOR 6–12 ÉV:

- az egészséges fejlődéshez szükséges nevelési légkör biztosítása, a testi épség óvása,
- tanuló egészségi állapotának figyelemmel kísérése, az iskolaorvossal, az iskolai védőnővel, a szakorvosokkal való együttműködés biztosítása,
- a tanuló ellátása az intézményen belül (ügyelet, étkezés),
- a családok anyagi és szociális helyzetét figyelembe véve különféle támogatások lehetőségének (pályázatok felhasználásával) biztosítása, iskolai kirándulások, táborozások és egyéb szabadidős tevékenységek igénybe vételéhez,
- gyors és hatékony intézkedés segítése a hivatalos intézményeknél.

SERDÜLŐ KORBAN AZ IFJÚSÁGVÉDELEM VIZSGÁLJA, HOGY:

- a családi minta, érzelmi kötődés mennyire szolgálja vagy gátolja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését,
- mennyire ellenőrzött a szabadidős tevékenységük,
- használ-e az egészségére káros anyagokat, folytat-e korára, fejlődésére káros életmódot,
- biztosított-e a rendszeres iskolába járás, a folyamatos továbbhaladás és továbbtanulás,
- kell-e segíteni a család vagy a tanuló szociális helyzetén, anyagi viszonyain,
- szükség van-e felzárkóztatásra vagy egyéb iskolai tevékenységbe való bekapcsolódásra.

Olyan légkört kell teremteni, amelyben a tanuló feltárja problémáit, nehézségeit és igénybe veszi a segítő támogatást.

IFJÚKORBAN AZ IFJÚSÁGVÉDELEM VIZSGÁLJA, HOGY:

- a helytelen családi mintát mennyire tudja kompenzálni a tanuló,

- milyen a baráti kör, tudja-e magát függetleníteni tőlük,
- az egészségre káros anyagok – dohányzás, alkohol, drog – játszik-e szerepet életében,
- rászorul-e szociális megsegítésre, támogatásra,
- szükséges-e, hogy különféle tréningeken felkészítsük a társadalomba való beilleszkedésre, a munkavállalásra.

El kell érni, hogy a tanuló a segítő szolgáltatásokat igénybe vegye, és bizalommal forduljon nevelőihez.

4. A segítségnyújtás módjai iskolai szinten

A szülőkkel való kapcsolattartás, tanácsadás, családsegítés.

A szociális és gyermekvédelmi támogatások igényléséhez segítséget nyújtunk.

Biztosítjuk a tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozásokat, a tanulmányi versenyeken és bemutatókon való részvételt.

Kapcsolatot tartunk a helyi önkormányzatokkal, szociális és családsegítő szolgálatokkal, egyéb szervezetekkel, amelyek segítséget nyújtanak munkánkhoz. Részt veszünk a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében.

5. Az intézmény kapcsolata a gyermekvédelmi munkát segítő szervezetekkel

Fontos segítőink a települési önkormányzatok és a hozzájuk kapcsolódó gyermekjóléti szolgálatok. Intézkedéseikkel segítséget nyújtanak a szociális problémák megoldásához, a rendszeres iskolába járás biztosításához, a bérletek megvásárlásához és más hatósági intézkedések meghozatalához.

Figyelemmel kísérjük a jegyzők által, szociális problémák miatt hátrányos helyzetűnek nyilvánított tanulókat. Igénybe vesszük a családsegítő szolgálat segítő támogatását és szolgáltatásait, amely krízishelyzetben támasza lehet a szülőknek és a gyermekeknek is. Szoros a kapcsolat a rendőrség ifjúságvédelmi feladatokat ellátó osztályával, akik különféle programokkal és megelőző előadásokkal segítik munkánkat. Fontos a karitatív szervezetek segítsége, amely erkölcsi és anyagi téren is jelentős lehet.

Munkánk eredményét mutatja, hogy egyre több veszélyeztetett helyzetben élő tanulóink fejezi be sikeresen iskolai tanulmányait és szerez szakmunkás bizonyítványt. Ez esélyt ad számukra az életkezdéshez, a társadalomba való beilleszkedéshez.

6. A megelőzést szolgáló előadások, programok

A gyerekek fejlettségi szintjének megfelelően kapcsolódunk be a káros szenvedélyek elleni akciókba.

Tanulóink részére rendszeresen szervezünk előadásokat szakemberek közreműködésével, a bűnözés és bűnmegelőzés témakörben (rendőrök, szociális segítők, ifjúságvédelmi szakemberek, kortárssegítők).

8) A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvétel gyakorlásának rendje

A tanulók közösségét az intézmény vezetésében, a nevelőtestülettel való kapcsolattartásban, tárgyalásokon a Diákönkormányzatot segítő tanár képviseli.

A Diákönkormányzatot az 5-8. osztályok és a szakiskolás tanulóközösségekhez tartozó tanulók alkotják. A tanulóközösségek tagjaik közül két fő képviselőt választanak. A megválasztott küldöttek képviselik az őket választó tanulóközösségeket a Diákönkormányzat iskolai vezetőségében, illetve tájékoztatják megválasztóikat az iskolai vezetőség tevékenységéről, az aktuális feladatokról.

9) A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az iskolahasználók (szülők, tanulók) és a pedagógiai munkát végzők közötti harmonikus kapcsolat feltétele a sikeres és eredményes munkának. A szülők társadalmi helyzete, végzettsége nagyban meghatározza, hogy mit várnak el az iskolától, milyen célokat fogalmazznak meg vele szemben.

A felmérések azt bizonyítják, hogy a családok egyre inkább fontosnak tartják a gyerekek szakképzését, és a szakmakínálat bővítését kérik.

Nehezíti a helyzetet, hogy tanulóink az átlagtól eltérő képességeik miatt kerülnek iskolánkba, amit a szülők és a tanulók is kudarcként élnek meg, nehezen fogadják el ezt az állapotot.

Így az együttműködés minőségében, módjában és formájában sajátos feladatok hárulnak a nevelőkre. A rendszeres kapcsolattartás mellett nevelési tanácsokkal kell segíteni a szülőket.

A) A szülőkkel való kapcsolattartás formái és lehetőségei

A szülők többféle módon értesülhetnek az iskolában folyó munkáról, gyermekeik teljesítményéről, az eredményekről.

Az iskola meghívását elfogadva a szülők jöhetnek:

- szülői értekezletre: évente kétszer, ahol egy-egy kiemelt témában tájékoztatjuk a szülőket, elemezzük a tanulók fejlődését, ismertetjük az értékelés eredményeit és beszélgetünk az iskola előtt álló feladatokról.
- fogadóórára: ahol a gyermeket tanító valamennyi tanárt felkereshetik, érdeklődhetnek, tanácsot kérhetnek,
- egyéni megbeszélésre, ahol a tanulóval kapcsolatos problémák esetén kérjük a szülő segítségét, valamint keressük a megoldás lehetőségét, - különféle rendezvényekre.

Családlátogatásra is mennek a nevelők, ha szükséges, mert az ilyen találkozások alkalmával jobban megismerjük tanulóink életkörülményeit, a családi gondjaikat, problémáikat.

Ügyintézés céljából telefonbeszélgetést kezdeményezhet a szülő vagy a nevelő.

A szülők tájékoztatása, valamint a szülők kérése, üzenete az iskola felé történhet szóban vagy írásban (ellenőrzőben, üzenő füzetben, levélben).

1. A szülői segítségnyújtás lehetőségei

Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógusközösség koordinált, aktív együttműködése.

A szülők részéről a nevelőmunka segítéséhez elvárt magatartásforma:

- együttműködés, a szülőértekezleteken, a fogadó órákon és a nyílt napokon való érdeklődés
- nevelési problémák őszinte megbeszélése, közös megoldásra törekvés
- érdeklődő-segítő hozzáállás
- őszinte véleménynyilvánítás

- aktív részvétel az iskolai rendezvényeken

A szülők magasabb jogszabályban meghatározottak szerint gyakorolják jogaikat, kötelezettségeiket.

A szülői értekezletek, fogadóórák, nyílt tanítási napok időpontját az iskola munkaterve évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban, vagy írásban, egyénileg illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskola főigazgatóságával, nevelőtestületével.

B) A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

1. A szülő és tanuló kötelezettsége az együttműködésben

A szülő, a tanuló és a pedagógusok sikeres együttműködésének az alapja, hogy kötelelességeiket minden érdekelt csoport ismerje és betartsa.

A tanuló kötelelessége, hogy

- részt vegyen a kötelező és a választott foglalkozásokon és szakmai gyakorlatokon;
- eleget tegyen - rendszeres munkával és helyes magatartással, képességeinek megfelelően - tanulmányi kötelezettségének;
- életkorához és fejlettségéhez, továbbá iskolai elfoglaltságához igazodva, pedagógus felügyelete, szükség esetén irányítása mellett – a házirendben meghatározottak szerint- közreműködjön saját környezetének és az általa alkalmazott eszközöknek a rendben tartásában, a tanítási órák, rendezvények előkészítésében, bezárásában;
- megtartsa az iskolai tanórai és tanórán kívüli foglalkozások, az iskola helyiségei és az iskolához tartozó területek használati rendjét, a gyakorlati képzés rendjét, az iskola szabályzatainak előírásait;

- óvja saját és társai testi épségét, egészségét, elsajátítsa és alkalmazza az egészségét és biztonságát védő ismereteket, továbbá haladéktalanul jelentse a felügyeletét ellátó pedagógusnak, vagy más alkalmazottnak, ha saját magát, társait, az iskola alkalmazottait, vagy másokat veszélyeztető állapotot, tevékenységet, illetve balesetet észlelt, továbbá – amennyiben állapota lehetővé teszi – ha megsérült;
- megőrizze, illetőleg az előírásoknak megfelelően kezelje a rábízott vagy az oktatás során használt eszközöket, óvja az iskola létesítményeit, felszereléseit;
- az iskola vezetői, tanárai, alkalmazottai, tanulótársai emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa.

A szülő kötelessége, hogy

- gondoskodjon gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről;
- biztosítsa gyermeke tankötelezettségének teljesítését;
- figyelemmel kísérje gyermeke fejlődését, tanulmányi előmenetelét, gondoskodjék arról, hogy gyermeke teljesítse kötelességeit, és megadjon ehhez minden tőle elvárható segítséget;
- rendszeres kapcsolatot tartson a gyermekével foglalkozó pedagógusokkal;
- elősegítse gyermekének a közösségbe történő beilleszkedését, az iskola rendjének, a közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását;
- tegye meg a szükséges intézkedéseket gyermeke jogainak érvényesítése érdekében;
- tiszteletben tartsa az iskola vezetői, pedagógusai, alkalmazottai emberi méltóságát és jogait.

C) Együttműködés kapcsolattartás területei a szülőkkel

- Megfelelő tér biztosítása szülői munkaközösség létrehozásának és működésének a törvényben meghatározottak szerint.
- Szülők tájékoztatása az iskola szervezeti, működési körülményeiről, szakmai munkáról, tárgyi feltételekről. A Házi rend megismerése.

- Napi munkakapcsolat a sérült gyermekek képességeinek fejlesztésére.
- Szülői értekezletek keretében folyamatos kapcsolattartás, a szülők tájékoztatása a tanulók fejlődéséről, az intézménnyel kapcsolatos kérdésekről.
- Fogadóóra, szülők és pedagógusok közötti személyes kapcsolattartás, segítségnyújtás a tanulók fejlesztéséhez, egészséges életmódra neveléséhez, a szabadidő hasznos eltöltéséhez.
- Nyílt tanítási nap, melyen a szülő betekintést nyer a nevelő-oktató munka mindennapjaiba, megismeri a tanítási órák lefolyását, tájékozódik gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.
- Írásbeli tájékoztatás a tanulók tanulmányaival, magatartásával kapcsolatos kérdésekről.
- Figyelemfelhívás szükség esetén a szülők kötelezettségeire, a gyermekek védelme érdekében. Eredménytelenség esetén a szükséges intézkedések megtétele.
- Belépés és benntartózkodás a szülők és családtagok részére az intézményben az SZMSZ-ben szabályozottak alapján.
- Szülők bevonása, tudatos felvilágosítása a tanulók továbbtanulási lehetőségeiről, pályaválasztásáról.
- Kapcsolatfelvétel segítése a sérült embereket képviselő szervezetekkel.
- Szülők tájékoztatása a saját és gyermeke jogairól.

D) Kapcsolattartás partnereinkkel

Partnereinkkel szoros kapcsolatot tartunk tanulóink gyakorlati képzése, általános és kulturális ismereteik bővítése, társadalomba való beilleszkedése, tankötelezettség teljesítése és a problémás helyzetek megoldása érdekében.

Intézményi Tanács

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (a továbbiakban Nkt.) 73.§ (4) bekezdése alapján létrehozott Intézményi Tanács biztosítja helyi közösségek érdekeinek képviselését intézményünkben.

Az Intézményi Tanács a nevelőtestület, a szülői szervezet, és Zalaegerszeg Megyei Jogú Város önkormányzatának delegáltjaiból tevődik össze.

Feladata, hogy az iskola nevelő-oktató tevékenységét érintő kérdésekben véleményt nyilvánítson, a pedagógiai munka eredményességének értékelése tárgyában javaslatokat fogalmazzon meg, a delegáló közösségek érdekében álláspontját kifejezze. Döntési jogkörrel rendelkezik, a tisztségviselőknek megválasztásában, visszahívásában, munkaprogram elfogadásában, ügyrendjének meghatározásában, döntési jogkörébe ruházott kérdések ügyében. Véleményezési jogköre van az intézmény működését érintő valamennyi kérdésben, a pedagógiai program, a házirend, az éves nevelőtestületi munkaterv, a szervezeti és működési szabályzat elfogadásában.

Az Intézményi Tanács és az iskola vezetősége közötti kapcsolattartás egyéb szabályait az éves iskolai munkaterv és az Intézményi Tanács ügyrendje, valamint éves munkaprogramja határozza meg.

10) A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A) Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

- A tanuló az általános iskola magasabb évfolyamába, illetve szakképzési évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.
- A tanuló részére engedélyezhető az iskola első évfolyamának megismétlése a szülő kérésére abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne. Az engedély megadásáról az iskola főigazgatója dönt.

- Első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.
- Ha a tanulók hiányzása az elméleti tanítási órák 30%-át meghaladja, beleértve a szakmai elméleti tárgyakat is, a magasabb évfolyamba lépés csak a nevelőtestület határozata alapján történhet.
- Ha a szakiskolai tanulók hiányzása a gyakorlati tanítási órák 20%-át meghaladja, tanulmányait az évfolyam megismétlésével teljesítheti.
- A mentesítést az értékelés és minősítés alól, vagy az egyéni adottságához, fejlettséghez igazodó egyéni továbbhaladást az illetékes szakértői bizottság javaslatára a főigazgató engedélyezi. Egyéni továbbhaladás esetén - a szakértői vélemény alapján - az engedélyben meg kell határozni, mely tárgyból, mely évfolyam utolsó tanítási napjáig kell a tanulónak teljesíteni az adott követelményeket.
- Szakértői vélemény alapján a tanuló mentesülhet az egyes közismereti tárgyak (anyagrészek) értékelése alól (pl. részképesség zavar esetén). Ilyenkor egyéni fejlesztési terv alapján történik az ismeretelsajátítás.
- Ha a tanuló az előírt követelményeket nem teljesítette, de egyéni adottságai, fogyatékossága súlyosságának figyelembevételével a nevelőtestület döntése alapján magasabb évfolyamba léphet.
- A tanuló a szokásostól eltérő továbbhaladásra is kaphat engedélyt képességei alapján (Pl. 1 év alatt 2 év anyagát is elvégezheti.). Erre a munkaközösség javaslata alapján az főigazgató adhat engedélyt.

B) A tanulói értékelés rendje

Az Nkt. alapján a tanuló teljesítményét évközben rendszeresen érdemjegyekkel, félévkor és év végén osztályzattal, első osztályban és másodikban félévkor szóvegesen értékeljük. Első osztályban és második évfolyamon félévkor az értékelési lehetőségek:

5: Az adott időszak tananyagát **kiválóan** elsajátította

4: Az adott időszak tananyagát **jól** elsajátította.

3: Tantárgyi ismeretei **megfelelnek** a követelményeknek.

2: Tantárgyi ismeretei **minimálisan felelnek meg** a követelményeknek.

Sok segítséget igényel.

1: Az adott időszak tananyagát nagyon **gyengén** sajátította el, **felzárkóztatásra szorul.**

A második osztály év végétől az utolsó szakképző évfolyam befejezéséig félévkor és év végén minden tantárgyból érdemjegyet/osztályzatot kap a tanuló, amelyek a következők lehetnek:

5d: dícséretes (az egész év folyamán kiemelkedő teljesítmény esetén)

5: jeles

4: jó

3: közepes

2: elégséges

1: elégtelen

Kivétel az erkölcstan, illetve hit- és erkölcstan tantárgy, ahol „jól megfelelt”, „megfelelt” és „nem felelt meg” értékelést kap a tanuló.

Az egyéni fejlesztésre járó tanulók, valamint a szakértői bizottság javaslatára a tantárgyi értékelés alól felmentett tanulók év végén írásbeli értékelést kapnak, amely tartalmazza:

- a legutóbbi értékelés óta tapasztalt pozitív vagy negatív változást,
- a személyiségjegyek, szociális kapcsolatok fejlődését, milyenségét, - a további tennivalókat, elképzeléseket, a segítség módját.

Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje:

- Az írásos tanulói teljesítmények, dolgozatok érdemjegyét kötelező a tanulóval ismertetni, nem kerülhet olyan érdemjegy az osztályozó naplóba (KRÉTA), amiről a tanuló nem tud.

- Szóbeli felelet bejegyzése a Kréta naplóba, aznap amikor a tanuló felelt.
- Az írásos tanulói munkák javításának, értékelésének határideje:
 - témazáró dolgozat (2 héten belül);
 - írásbeli feladat, röpdolgozat (következő órán vagy 1 héten belül).
- Az érdemjegyek nem egyenértékűek. A témazárók, összefoglaló jellegű teljesítmények érdemjegyei a félévi és tanév végi osztályzatok alakításában nagyobb súllyal esnek latba, ezeket az osztályozó naplóban meg kell különböztetni más érdemjegyeiktől. A kötelező nagy dolgozatokat piros színnel 200%-al, a témazáró dolgozatokat zöld színnel, a szóbeli feleleteket és röpdolgozatokat kék színnel kell a naplóba beírni.
- Az érdemjegyek minimális száma havonként legalább egy; heti egy óras tantárgy esetében sem lehet egy félévben háromnál kevesebb.
- A félév és tanév végén a fejlődési tendencia figyelembevételével értékeli a tantestület a tanuló teljesítményét. Az év végi osztályzat az egész évi teljesítményt értékeli.
- Egy tanítási napon kettőnél több témazáró dolgozat nem íratható. A szaktanár a témazáró dolgozatok időpontját egy héttel korábban köteles közölni a tanulókkal.

C) A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A tanuló tanulmányai alatt a jogszabályok által meghatározott feltételekkel javító, osztályozó, esetenként évnyerő osztályozó vizsgát, pótló vizsgát, más intézményből való átvétel esetén különbözeti vizsgát tehet. A javító- és osztályozó vizsgák rendjére az 1-8.évfolyamokon és a szakképző évfolyamokon egyforma szabályozás érvényes.

1. Osztályozó vizsga

Félévi, évvégi osztályzat megállapításához az iskola pedagógusaiból álló vizsgabizottság előtt tesz vizsgát a tanuló, melynek időpontját az osztályozó értekezletet megelőző hétre kell kitűzni. Az osztályozó vizsga anyaga megegyezik az adott tantárgy helyi tantervben meghatározott követelményeivel, illetve félév esetén annak részarányos teljesítésével. **Osztályozó vizsgát** kell tenni a tanulónak a félévi-évvégi osztályzatok megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,

- egy, vagy több tantárgy tanulmányi követelményeinek egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget;
- egyéni tanrendes státuszban van,
- mulasztása a 250 tanítási órát, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet (megtagadható, ha a 20 igazolatlan tanórai mulasztása van).

Egyéni tanrend szerint tanulók – kérelemre, egyéni elbírálás alapján - készségtárgyakból nem tesznek vizsgát.

2. Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha neki fel nem róható okok miatt a vizsgáról

- elkészik,
- távol marad,
- engedéllyel eltávozik, mielőtt válaszadását befejezné.

3. Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet a tanuló augusztus 15-31-ig terjedő időszakban, ha:

- a tanév végén legfeljebb 3 tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott
- az osztályozó vizsgáról számára felróható okok miatt elkészik, távol marad vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik

A szakiskolában tanuló diákok a képzés befejeztével az adott tanévre vonatkozó szabályzat szerinti időpontban szakmai vizsgát tesznek.

4. Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát tehet a tanuló szülő/nagykorú tanuló írásbeli kérelme alapján

- ha más iskolából érkezik és az intézményünket kijelölő szakértői bizottság arra szóban, vagy írásban javaslatot tett,
- ha a tanuló életkorának megfelelő osztályfoknál alacsonyabb osztályfokon tanul, ám a gyógypedagógiai rehabilitációs orientáltságú oktatás hatására hiányos ismereteit pótolta, a kultúrtechnikákat elsajátította, de képességei nem teszik lehetővé a többségi intézménybe való visszavezetését.

Osztályozó vizsga a félév utolsó két hetében, különbözeti és pótló vizsga a tanítási év során bármikor szervezhető. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

D) A vizsgatárgyak részei és követelményei

Az Oktatási Hivatal engedélye alapján tankötelezettségét egyéni munkarendben teljesítő tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie. A külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanuló esetében a félévi minősítés a főigazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról.

A félévi és tanév végi értékelés és minősítés osztályozó vizsga keretében, legalább három fős vizsgabizottság előtt zajlik.

- I.** A beszámolás rendje tantárgyanként a következő a tanulásban akadályozott tanulók esetében:

Alsó tagozat:

Magyar nyelv és irodalom: írásbeli és szóbeli

Matematika: írásbeli

Etika: szóbeli

Környezetismeret: írásbeli

Ének-zene: gyakorlati

Vizuális kultúra: gyakorlati

Digitális kultúra: gyakorlati

Technika és tervezés: gyakorlati

Testnevelés: gyakorlati

Szükség esetén a tanuló képességének figyelembe vételével a szóbeli vizsgát is lehetővé tesszük.

Felső tagozat:

Az egyéni tanrend és mulasztás miatt a vizsgázók félévkor és év végén minden tantárgyból vizsgát tesznek.

A vizsgák formája a következő:

Magyar nyelv és irodalom: írásbeli és szóbeli

Idegen nyelv: írásbeli

Matematika: írásbeli

Etika/Hit-és erkölcstan: írásbeli

Történelem: írásbeli

Hon- és népismeret: írásbeli

Természettudomány: írásbeli

Állampolgári ismeretek: írásbeli

Ének-zene: gyakorlati

Vizuális kultúra: gyakorlati

Digitális kultúra: gyakorlati

Technika és tervezés: gyakorlati

Testnevelés: gyakorlati

Szükség esetén a tanuló képességének figyelembe vételével a szóbeli vizsgát is lehetővé tesszük.

Szakiskola:

Az egyéni tanrend és mulasztás miatt a vizsgázók félévkor és év végén minden tantárgyból vizsgát tesznek.

A vizsgák formája a következő:

Magyar nyelv és irodalom: írásbeli és szóbeli

Idegen nyelv: írásbeli

Matematika: írásbeli

Állampolgári ismeretek: írásbeli

Természettudomány: írásbeli

Vizuális kultúra: gyakorlati

Digitális kultúra: gyakorlati

Pályaorientáció: írásbeli

Szakmai alapozó ismeretek: írásbeli

Testnevelés: gyakorlati

2. A vizsgák letételének módját az iskola a következőképpen határozza meg az **értelmileg akadályozott tanulók esetében:**

Alsó és felső tagozaton a vizsgák módja a következő:

Kommunikáció: írásbeli és szóbeli

Olvasás-írás: írásbeli és szóbeli
Számolás-mérés: írásbeli
Állampolgári ismeretek: írásbeli
Hon- és népismeret: írásbeli
Etika: írásbeli
Környezetismeret: írásbeli
Ének-zene: gyakorlati
Ábrázolás-alakítás: gyakorlati
Digitális kultúra: gyakorlati
Mozgásnevelés/Testnevelés: gyakorlati
Önkiszolgálás: gyakorlati
Életvitel és gyakorlat: gyakorlati
Játékra nevelés: írásbeli

Készségfejlesztő iskola:

Értelmileg akadályozottak 9-10. évfolyam vizsgaformái a következők:

Kommunikáció: írásbeli és szóbeli
Számolás-mérés: írásbeli
Állampolgári ismeretek: írásbeli
Környezet- és egészségvédelem: írásbeli
Ének-zene: gyakorlati
Ábrázolás-alakítás: gyakorlati
Digitális kultúra: gyakorlati
Testnevelés: gyakorlati
Életvitel és gyakorlat: gyakorlati
Gyakorlati képzés előkészítése: írásbeli

Tanulásban akadályozottak 9-10. évfolyam vizsgaformái a következők:

Magyar nyelv és irodalom: írásbeli
Idegen nyelv: írásbeli
Matematika: írásbeli

Állampolgári ismeretek: írásbeli

Természettudomány: írásbeli

Vizuális nevelés: gyakorlati

Digitális kultúra: gyakorlati

Pályaorientáció: írásbeli

Szakmai alapozó ismeretek: írásbeli

Testnevelés: gyakorlati

Az értelmileg akadályozott/készségfejlesztő iskolás tanulók esetében egyéni képességeinek figyelembe vételével egyéni elbírálás alapján egyénre szabott módszerekkel is történhet a vizsgáztatás.

Ha a tanuló képességei az írásbeli számonkérést nem teszik lehetővé, akkor szóban adhat számot tudásáról.

A vizsgakövetelményeket a pedagógiai program 1. számú melléklete tartalmazza.

11) A felvétel az átvétel és az iskolaváltás helyi szabályai

A) Az 1. évfolyamba lépés feltételei

A szülő az illetékes Pedagógiai Szakszolgálat által kiállított Szakértői véleményben vagy a kormányhivatal jogerős határozatában megjelölt időpontig a sajátos nevelési igényű gyermeket köteles beíratni a kijelölt iskolába. Intézménykijelöléssel a tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 23§ (6) alapján.

B) Az intézménybe lépés magasabb évfolyamon

- Amennyiben az iskolaváltásra a szülő kezdeményezésére kerül sor, úgy írásos kérelmet kell benyújtania az iskola főigazgatójához. Az iskola főigazgatója minden esetben megkéri a szakértői bizottság intézménykijelölő dokumentumát. A felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést, határozatot hoz.
- Az iskola főigazgatója köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola főigazgatóját.
- Az iskola főigazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.
- A felvétel elutasítása csak abban az esetben lehetséges, ha az adott osztály tanulólétszáma elérte a jogszabályban meghatározott maximális létszámot. Ebben az esetben a tanulót előjegyezzük. A felvételnél előnyben részesítjük a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat.

Az iskolába felvett gyermeket, tanulót – beleértve a magántanulót is – az iskola tartja nyilván. Ha a tanköteles tanuló iskolát változtat, további nyilvántartása az átadó iskola értesítése alapján az átvevő iskola feladata. Az iskola nyilvántartásában marad az a tanköteles tanuló, aki iskolai tanulmányait külföldön folytatja.

Amennyiben a másik intézményből érkező tanuló más idegen nyelven tanult, úgy számára biztosítjuk a felzárkóztatást, és különbözeti vizsgát tehet.

Első osztályba történő beiratkozáskor be kell mutatni

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát,
- a gyermek lakcímét igazoló hatósági kártyáját,
- a gyermek felvételét javasoló szakértői bizottság szakvéleményét,
- olyan orvosi vizsgálati eredményeket, melyek szükségesek lehetnek.

Az 1-12. évfolyamba történő felvételnél, átvételnél be kell mutatni

- a tanuló anyakönyvi kivonatát,
- a gyermek lakcímét igazoló hatósági kártyáját,
- a gyermek TAJ kártyáját,
- a gyermek felvételét javasló szakértői bizottság szakvéleményét,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt,
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

C) Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A tanulók **felvétele, átvétele a tanítási év során** folyamatos.

Folyamatos továbbhaladás

- Általános iskolai tanulóink érvényes 8. osztályos bizonyítvány birtokában folytathatják tanulmányaikat intézményünk szakiskolájában és készségfejlesztő iskolájában. A szakképző évfolyamra való beiratkozáshoz a tanulónak rendelkeznie kell, ha szükséges az egészségügyi alkalmasságot igazoló orvosi véleménnyel.
- A felvételi kérelmek teljesítése során – egyenlő megfelelés esetén- előnyben részesítjük a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat.

12) Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának feladatai

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja,

- hogy a tanulók vészhelyzetben a lehető legjobb döntést hozzák,
- ismerjék meg az elsősegélynyújtás alapfogalmait,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket, veszélyforrásokat,
- tudják mi a teendő a felismert vészhelyzetekben (élethelyzetekben) és betegségekben,
- legyenek alapvető ismereteik a mentők és az egészségügy munkájáról,
- tudjanak szabályosan mentőt hívni,
- tisztában legyenek a vérzések és csontsérülések alapvető ellátásával, -
sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegélynyújtási módokat.

A tanulmányi kirándulások is kiváló lehetőséget kínálnak az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítására. Az iskola éves programjában az egészségnapon készítjük fel diákjainkat az előforduló baleseti helyzetek elkerülésére és megoldására.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

I. A tanítási órák anyagába beépítve:

1.) Alsó tagozat

Az ismeretek átadása környezetismeret, készségtantárgyak óráin történik.

- Elsősegélynyújtás alapfogalmai (bajban mi a teendő)
- Veszélyhelyzetek/felismerése
- Veszélyforrások
- Elsősegélynyújtás (ájulás, égés, fagyás-általános lehűlés, állatharapás, rovarcsípés, vérzés)
- Betegség, házi patika

2.) Felső tagozat

Az ismeretek átadása természetismeret, osztályfőnöki, készségtárgyak óráin történik.

- Elsősegélynyújtás alapfogalmai (bajban mi a teendő)
- Veszélyhelyzetek/felismerése - Veszélyforrások
- Elsősegélynyújtás (ájulás, égés, fagyás-általános lehűlés, állatharapás, rovarcsípés, vérzés, törés, elektromos áramütés, mérgezések)
- Eszméletlen beteg, teendők (stabil oldalfektetés)
- Betegség, házi patika

3.) Szakiskola és készségfejlesztő iskola

Az ismeretek átadása munka- és környezetvédelem, szakmai órákon történik.

- Elsősegélynyújtás alapfogalmai (bajban mi a teendő)
- Veszélyhelyzetek/felismerése - Veszélyforrások
- Elsősegélynyújtás (ájulás, égés, fagyás-általános lehűlés, állatharapás, rovarcsípés, vérzés, törés, elektromos áramütés, mérgezések)
- Eszméletlen beteg, teendők (stabil oldalfektetés)
- Az újraélesztés végzése, a lélegeztetés és a mellkas kompresszió összehangolása - Betegség, házi patika

II. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek gyakorlati elsajátítását az iskolában az iskolavédőnői hálózat segítségével igény és lehetőség szerint szakköri formában valósítjuk meg.

13) A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére az iskola településén élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag

Településünkön a következő nemzetiségek élnek: **romák, németek, oroszok, románok, horvátok.** A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot az iskola a következő tantárgyak helyi tantervébe építette be tanulóink képességeit figyelembe véve:

1-8. évfolyam történelem, ének, magyar nyelv és irodalom, osztályfőnöki tantárgy. **A nemzetiségekről szóló oktatás szinterei**

- A következő tanítási órák: történelem, ének-zene, magyar nyelv és irodalom és osztályfőnöki.
- Szabadidős tevékenységek: diákönkormányzati programok, vetélkedők, könyvtári programok.
- Lehetőség szerint a nemzetiségi önkormányzatok bevonása: ismertető, előadók kérése.

II. Az intézmény helyi tanterve

1) A választott kerettanterv megnevezése

A 2020-as Nemzeti Alaptanterv alapján 2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben vezettük be az új Kerettantervet.

Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanuló oktatásához

1. Kerettanterv általános iskola számára

- Kerettanterv az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára (1-4. évfolyam)
- Kerettanterv az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára (5-8. évfolyam)
- Kerettanterv a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók számára (1-8. évfolyam)

2. Kerettanterv a szakiskolák számára:

- Kerettanterv a 9/E előkészítő évfolyam számára
- Szakképzési kerettanterv Gazdálkodás és menedzsment 04153001Számítógépes adatrögzítő
- Szakképzési kerettanterv Mezőgazdaság és erdészet ágazat 22. Parkgondozó rész szakképesítés.
- Szakképzési kerettanterv Kreatív ágazat 28. Textiltermék- összeállító rész szakképesítés.
- Szakképzési kerettanterv Kreatív ágazat 4 0723 16 03 Divatszabó négy éves szakképzés.

3. Kerettanterv a készségfejlesztő iskolai osztályok számára

- A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 9-10. évfolyamának közismereti kerettanterve
- A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 11-12. évfolyamának közismereti kerettanterve
- Az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 9-10. évfolyamának közismereti kerettanterve
- Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 11-12. évfolyamának közismereti kerettanterve

4. A készségfejlesztő iskola készségfejlesztő kerettantervei 11-12. évfolyam

A készségfejlesztő iskola szakmai képzésben az alábbi szakmai lehetőségeket tudjuk oktatni két éves váltásokban:

1. Habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre képes tanulók részére készségfejlesztő kerettanterv
2. Habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre nem képes tanulók részére készségfejlesztő kerettanterv
3. Árufeltöltő készségfejlesztő kerettanterv
4. Háztartástan – életvitel készségfejlesztő kerettanterv
5. Kert- és parkápoló készségfejlesztő kerettanterv
6. Kisegítő takarító készségfejlesztő kerettanterv
7. Konyhai kisegítő készségfejlesztő kerettanterv
8. Mézeskalács-sütő készségfejlesztő kerettanterv
9. Palántanevelő készségfejlesztő kerettanterv
10. Szövött-tárgy készítő készségfejlesztő kerettanterv
11. Textil- és fonalmentő készségfejlesztő kerettanterv
12. Udvaros készségfejlesztő kerettanterv

A KÉPZÉSEK SZERKEZETE ÉS TARTALMA az alábbi linken elérhető:

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettantervek_sni_tanulok/kerettantervek_keszsegfejleszto_iskolak_szamara

2) A kerettantervek óraszámja

A választott kerettanterv óraszámait a szabadon tervezhető órakerettel az alábbi táblázatok tartalmazzák.

A) Tanulásban akadályozottak óratervei

1. Tanulásban akadályozottak óraterve 1-4 évfolyamon

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6 1	7
Matematika	4 1	4 1	3 1	4 1
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1 1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2 (1)	2 (1)	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24 (23)	24 (23)	24	25

2. Tanulásban akadályozottak 5-8. évfolyamon

Tantárgyak	5. évfolyam		6. évfolyam		2 tanéves óraszám	7. évfolyam		8. évfolyam		2 tanéves óraszám
	Heti óraszám					Heti óraszám				
Magyar nyelv és irodalom	4	1	4	1	360	4	1	4	1	360
Idegen nyelv	-		-		-	2		2		144
Matematika	4	1	4	1	360	4		4		288
Etika	1		1		72	1		1		72
Történelem	2		2		144	2		1		108
Hon- és népismeret	1		-		36	-		-		-
Természettudomány	2		3		180	5	1	5	1	432
Állampolgári ismeretek	-		-		-	-		1		36
Ének-zene	2		2		144	1		1		72
Vizuális kultúra	2		2		144	1		1		72
Digitális kultúra	1		1		72	1		1		72
Technika és tervezés	1		1		72	1		1		72
Testnevelés	5		5		360	5		5		360

Osztályfőnöki óra (közösségi nevelés)	1	1	72	1	1	72
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	144	2	2	144
Heti órakeret	28	28		30	30	

3. Képzés szerkezete 9.E évfolyam (előkészítő)oktatásához

Műveltségterület	Tantárgy	Heti óraszám	Éves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	5	180
Idegen nyelv	Idegen nyelv	2	72
Matematika	Matematika	5	180
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	1+ 1	72
Természettudomány és földrajz	Természettudomány	3+ 1	144
Művészetek	Vizuális kultúra	2	72
Technológia	Digitális kultúra	2	72
Egyéb	Pályaorientáció	1+ 1	72
	Szakmai alapozó ismeretek	4	144
Testnevelés	Testnevelés	5	180
	Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	1	36
Összesen		31	1116
Szabadon tervezhető		3	108
Mindösszesen		34	1224

4. Képzés szerkezete a Szakmajegyzék szerinti rész-szakképesítés oktatásához
9-10. évfolyamok

Műveltségi terület	Tantárgy neve	9–10. évfolyam (átlag heti időkeret)	2 tanéves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	1+ 1	142
Matematika	Matematika	2	142
Technológia	Digitális kultúra	1	71
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5	355
	Osztályfőnöki (közösségi nevelés)	1	71
Közismeret összesen		10	710
További szabad közismereti időkeret		1	71
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt		21	1491
További szabad szakmai időkeret (szabad sáv)		2	142
Összefüggő szakmai gyakorlat		70	70

Az éves óraszám megadásánál 9. évfolyamon 36 héttel, 10. évfolyamon 35 héttel számolunk.
A kerettantervek által előírt tartalmakra jelzett javasolt óraszámok az adott tantárgyon belül a tanulók egyéni képességeinek megfelelően átcsoportosíthatóak.

**5. Képzés szerkezete Szakmajegyzék szerinti négy évfolyamos szakképesítés
oktatásához**

Műveltségi terület	Tantárgy neve	9. évf. (heti óraszám)	10. évf. (heti óraszám)	2 tanéves óraszám	11. évf. (heti óraszám)	12. évf. (heti óraszám)	2 tanéves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	1	1	72	1	1	68
Idegen nyelv	Élő idegen nyelv	1	1	72	1	1	68
Matematika	Matematika	1+ 1	1+ 1	144	1+ 1	1+ 1	136
Technológia	Digitális kultúra	1	1	72	1	1	68
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5	5	360	5	5	340
	Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	1	1	72	1	1	68
Közismeret összesen		10	10	720	10	10	680
Szabad közismereti időkeret		1,5 (1)	2	90	1	1	68
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt		21	21	1512	21	21	1428
Szabad szakmai időkeret		1,5 (1)	2	126	2	2	136
Összesen		33 óra	34 óra		34 óra	34 óra	-
Összefüggő szakmai gyakorlat		70	105		105	-	-

Az éves óraszám megadásánál 9-11. évfolyamon 36 héttel, az utolsó 12. évfolyamon 32 héttel számolunk. A kerettantervek által előírt tartalmakra jelzett javasolt óraszámok az adott tantárgyon belül a tanulók egyéni képességeinek megfelelően átcsoportosíthatóak.

B) Értelmileg akadályozottak óraterve 1-8. évfolyam

1. A tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok értelmileg akadályozottak 1-8 osztály számára.

Műveltségi terület	Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	4	4	4	4	4	4	5	5
	Olvasás-írás (Magyar nyelv és irodalom)	2+1	2+1	3	3	4	4	2+1	2+1
Matematika	Számolás-mérés (Matematika)	2+1	2+1	2+1	2+1	3+1	3+1	3+1	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	1	1	1	1
	Hon- és népismeret	-	-	-	-	-	-	1	-
	Etika	-	-	-	-	-	-	-	1
Természettudomány és földrajz	Környezetismeret	-	-	-	-	1+1	1+1	2	2
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ábrázolásalakítás (Vizuális kultúra)	3	3	2	2	2	2	2	2
Technológia	Digitális kultúra	-	-	-	-	-	-	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés	Mozgásnevelés (Testnevelés)	5	5	5	5	5	5	-	-
	Testnevelés	-	-	-	-	-	-	5	5
	Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	-	-	-	-	1	1	1	1
Egyéb	Önkiszolgálás	2	2	-	-	-	-	-	-
	Életvitel és gyakorlat	-	-	2+1	2+1	2+1	2+1	3	3
	Játékra nevelés	2	2	2	2	-	-	-	-
Szabadon tervezhető órakeret		2	2	2	2	3	3	2	2
Összesen		24	24	24	24	28	28	30	30

2. A tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok értelmileg akadályozottak 9-10. előkészítő osztály számára.

Műveltségi terület	Tantárgy	Heti óraszám				2 tanéves óraszám
		9. évfolyam		10. évfolyam		
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	5		5		360
Matematika	Számolás-mérés (Matematika)	5		5		360
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	1	1	1	1	144
Természettudomány és földrajz	Környezet- és egészségvédelem (Természettudomány)	2		2		144
Művészetek	Ének-zene	2		2		144
	Ábrázolás-alakítás (Vizuális kultúra)	2		2		144
Technológia	Digitális kultúra	2		2		144
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5		5		360
	Osztályfőnöki óra (Közösségi nevelés)	1		1		72
Egyéb	Életvitel és gyakorlat	4		4		288
	Gyakorlati képzés előkészítése	2	1	2	1	216
	Szabad időkeret	3	(2)	3 (2)		
Összesen		34 (33)		34 (33)		1180

A kerettantervek által előírt tartalmakra jelzett javasolt óraszámok az adott tantárgyon belül a tanulók egyéni képességeinek megfelelően átcsoportosíthatóak.

3. A tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok értelmileg akadályozottak készségfejlesztő iskolai 11-12. évfolyamán

Műveltségi terület	Tantárgy	11. évfolyam		12. évfolyam		2 éves
		Heti		Heti		
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	2		2		144
Matematika	Számolás-mérés (Matematika)	1	1	1	1	144
Természettudomány és földrajz	Környezet- és egészségvédelem (Természettudomány)	1	1	1	1	144
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5		5		360
	Osztályfőnöki óra (Közösségi nevelés)	1		1		72
Szabad időkeret		2		2		
Közismeret összesen		12		12		864
Gyakorlati tevékenység	Készségfejlesztő kerettantervek	20		20		1440
Szabad készségfejlesztő időkeret		2		2		144
Készségfejlesztő időkeret összesen		22		22		1 584
Összesen		34		34		2 448

Egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs óraszám: 5 óra/hét

A kerettantervek által előírt tartalmakra jelzett javasolt óraszámok az adott tantárgyon belül a tanulók egyéni képességeinek megfelelően átcsoportosíthatóak. Az alapkompenciák erősítésére, elmélyítésére, és a változatlan tananyag mennyiség feldolgozására használjuk fel a szabad órakereteket. A szabadon felhasználható órakeretet a szakképző évfolyamban csoportbontásra kívánjuk felhasználni.

4. A tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok enyhe értelmi fogyatékos tanulók értelmileg akadályozottak készségfejlesztő iskolai 9-10. évfolyamán

Műveltségi terület	Tantárgy	Heti óraszám		2 tanéves óraszám
		9. évfolyam	10. évfolyam	
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	5	5	360
Idegen nyelv	Idegen nyelv	2	2	144
Matematika	Matematika	5	5	360
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	1+1	1+1	144
Természettudomány és földrajz	Természettudomány	3+1	3+1	288
Művészetek	Vizuális nevelés	2	2	144
Technológia	Digitális kultúra	2	2	144
Egyéb	Pályaorientáció	1	1	72
	Szakmai alapozó ismeretek	4	4	288
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5	5	360
	Osztályfőnöki óra (közösségi nevelés)	1	1	72
Összesen		31	31	2232
Szabadon tervezhető	egy órát nem osztottunk ki	3 (2)	3 (2)	216
Mindösszesen		34 (33)	34 (33)	2448

5. A tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok enyhe értelmi fogyatékos tanulók értelmileg akadályozottak készségfejlesztő iskolai 11-12. évfolyamán

Műveltségi terület	Tantárgy neve	11–12. évfolyam (heti időkeret)	2 tanéves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	1+1	144
Matematika	Matematika	2	144
Technológia	Digitális kultúra	1+1	144
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5	360
	Osztályfőnöki óra	1	72
Közismeret összesen		10	720
További szabad közismereti időkeret		2	
Készségfejlesztő kerettantervek		20	1440
Szabad készségfejlesztő időkeret		2	144
Összesen:		34	2448

Az összevont osztályokra vonatkozó szabályok

Az iskolai nevelés-oktatás összevont osztályban történő megszervezésére az alábbi szabályok vonatkoznak:

- Az órarend kialakítása a magasabb évfolyam óraszámának figyelembevételével történik.
- Összevont osztály maximum 4 évfolyam, lehetőleg azonos fogyatékossgal élő tanulóiból szervezhető.
- Tanmenetet minden évfolyamra külön kell készíteni.
- A KRÉTA haladási naplóban minden évfolyam órai anyagát rögzíteni kell, osztálybontásnál a csoportnaplókban is történik a dokumentálás.

A közös és osztott órák aránya tantárgyanként és az osztály összetételétől függően változó lehet.

3) Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A) A tankönyvrendelés szabályai

Iskolánk a tankönyvpiac rendjéről szóló törvényben meghatározottak szerint gondoskodik a térítésmentes tankönyvellátásról. Minden tanuló ingyenes tankönyvellátásra jogosult sajátos nevelési igénye alapján. A normatíva szétosztása az évfolyamok igényeinek megfelelően történik.

Az iskolai tankönyvellátás megszervezéséért a főigazgató a felelős. Az iskolai tankönyvfelelőst a főigazgató bízta meg, aki a pedagógusok segítségével elkészíti az iskolai tankönyvrendelést, megszervezi a tankönyvterjesztést és az elszámolást.

A megbízott tankönyvfelelős feladata:

- A rendelkezés alapján igényelt könyvek átvétele, a tanulóknak való kiosztása.
- A pótrendelések és a visszáru lebonyolítása.
- Az elszámolás vezetése.
- A tankönyvtámogatásról személyenkénti kimutatás készítése.

Az iskola minden év február 28-ig a szakmai munkaközösségek javaslatainak megfelelően elkészíti a tankönyvrendelést. A tankönyvek augusztus végén kerülnek kiosztásra. Szükség esetén a pótrendelést szeptember elején az osztályfőnökök és a szaktanárok jelzése alapján a tankönyvfelelős végzi.

A tanév közben érkezett tanulók tankönyvellátását az iskola könyvtárából biztosítjuk.

B) Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és eszközök kiválasztásának elvei

Az iskolában a tankönyveket, taneszközöket a köznevelési törvény alapján a kerettanterv határozza meg, és a nevelőtestület választja ki. A tankönyvválasztás szempontjai:

- a. a tankönyv legyen esztétikus, figyelemfelhívó és időtálló,
- b. tartalmában, információiban, ábravilágában, a feldolgozás mélységében feleljen meg a helyi tanterv követelményeinek

- c. igazodjék a fogyatékos tanulók szükségleteihez,
- d. az egyes tantárgyak könyvei egymásra épüljenek, a tankönyvhöz munkafüzet is tartozzon,
- e. jól olvashatók, áttekinthetők legyenek,
- f. szükség esetén több évfolyamon is használni lehessen,
- g. a több évre szóló tankönyvhöz évente új munkafüzetek, gyakorlólapok, felmérő lapok igényelhetők,
- h. ugyancsak fontos, hogy az alaptankönyvhöz olyan kiegészítő könyvek is kapcsolódjanak, amelyek a helyi tantervben megjelenített plusz ismeretanyagot is tartalmazzák,
- i. főleg olyan könyveket vásároljunk, amelyek a helyi tantervhez illeszkednek, és kézikönyv is tartozik hozzájuk.

A központilag támogatott tartós könyveket a könyvtárban őrizzük meg, így azok több éven át is felhasználhatóak.

Fontos szempont, hogy a könyvtárfejlesztés során olyan könyveket vásároljunk, amelyek biztosítják a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek, a speciális szakiskolában pedig a szakmai képzéshez elengedhetetlen szakmai ismeretek elsajátítását, megismerését.

Az egyes tantárgyakhoz a szükséges felszereléseket, eszközöket, anyagokat a tantárgyat tanító nevelő határozza meg.

Szakmai gyakorlatra: a szakmai tevékenységnek megfelelő munkaruha, cipő a törvényi előírásoknak megfelelően biztosított.

4) A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A) A kompetencia alapú oktatás

A kompetencia egy képesség és egy adott területen való jártasság ötvözte, valamint egy adott területen jelentkező követelmények magas szintű teljesítése. A legjobb eredményt a kompetenciák (intellektuális, szociális és érzelmi intelligencia), a követelmények (szakmai tudás, szociális alkalmazkodás és önfegyelem) és a

körülmények (optimális, nehezített és megszokott) megfelelő együttállásában érhetjük el.

Kulcskompetenciák:

1. Anyanyelvi kommunikáció
2. Idegen nyelvi kommunikáció
3. Matematikai kompetencia
4. Természettudományos és technikai kompetencia
5. Digitális kompetencia
6. Szociális és állampolgári kompetencia
7. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
8. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség
9. A hatékony, önálló tanulás

A kulcskompetenciákra épülnek a NAT kiemelt fejlesztési feladatai.

A kompetencia alapú oktatás célja:

A ma jellemző frontális és zömmel lexikális ismeretközlő eljárásokat felválthatjuk kompetencia alapú nevelési, oktatási módszertannal.

A kompetencia alapú oktatással célunk az, hogy a gyermekek a mindennapi életben hasznosítható tudással rendelkezzenek– nem lemondva az ismeretek elsajátításáról, vagyis „ismeretekbe ágyazott képességfejlesztés” megvalósítására törekszünk. Kompetencia alapú fejlesztésen a készségek, képességek fejlesztését, az alkalmazásképes tudást középpontba helyező oktatást értjük. Hangsúlyt fektetünk a tudatos egyéni fejlesztés folyamatára a tanuló adott tudásából, képességeiből, szociális helyzetéből kiindulva. Erősen építünk a hozott tudásra, képességekre és az iskola keretein kívül megszerezhető ismeretekre. Komplex, életszerű, izgalmas kontextusba helyezzük a tanulandó ismeretet, a fejlesztendő kompetenciát, mivel a kulcskompetenciák nem köthetők tantárgyi területekhez, fejlesztésük minden tantárgy keretében lehetséges és szükséges.

A kompetencia alapú oktatás feltételei:

A kompetencia alapú oktatás bevezetése magában hordozza a pedagógiai kultúra átalakítását, különös tekintettel a tanár személyiségére (személyes példa- mutatás és kongruens felnőtt magatartás, önismeret) és felkészültségére; a személyközpontú pedagógiai gyakorlat megszilárdítására; a gyermekek életkorának megfelelő, támogató, facilitáló pedagógusszerep kialakítására; az új tanulási technikákra; a tanár, szülő, gyerek kapcsolatra; az iskola-szülő viszonyra.

B) Kooperatív tanulás

A kooperatív tanulási forma a tanulók kiscsoportokban végzett tevékenységén alapul, és az ismeretek és az intellektuális képességek fejlesztésén túl kiemelt szerepet játszik a szociális kompetencia, azaz a tanulók szociális készségeinek és együttműködési képességének kialakulásában és fejlődésében is. A kooperatív tanulás általános hatásai:

- együttműködés;
- egyenlő esélyt biztosít a hátrányos helyzetű és a lassabban haladó tanulóknak;
- toleranciára, elfogadásra, egymás segítésére nevel;
- alapot teremt az egyenlő részvételre, az építő egymásrautaltságra, a párhuzamos interakciókra és az egyéni felelősségre;
- örömmel és kedvvel végzett munka;
- csökkenti az iskolai kudarcokat;
- a későbbi munkavállaláshoz szükséges képességeket fejleszt: figyelem, empátia, felelősségvállalás, önzetlen segítség, kommunikáció, szervező készség, tolerancia.

A kooperatív tanulás elvei:

1. Szemtől szembe kommunikáció

Az együttműködő kiscsoportok mindegyikében szükségszerűek a közvetlen, szemtől szembe interakciók, ennek lehetősége nélkülözhetetlen. Ez egyidejűleg, párhuzamosan biztosítja minden résztvevő aktivitását a tanulási folyamatban.

2. Kölcsönös függés

A kooperáló tanulás során a résztvevő egyének és az együttműködő csoportok fejlődése, eredményessége kölcsönösen összefügg. Az építő egymásrautaltság, a pozitív kölcsönös függés (pozitív interdependencia) tudatosítását, a mindenki egyért, egy mindenkiért attitűd kialakulását a közös cél, a versenyhelyzet, a munkamegosztás, a tananyag, az információk, a szerepek szétosztása vagy a közös jutalom motiválhatja.

3. Megosztott felelősség

Az együttműködő tanulás során mindenki mindenkitől kérhet és kaphat segítséget. A feladatokat, szerepeket együtt osztják szét, mindenkinek jut belőle, senki nem maradhat ki a közös tanulásból. Csak akkor lehet eredményes a közös munka, ha mindenki felelősen elvégzi a részfeladatát.

4. Egyéni számonkérhetőség

A kooperatív tanulásban minden résztvevő egyénileg felelős azért, hogy a közösen feldolgozott tananyag, közösen összerakott eredmény egésze megfelelő színvonalon a tudásává váljon. A csoportot bármikor egyénileg is képviselheti bármelyik tagja, így beszámolója mind az egyén, mind a csoport eredményeként értékelhető.

5. Megfelelő szintű szociális készségek minden tanulónál

A tolerancia, az empátia, a bizalomépítés, a döntéshozás és a konfliktuskezelés megfelelő szintje nélkül lehetetlen az együttműködés. Ezek fejleszthetők, a kooperatív tanulás alkalmas szituáció erre.

6. Időkeretek

Az együttműködő tanuláshoz szükséges előzetesen meghatározni az időkereteket is, hogy a tanulók meg tudják tervezni, szervezni, valósítani, bemutatni és értékelni a vállalt vagy kapott feladatot.

A kooperatív tanulás alkalmazott munkaformái:

- Páros
- Csoportos

C) Témahetek

- Fenntarthatósági témahét

Ökoiskolaként nagyon fontos számunkra a fenntartható fejlődés és a tudatos környezet használová válás megértetése tanítványainkkal. Ez a szemlélet jelenik meg a nevelési és oktatási folyamatok során végzett tevékenységeinkben.

- Pénzügyi és vállalkozói témahét Pénz7

Az iskolából kilépő tanulóink számára nagyon fontos a felnőttkori boldogulást segítő, megalapozó pénzügyi, gazdasági, fogyasztói ismeretek nyújtása, illetve ezen ismeretbővítés kereteinek kialakítása, megszervezése. Ezért kapcsolódunk a Pénz7 programjához és önálló iskolai programokat is szervezünk ebben a témakörben természetesen tanulóink sajátos képességeit figyelembe véve.

D) Projektoktatás

Alkalomhoz illeszthetően, egyedi szervezeti környezetben összefüggő tevékenységek sorozata, amely gyakran a mindennapi életből származó témát ölel fel. A téma

feldolgozása során a pedagógusok – szervező, irányító, szakértői szerepük mellett - a tanulók valódi önállóságának kialakulását segítik differenciált formában.

Az iskola speciális jellege projektnapok illetve projektórák szervezésére ad lehetőséget, évszakokhoz, ünnepekhez, aktualitásokhoz kapcsolódó témákban.

E) Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése. Az óvodából az iskolai életre történő zökkenőmentes áttérés. Az iskolai élet, a társas kapcsolatok szokásrendjének pontos elsajátítása. A feladat- és szabálytudat erősítése. Az érdeklődés, az aktivitás, a tevékenység iránti igény felkeltése, ébrentartása. Az egyéni fejlődési ütem elfogadása, önismeret alapozása. A közösségi tudat erősítése, az érzelmi élet gazdagítása. Az alapvető kulturtechnikák elsajátítása, a kommunikáció fejlesztése. A játék megszerettetése, a szabályjátékok, didaktikai játékok örömeinek megélése, a kortárs csoportok felfedezése.

Tanulási módszerek kialakítása, iskolai fegyelem és figyelem, kötelességérzet kialakulása.

F) A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamat.

Fontos

- a gazdag élményanyag biztosítása az ismeretszerzéshez, a képességek fejlesztéséhez, a tartós emlékezethez;
- a személyiség értelmi, érzelmi, akarat oldalának erősítése;
- a kulturális, szociális háttérből adódó hátrányok csökkentése, felzárkóztatás;
- a társas kapcsolatok erősítése az iskolán kívül is, törekvés a pozitív tulajdonságok felfedezésére, tudatosításukra- önmaga és a csoporttársak felé is.

G) Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Fontos

- az önismeret erősítése, reális kép kialakítása önmagáról, lehetőségeiről, korlátairól;
- az általános műveltség elemeinek gazdagítása, ismeretek szélesítése, megerősítése;
- az önképviselés, a megnyilatkozás, a véleménynyilvánítás elsajátítása;
- az önálló tanulás elsajátítása, a megismerés módszereinek alkalmazása;
- a jól működő képességek fokozott fejlesztése, a sérült képességek korrigálása, kompenzálása;
- a személyiség érzelmi, akarat oldalának stabilizálása.

H) A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott

kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az egész életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása.

Fontos

- az ismeretszerzés a továbbtanulási lehetőségekről, a pályaválasztásról;
- a személyiség integritásának növelése;
- az önálló életvitel, a társadalmi beilleszkedés módjainak, lehetőségeinek megismerése, gyakorlása;
- a felkészítés a társadalmi szerepekre, a magánéletre, a konfliktusmentes kapcsolatépítésre, a szocializációra;
- a cselekvőképesség, az erőfeszítés és kitartás kedvező feltételeinek megteremtése;

- a kulturális, szociális hátrányok folyamatos leküzdése, az ép csoportokhoz való visszatérés lehetőségének elősegítése, az elfogadás erősítése a szülőkkel, a családdal közösen.

I) A szakképző évfolyamok pedagógiai feladatainak megvalósítása

A szakképző évfolyamokon folyó nevelés-oktatás alapvető feladata a felnőtt – önálló – életre, a munkavégzésre nevelés.

Fontos

- felkészíteni a tanulókat az egész életen át tartó tanulásra;
- a munkaerőpiacon való eredményes részvételre;
- a sikeres munkaerő-piaci és társadalmi integrációra;
- a társadalmi normáknak megfelelő életmód, életvitel szervezésére, vezetésére való felkészítés;
- támogatni a személyiség komplex, harmonikus fejlődését, az önismeret, az önbizalom és a megfelelő önértékelés megerősítését;
- segíteni a kognitív funkciók, a percepció, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás további fejlődését, teret engedve a helyes és elvárható társas kapcsolatoknak, viselkedési normáknak, szociális interakciók gyakorlásának.

J) Értelmileg akadályozott tanulók körében a pedagógiai feladatok megvalósítása

Fontos:

- az egész életre szóló védő, irányító, de az egész személyiséget is kibontakoztató nevelés biztosítása;
- a törekvés arra, hogy elérje képessége maximumát;
- a felkészítés az elemi szintű munkavégzésre;
- törekvés a szociális beilleszkedést segítő képességek kialakítására;

- a mindennapi kapcsolatokban az önkiszolgálás erősítése, a normakövetés igénye;
- hogy a célok megvalósítása a szülői házzal összhangban történő neveléssel érvényesüljön.

5) Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a Nkt 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg. Lehetőség szerint a délelőtti órakeretben kívánjuk biztosítani a heti öt testnevelés órát, illetve testmozgást. Ahol erre nem lesz lehetőség, a szervezésbe bevonjuk az aktuális sportszakköröket.

6) A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. 6. melléklete határozza meg.

Az iskola a tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különbözetét egyéb foglalkozás megtartásához és osztálybontáshoz veheti igénybe.

A köznevelési intézmény köteles megszervezni a tanuló heti kötelező óraszámát és az osztályok engedélyezett heti időkeret különbözete terhére a tehetség kibontakoztatására, a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, a beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenességgel diagnosztizált tanulók számára, továbbá az első– negyedik évfolyamra járó tanulók eredményes felkészítésére szolgáló, differenciált fejlesztést biztosító egyéni/kiscsoportos foglalkozásokat. Tehetséggondozásra és felzárkóztatásra osztályonként legalább további heti egy-egy óra biztosított az osztályok 6. mellékletben meghatározott időkerete felett.

A felzárkóztatás, fejlesztés, tehetséggondozás, konzultáció, speciális, illetve kiegészítő ismeretek átadása céljából a következő tevékenységeket javasoljuk:

1. Matematikai felzárkóztatás, fejlesztés
2. Magyar nyelvi felzárkóztatás, fejlesztés

3. Iskolai sportkör
4. Kiemelten fontos az önálló életvezetési technikák gyakorlása (háztartási ismeretek)
5. Kiegészítő ismeretek: természetismeret, informatika, idegen nyelv stb.
6. Speciális érdeklődés kielégítésére különböző szakkörök működtetése
7. Tanulmányi-, kulturális- és sportversenyekre való felkészítés, versenyeztetés
8. Művészeti csoport létrehozása
9. Dráma, tánc, zene.

A tanórán kívüli foglalkozásokon, szakkörökön, hitoktatáson való részvétel választható. Amennyiben a tanuló tanév elején írásban jelentkezett egy foglalkozásra, egész évben részt kell vennie az órákon, a szabályok a tanórákon alkalmazottakkal megegyeznek.

Az intézmény – felmenő rendszerben - akkor tudja biztosítani az idegen nyelv választásának a lehetőségét, amennyiben a választás következtében létrejövő csoportok létszáma eléri a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény mellékletében meghatározott minimális csoportlétszámot.

7) A hátrányos és halmozottan hátrányos gyerekekkel kapcsolatos pedagógiai teendők

Az iskolai esélyegyenlőségi intézkedési terv alapvető célja, hogy az intézményen belül biztosítsa az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését és az iskolai szolgáltatásokhoz, ellátásokhoz való hozzáférést minden tanuló számára.

A HH és HHH tanulók magas száma miatt különösen fontos, hogy esélyt teremtsünk, és megfelelő támogató szolgáltatásokat nyújtsunk a tanulók hátrányainak kompenzálására, valamint társadalmi beilleszkedésük, munkába állásuk elősegítésére. Ennek érdekében olyan helyi tantervet alkalmazunk, amely biztosítja a kompenzáló, korrekciós nevelés lehetőségét, az eltérő képességű és fejlettségű tanulók eredményes oktatását-nevelését.

Törekszünk arra, hogy minél kevesebb legyen az évismétlők száma. Ennek érdekében minden rászoruló tanulónak biztosítjuk az egyéni képességfejlesztés, a korrekció lehetőségét.

Az egyes területekre megfogalmazott célok

- Az iskolánkba került tanulók tudásuknak, képességüknek megfelelő osztályfokra kerüljenek.
- A tananyag az adott osztályfokon minden tanuló számára elsajátítható legyen, rendelkezésre álljanak a szükséges tankönyvek, munkafüzetek, taneszközök.
- Az egyéni fejlesztés során minden tanuló számára egyéni fejlesztési terv készüljön.
- A fegyelmezés és a büntetés gyakorlatában egységes elvek és követelmények érvényesüljenek minden nevelő részéről.
- Az általános iskola elvégzése után minden tanuló tovább tanuljon, és legalább egy szakmában szerezzen képesítést.
- A pedagógus továbbképzéseken továbbra is célunk, hogy olyan ismereteket szerezzenek nevelőink, amelyek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatását-nevelését hatékonyá, eredményessé teszik.
- Célunk továbbá, hogy a társadalmi segítőkkal, a szakmai partnerekkel, valamint a szülőkkel közvetlen és eredményes kapcsolatot alakítsunk ki.

A részletes feladatok a „Közoktatási intézményi esélyegyenlőségi intézkedési terv” című intézményi dokumentumban található.

8) A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A) A szakiskola szakmai programja

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Szkt.) 2020. január 1-jei hatálybalépése alapvető változásokat hozott a szakképzés rendszerében. Az új rendszer 2020. szeptember 1-jétől kezdett láthatóan működni, jogszabályi háttérét az Szkt. mellett a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szkr.) teszi teljessé. Az új jogszabályi környezetben a korábbi szakiskolák, speciális szakiskolák, valamint az új, nemzeti köznevelésről szóló törvény (a továbbiakban: Nkt.) szerinti szakgimnáziumok nem tartoznak az Szkt. által definiált szakképző intézmények közé. A részs szakmák a korábbi részs zakképesítésekhez hasonlóan egyes szakmáknak olyan önállóan elkülöníthető része, amely legalább egy munkakör betöltéséhez szükséges kompetenciák megszerzését teszi lehetővé. A részs szakmák képzési és kimeneti követelményeit az őket magukba foglaló szakmák képzési és kimeneti követelményei tartalmazzák.

A szakmákat a jogszabályban (az Szkr. mellékletében) kiadott Szakmajegyzék tartalmazza (ld. Szkt. 10. §). A Szakmajegyzékben szereplő szakmák szakmai tartalma ún. képzési és kimeneti követelményekben kerültek meghatározásra, amelyek nem jogszabályban, hanem a szakképzésért felelős miniszter hivatalos kiadványaként, az általa vezetett minisztérium honlapján kerülnek közzétételre.

A szakmai vizsgára történő felkészítésre, a vizsgák lebonyolítására vonatkozó rendelkezéseket a szakképzésről szóló **2019. évi LXXX. törvény (Szkt.) és a szakképzési törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet (Szkr.)** tartalmazza.

A szakiskola célja a gyógypedagógiai alapfokú nevelő-oktató munka eredményeire támaszkodva, a gyakorlati képzésben résztvevő szervezetekkel együttműködve, differenciált segítség nyújtása a szakma tanulásához, a társadalmi beilleszkedéshez, a

felnőtt életre való felkészüléshez, s ezáltal képessé téve a fiatalokat arra, hogy társadalmunk eredményesen dolgozó tagjaivá váljanak.

B) A szakmai képzésbe kerülés feltételei

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI Rendelet 28. § (4) értelmében szakiskolába a felvétel kizárólag a sajátos nevelési igényt megállapító szakértői bizottság szakvéleménye alapján történhet, valamint feltétel a tanuló pálya- és egészségügyi alkalmassága is.

C) A szakmai képzés személyi feltételei

Az iskolában folyó közismereti, szakmai elméleti oktatást gyógypedagógusok, szakoktatók, szaktanárok végzik. A szakmai gyakorlati oktatás szervezeti keretei:

- szakoktató irányításával, intézményi gyakorlati képzőhelyen
- gazdálkodó szervezeteknél együttműködési szerződések keretében.

D) A választható szakmák

1. Divatszabó
2. Textiltermék-összeállító (Divatszabó részsakma)
3. Lakástextil- készítő (Divatszabó részsakma)
4. Parkgondozó (Kertésztechnikus részsakma)
5. Számítógépes adatrögzítő

A szakiskolai képzés egy kötelező 9/E jelű előkészítő évfolyamból, és az arra épülő két évfolyamos (9-10. évfolyam) OKJ szerinti rész-szakképesítés oktatásából és/vagy 4 évfolyamos (9-10-11-12. évfolyam) teljes szakképesítést megvalósító szakaszból épül fel.

1. Divatszabó

A SZAKMA ALAPADATAI:

- Az ágazat megnevezése: Kreatív
- A szakma megnevezése: Divatszabó
- A szakma azonosító száma: 4 0723 16 03

- A szakma szakmairányai: Férfiszabó; Női szabó
- A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4
- A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4
- Ágazati alapoktatás megnevezése: Kreatív ipari ágazati alapoktatás
- Kapcsolódó részzszakmák megnevezése: Lakástextil-készítő, Textiltermék-összeállító

A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA az alábbi linken elérhető:

- https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/ptt_kreativ_divatszabo_2020pdf-1597240734062.pdf

A KÉPZÉS KIMENETI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEI az alábbi linken elérhető:

- https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/kkk_krea_divatszabo_noi_szabo_ferfi_szabo_2020pdf-1589885936269.pdf

A kimeneti vizsgára vonatkozó szabályzatot az 3. számú melléklet tartalmazza.

Intézményünkben elvégezhető részzszakmák:

2. Textiltermék-összeállító

Részzszakma alapadatai:

A részzszakma megnevezése: Textiltermék-összeállító

A részzszakma órakerete: 400-500 óra

A részzszakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 2

A részzszakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 2

A részzszakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3

A részzszakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása A textiltermék-összeállító feladata az egyszerűbb textiltermékek divatlap mellékletből történő másolásával, méretarányos konfekcióipari szabásminta készítése. Elvégzi a ruhaipari termékeken használatos alkatrésztechnológiák rajzi ábrázolását, értelmezi a műszaki leírásokat, vasalás- és ragasztástechnológiát alkalmaz. Felismeri az

alkatrészeket és az egyszerűbb textiltermékek készítéséhez kiválasztja a varrógépeket, kiegészítő apparátokat, berendezéseket, azokat biztonságosan üzemelteti. Alkalmazza a műszaki leírások gyártási utasításait a textiltermékek sorozatgyártásában. Képes az üzemi textiltermékek sorozatgyártására műveletbeosztásban.

A KÉPZÉS KIMENETI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEI az alábbi linken elérhető:

- https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/kkk_krea_divatszabo_noi_szabo_ferfi_szabo_2020pdf-1589885936269.pdf

3. Lakástextil-készítő

Részsakma alapadatai:

A részsakma megnevezése: Lakástextil-készítő

A részsakma órakerete: 200-300 óra

A részsakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 2

A részsakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 2

A részsakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3

A részsakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

A lakástextil-készítő különböző lakástextil termékeket készít, szab, javít. Alkalmazza a lakástextiliák szakszerű méretvételi technikáit, beazonosítja a kész mérettáblázatokat, szabványokat.

Megtervezi, kiszabja és elkészíti szakszerű gyártástechnológiával a lakástextil terméket.

Szakszerűen és biztonságosan használja a kézi szerszámokat, valamint a szakmai munkát segítő kiegészítő gépeket, berendezéseket. A lakástextil-készítő alkalmas az üzemi lakástextilek sorozatgyártására vagy lakástextil boltokban egyedi szolgáltatásban méretes lakástextilek készítésére.

A KÉPZÉS KIMENETI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEI az alábbi linken elérhető:

- https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/kkk_krea_divatszabo_noi_szabo_ferfi_szabo_2020pdf-1589885936269.pdf

4. Parkgondozó részszzakképesítés

Részszzakma alapadatai:

- A részszzakma megnevezése: Parkgondozó
A részszzakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 2
- A részszzakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 2
- A részszzakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 2
- A részszzakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA az alábbi linken elérhető:

- https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/ptt_mezogazdasag_kertesz_techikus_2020pdf-1599124044092.pdf

A KÉPZÉS KIMENETI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEI az alábbi linken elérhető:

- https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/kkk_mezogazdasag_kertesztechnikus_2020pdf-1589887034494.pdf

5. Szakiskolában oktatható 2 évfolyamos szakma

Számítógépes adatrögzítő:

- Ágazat: Gazdálkodás és Menedzsment
- Programkövetelmény száma: 04153001
- Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 3
- Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3
- Magyar Képesítési Keretrendszer szint: 3
- A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

A rendelkezésére bocsátott szöveget, illetve adatállományt – számítógépen, a megfelelő programcsomagot használva – begépezi, az adatokat rögzíti. A tízujjas vakírás technikájával írásos dokumentumokat, kimutatásokat és iratokat készít, szerkeszt. Táblt- és adatbázis-kezelési feladatokat végez és dokumentumokat kezel, sokszorosít. Ellenőrzi a berögzített adatok megfelelőségét és a dokumentumszerkesztés eredményét. Az észlelt eltérések függvényében javításokat végez. A bevitt adatokat szükség esetén frissíti, illetve elvégzi a különböző szűréseket az adatállományokban. Az előírásoknak megfelelően szakmai kapcsolatot tart a munkatársakkal, ügyfelekkel, partnerekkel és külső szervezetekkel.

A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA az alábbi linken elérhető:

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/sni_szaki_2_evfolyam/Szamitogepes_adatrogzito_EF.docx

A kimeneti vizsgára vonatkozó szabályzatot az 4. számú melléklet tartalmazza.

9) Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A tanulók tudásának mérésében az írásbeli beszámoltatás lehetőségével iskolánkban ritkábban élünk, mint a szóbelivel. Nem csak azért, mert az alsó szakasz évfolyamaiban az írás megtanítása az egyik alapeladat, és a tanulók (főként az 1. és 2. évfolyamon) még nincsenek olyan szinten, hogy ezt eszközként használják, hanem azért is, mert a későbbi életszakaszokban is sok esetben nehezebb a tanulók számára az írásbeliség (dysgraphia, helyesírási problémák, írásbeli kifejezőkészség nehézségei stb.)

Minden írásbeli számonkéréskor figyelembe kell venni a tanulók osztályfokát, fejlettségi szintjét, a számon kérendő tananyag nehézségét, s ennek megfelelően kell dönteni arról, milyen formában történjen a beszámoltatás.

A készségtárgyakat kivéve negyedévente – vagy az egyes témakörök zárásaként – felmérő dolgozat írására van lehetőség, amelyet érdemjeggyel kell értékelni. Év végén a munkaközösségek által az egyes tantárgyakra és évfolyamokra kidolgozott

felmérőket írják meg a tanulók, amelyeket a szaktanárok a kidolgozott szempontok alapján értékelnek.

A szakiskola szakképző évfolyamain év közben a szakmai elméleti és gyakorlati tárgyakból folyamatosan osztályozunk (gyakorlati beszámoltatás). Félévkor és év végén a szakmai elméleti tantárgyakból beszámolót szervezünk. Az ott kapott érdemjegyek beszámítanak a félévi és az év végi osztályzatokba.

A pedagógiai szakaszok elején és végén a kidolgozott diagnosztikus és szummatív mérőlapokat használjuk három nagy műveltségi területen: olvasás-szövegértés, matematika és természettudomány.

A) Írásbeli feladatok értékelése

1. Az írásbeli beszámoltatás formái

- írásbeli felelet
- témazáró dolgozat
- év végi felmérő
- javító dolgozat
- osztályozó vizsga írásbeli része
- javítóvizsga írásbeli része
- pótlóvizsga írásbeli része
- szakmai vizsga írásbeli része

2. Az írásbeli beszámoltatás rendje

- Év eleji írásbeli beszámoltatás
- Tanév közbeni írásbeli beszámoltatás
- Félévi írásbeli beszámoltatás
- Év végi írásbeli beszámoltatás

Fentiek közül az év végi felmérések a készségtárgyak kivételével kötelezőek. Az eredményeket osztályzatban és százalékosan is értékelni kell. A mért eredményeket a tanárok regisztrálják, ezekről az osztályfőnököket tájékoztatják.

A többi időszakban az írásbeli beszámoltatás alkalmazása a tanárok döntési kompetenciája. A tanulók tudásának felmérése épüljön a helyi tantervi követelményekre, és alkalmazkodjon a gyermekek eltérő képességeihez.

3. Az írásbeli beszámoltatás korlátai

1. A tanár - írásbeli feleletet kivéve – az írásbeli beszámoltatás időpontját, a témakört köteles a tanulóval közölni legalább a megírást megelőző órán.
2. Egy tanítási napon kettőnél több dolgozat nem íratható. Erről a tanár köteles a megíratás előtt meggyőződni, illetve a többi pedagógussal egyeztetni.
3. Az írásos tanulói munkákat a tanár
 - a témazáró dolgozat esetében 10 napon belül
 - más esetekben 1 héten belül köteles javítani, értékelni.
4. Az írásos tanulói teljesítmények érdemjegyét kötelező a tanulóval ismertetni.
5. A szülő – igény szerint – az írásbeli munkákba a fogadóórán vagy a szülői értekezleten betekintést nyerhet.
6. Az előre bejelentett írásbeli témazáró dolgozatot minden tanulónak meg kell írnia. Hiányzás esetén a dolgozat pótlásának idejéről, módjáról a tanár dönt.
7. A javítódolgozat javítási lehetőség. Az itt szerzett érdemjegy csak javító lehet.
8. Az elkészített írásbeli beszámolókat egy tanéven keresztül meg kell őrizni.

4. Az írásbeli beszámoltatás szerepe, súlya a tanulók tudásának értékelésében

A tanulók írásbeli beszámoltatása során szerzett érdemjegyek nem egyenértékűek. A témazáró, összefoglaló jellegű teljesítmények érdemjegyei a félévi/év végi osztályzatok alakításában nagyobb súllyal esnek latba. Ezeket az értékelő naplóban meg kell különböztetni más érdemjegyeiktől (pl. piros színnel).

Az írásbeli beszámoltatás során a tanulók helyesírása, írásképe nem számítható be a tartalmi érdemjegybe, azt nem ronthatja. Ez alól kivétel a fogalmazás nagydolgozat, ahol a tartalmi érdemjegy mellett a helyesírást és a külalakot külön-külön is érdemjeggyel értékeljük.

Ha a tanulót szakértői vélemény alapján az írásbeliség alól a főigazgató mentesíti, minden jellegű számonkérés csak szóban történhet.

Szóbeli értékelés:

A szóbeli értékelés nyilvános verbális visszajelzés tanulóinknak. Ezt az értékelési formát differenciáltan használhatjuk a gyakorlást, a rögzítést és a megerősítést követően. Alkalmazható a tanulói önértékelés fejlesztésére, a reális kritikai érzék kialakítására.

10) Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Tanulóink sajátos nevelési igényűek. Ebből adódóan folyamatos megsegítésre van szükségük a másnapra való felkészüléshez. Ezt délutáni foglalkozások keretében tudjuk biztosítani számukra. Igény szerint, egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladatokkal látjuk el őket, amelyeket otthon, önállóan végezhetnek el.

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- A délutáni felkészülési időkeret 1 – 1,5 órás, ezért a feladatokat a tanároknak úgy kell kijelölni, hogy ebbe az időkeretbe beleférjenek.
- Házi feladatként - akár szóban, akár írásban - csak olyan feladat adható, amelyet a délelőtti órákon a tanuló már megismert. Új anyag elsajátítása nem adható házi feladatként.
- Szorgalmi feladat és egyéni fejlesztő feladat a házi feladaton túl csak a tanuló egyetértésével adható.
- Hétvégére írásbeli házi feladat nem, csak szóbeli feladat adható.
- Az ismeretbővítést szolgáló gyűjtőmunka nem minősül házi feladatnak.
- Nem adható írásbeli házi feladat annak a tanulónak, akit a szakértői bizottság az írásbeliség alól felmentett.

11) A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban alkalmazható az osztályokon belüli és a párhuzamos osztályoknál a csoportos oktatásszervezés, a nevelési-oktatási szakaszoknak megfelelően. A csoportbontást a technika, informatika, a szakiskolában a testnevelés (fiú-leány) a szakmai elméleti tantárgyakból, szakmai gyakorlati képzés tantárgynál (kéesség- és készség alapú csoportszervezés) oktatásánál alkalmazzuk a szaktanárok által kialakított racionális elvek mentén.

Csoportbontással élhetünk az összevont osztályok esetében, hogy a különböző osztályfokon tanulók az évfolyamukon teljesítendő követelményeket több segítségével tudják elsajátítani.

Szakmai előkészítés, alapozás elméleti, gyakorlati tantárgyakból, a választott szakmacsoportnak megfelelően; a szakiskolán, a készségfejlesztő iskola összevont évfolyamain vesznek részt osztálybontásos órákon a tanulók.

12) A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

Április-májusi mérési időszakban, a testnevelést tanítók által kidolgozott mérési módszerek alkalmazásával tanévenként, valamennyi évfolyamon megszervezik, lebonyolítják a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát.

A lefolytatott mérés, vizsgálat eredményeit a vizsgálatot végző pedagógus a mérésben érintett tanulónként, osztályonként és évfolyamonként rögzíti, az eredményeket a testnevelés tantárgyat tanító pedagógusokkal közösen elemzi, és meghatározza a tanuló fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.

- Alsó tagozatban a következő *négy nagy területen mérünk:*

- 1) ERŐ: medicinlabda dobás előre-hátra (koordinációs készség, erő)
- 2) ÜGYESSÉG: helyből távolugrás (elrugaszkodás ereje koncentráció, ügyesség)

- 3) GYORSASÁG: 30 méter futás
- 4) ÁLLÓKÉPESSÉG: négyütemű fekvőtámasz.

- A felső tagozatban és a szakiskolában a NETFIT mérést alkalmazzuk.

13) Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

A) Egészségnevelés

1. Az iskolai egészségnevelés általános célja

Az iskola egészségnevelési programjának általános célja: valamennyi tanulóban tudatosítani, hogy a teljes emberi élet elengedhetetlen feltétele az ember egészségének megóvása. Felismertetni, hogy az ember egészsége olyan érték, amelyért mi magunk vagyunk felelősek. Az egészségnevelési program további célja a civilizáció társadalmi, környezeti összefüggései révén a tudatos életvezetés megismerése, a toleráns személyiség kifejlesztése, a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása, a helyes önértékelés, a konfliktuskezelés. A képzési ciklus végén a nevelőmunka eredményeként az egészségesen szocializálódó iskolai terepen – egy egészséges személyiségfejlődést megvalósítani, a harmonikus élet értéként való tiszteltetésére nevelni.

2. Az iskola egészségnevelési alapelve

Az iskolai egészségnevelés folyamatában nem egy „iskolás” „tankönyvszagú” programot kell adnunk, hanem olyan élő gyakorlatot, amelyben változik magatartásuk, viselkedésük, attitűdjük.

Ezért a program az iskola valamennyi színterén folyamatosan jelen van, de túl az iskola falain kívül is folytatódik. Nagyobb hangsúlyt kapnak az érzelmi azonosulást kiváltó indirekt nevelő hatások, azok érvényesülése.

B) Környezeti nevelés

1. Általános cél

Az iskola környezeti nevelés programjának általános célja: elősegíteni a tanulók környezettudatos magatartását az élő természettel, az épített, a társadalmi környezettel kapcsolatosan, valamint a saját életvitelük tekintetében. Megismertetni a tanulókat az élővilágot, és benne az embert veszélyeztető környezeti válsággal, globális problémákkal, lakóhelyükön is fellelhető környezeti gondokkal. Felébreszteni a felelősségérzetet, a tenni akarást a környezeti értékek megőrzésére. Megtanítani növendékeinket a természetben, a környezetben eligazodni, felelős döntéseket hozni életére, családjá jövőjére és tágabb közösségre vonatkozóan. Képesé tenni a sérült tanulókat arra, hogy bekapcsolódjanak a természet, a társadalom, a gazdaság terén mutatkozó válságkezelésbe, modernizációs folyamatokba a szűkebb környezetükben, a lakóhelyükön. Célunk, hogy iskolánk elérje az Örökös Ökoiskolai címet a következő pályázati ciklusban.

2. A környezeti nevelés alapelve

Konkrét példákon keresztül bemutatni a környezet állapotát, folyamatait:

- megértetni, hogy az ember életét, személyes biztonságát milyen veszélyek fenyegetik,
- megtanítani, személyes tapasztalatot szerezni a környezeti konfliktusok kezelésére,
- érzékennyé, motiválttá tenni a feladatok elfogadásában.

14) A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A magatartás és a szorgalom értékelése, minősítése a Nkt. alapján történik.

Ha a tanuló magatartási, vagy személyiségfejlődési problémák miatt szakellátásra szorul, a magatartás értékelése írásban is megtörténik, amelyet a szülő is megkap. Az

értékelés tartalmazza a jelen állapotot, a fejlődés tendenciáját és ütemét, valamint a fejlesztés várható eredményét.

A) A magatartás értékelésének elvei

1-4. osztály

- Hogyan tartja be az iskola házirendjét és a nevelő utasításait?
- Hogyan alkalmazza a felnőttekkel kapcsolatos illemszabályokat és azokat hogyan tartja be?
- Milyen a társaihoz való viszonya, betartja-e az együttélés szabályait?
- Az alapvető erkölcsi normákat hogyan tartja be?
- Vigyáz-e az iskola berendezési tárgyaira, saját eszközeire?

5-8. osztály

- Tanórán és tanórán kívül az elfogadott normák szerint él-e?
- Magatartásában a tudatos fegyelem, önfegyelem, a felelősségtudat mennyire van jelen?
- Hogyan vigyáz természeti környezetére, segíti-e a környezete védelmét?

9-12. osztály

- Viselkedése, külső megjelenése mennyire kulturált, tudatos?
- Tanáraival, társaival szembeni viselkedése, tanórai és tanórán kívüli magatartása mennyire fegyelmezett?
- Mennyire képes az önállóan vállalt feladatokat teljesíteni, és a környezetét védeni?

B) A szorgalomjegyek megállapításának elvei

1-4. osztály

- Hogyan vesz részt a tanítási folyamatban?
- Kialakultak-e a tanulási- és munkaszokásai az elvárható szinthez viszonyítva?

- Törekszik-e az önálló, megbízható munkavégzésre?
- Házi feladatát és egyéb feladatát hogyan végzi el?
- Vigyáz-e értékeire, felszerelésére és környezetére?

5-8. osztály

- Rendszeresen megbízhatóan dolgozik-e az órákon?
- Kialakult-e benne az önellenőrzés igénye, igényli-e mások segítségét?
- Képességeihez, előző eredményeihez viszonyítva mutat-e fejlődést?
- Vállal-e a közösség érdekében megbízatást, és hogyan igyekszik azokat teljesíteni?

9-12. osztály

- Munkáját jellemzi-e az alaposság, rendszeresség, igényesség?
- Munkafegyelme milyen mértékű, törekszik-e a jobb eredmény elérésére?
- Kialakultak-e benne azok a tulajdonságok, amelyek szükségesek az önálló életvitelhez, a társadalomba való beilleszkedéshez?

C) A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

A minősítés és értékelés mellett a tanév során dicsérő és fegyelmező intézkedések is adhatók.

1. A dicséret formái

Szaktanári dicséret adható, ha a tanuló:

- az adott tantárgy tananyagának elsajátításában kiemelkedően teljesít,
- házi szaktárgyi versenyeken helyezést ér el,
- vetélkedőkön vesz részt,
- szakköri, napközis és egyéb tevékenységekben aktívan közreműködik, - megyei sportversenyen jól szerepel.

A szaktanári dicséretet a szaktanár a naplóba és az ellenőrzőbe jegyzi be.

Egy-egy tantárgyból egész évben kiemelkedő munkáért a tanuló a tanév végén szaktanári tantárgyi dicséretet kaphat, amelyet „kitűnő” osztályzatként kell bejegyezni a naplóba, az anyakönyvbe és a bizonyítványba.

Osztályfőnöki dicséret adható, ha a tanuló:

- környezete rendjének megóvásában aktívan részt vesz,
- külön feladatot vállal az osztályközösségben és azt jól teljesíti,
- rendszeresen segít társainak és tanárainak,
- magatartásával és tanuláshoz való viszonyával példát mutat,
- területi sportversenyen jól szerepel,
- a komplex tanulmányi verseny megyei fordulóján jól teljesít, - megyei kulturális versenyen jól teljesít.

Az osztályfőnöki dicséretet az osztályfőnök a naplóba és az ellenőrzőbe jegyzi be.

Főigazgatói dicséret adható, ha a tanuló

- megyei kulturális versenyen 1. helyezést ér el,
- megyei komplex versenyen 1. helyezést ér el,
- a komplex tanulmányi verseny országos fordulóján jól teljesít,
- országos sportversenyen 1-10. helyezést ér el,

- az iskola hírnevét öregbítő kiemelkedő tevékenységet végez. A főigazgatói dicséret a naplóban és az ellenőrzőben kerül bejegyzésre.

Nevelőtestületi dicséret adható, ha a tanuló:

- hosszabb ideig tartó /több éves/ példamutató magatartást tanúsít,
- több éven keresztül kiemelkedő tanulmányi eredményt ér el és versenyeken is jól teljesít,
- a komplex verseny országos fordulóján 1-3. helyezést ér el, - kulturális verseny országos fordulóján 1-3. helyezést ér el.

A nevelőtestületi dicséret a naplóban, az ellenőrzőben, a bizonyítványban és a törzslapban is bejegyzésre kerül.

A versenyekért csak akkor jár dicséret, ha a tanuló a versenyen megfelelő magatartást is tanúsít, így a fentiekre vonatkozóan kivételes esetekben egyedi elbírálás is történhet. Ugyancsak egyedi elbírálás lehetséges akkor is, ha a tanuló a versenyen képességeihez mérten sokkal jobban teljesít.

2. Fegyelmező intézkedések

A **fegyelmező intézkedések** alkalmazásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára tekintettel – el lehet térni.

A **fegyelmező intézkedések** formái:

Szaktanári figyelmeztetés adható a következő esetekben:

- felszerelési hiány,
- házi feladat többszöri hiánya,
- órai munka megtagadása, kötelességszegés,
- foglalkozásokon előforduló többszöri fegyelmeztetlenség, - a tanuló társak tanuláshoz való jogának csorbítása esetén. A szaktanári figyelmeztetést indoklással a szaktanár az ellenőrzőbe és a naplóba jegyzi be.

Osztályfőnöki figyelmeztetés adható a következő esetekben:

- többször jelentkező tanulmányi és magatartásbeli kötelezettségszegés,
- a házirend előírásainak enyhébb megsértése,
- a társak verbális és fizikai bántalmazása,
- tiszteletlen viselkedés az iskola bármely dolgozójával szemben, -
egyszeri igazolatlan mulasztás esetén.

Az osztályfőnöki figyelmeztetés lehet szóbeli és írásbeli. A szóbeli figyelmeztetést a naplóba, az írásbeli figyelmeztetést a naplóba és az ellenőrzőbe is indoklással jegyzi be az osztályfőnök. Szóbeli figyelmeztetés csak enyhébb fegyelmezetlenség esetén adható és csak egy alkalommal. Ismételt fegyelmezetlenség írásbeli fegyelmező intézkedést von maga után. Írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetés esetén a tanuló adott havi magatartása legfeljebb változó (3) lehet.

Osztályfőnöki intézés adható a következő esetekben:

- a házirend szabályainak súlyos megsértése,
- rendezvényeken tanúsított méltatlan viselkedés,
- halmozottan jelentkező tanulmányi és magatartásbeli kötelezettségszegés esetén.

Az osztályfőnöki intést indoklással az osztályfőnök az ellenőrzőbe és a naplóba jegyzi be. Osztályfőnöki intézés esetén a tanuló év végi magatartása legfeljebb változó (3) lehet.

Főigazgatói figyelmeztetés adható a következő esetekben:

- az osztályfőnöki intézés ellenére a házirend ismételt megszegése, -
többszöri súlyos fegyelmezetlenség esetén.

A főigazgatói figyelmeztetést indoklással az ellenőrzőbe és a naplóba kell bejegyezni. Főigazgatói figyelmeztetés esetén a tanuló adott havi magatartása csak rossz (2) lehet.

Főigazgatói intézés adható a következő esetekben:

- kirívóan súlyos fegyelmezetlenség, - szándékos rongálás,

- a megelőző fegyelmező intézkedések ellenére újabb súlyos fegyelmi vétség esetén. A főigazgatói intést indoklással az ellenőrzőbe és a naplóba kell bejegyezni. Főigazgatói intés esetén a tanuló év végi magatartása csak rossz (2) lehet.

Nevelőtestületi figyelmeztetés adható, ha a tanuló:

- többszöri fegyelmező intézkedés ellenére sem változtat magatartásán,
- tanulótársaival, tanáraival, illetve az iskola bármely dolgozójával szemben rendszeresen agresszív,
- zsarolja, megalázza társait.

A nevelőtestületi figyelmeztetést az ellenőrzőbe, a naplóba, az anyakönyvbe és a bizonyítványba is be kell jegyezni.

Nevelőtestületi figyelmeztetés esetén a tanuló év végi magatartása csak rossz (2) lehet. A fegyelmező intézkedések az előző fokozatok megléte nélkül is adhatók, ha az elkövetett cselekmény azt indokolttá teszi.

A tanuló személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben kell tartani. Nem vehető alá testi fenyegetésnek, kínzásnak, megalázó büntetésnek vagy bánásmódnak.

3. Fegyelmi büntetések

Az a tanuló, aki kötelességét szándékosan és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

Fegyelmi eljárás lefolytatására és fegyelmi büntetés kiszabására a nevelőtestület megbízásából a Fegyelmi Bizottság jogosult. A fegyelmi eljárás megkezdéséről és a döntésről a szülőt írásban értesíteni kell.

A fegyelmi büntetések a következők lehetnek:

- megrovás,
- szigorú megrovás,
- kedvezmények, juttatások csökkentése vagy megvonása,
- áthelyezés másik osztályba vagy iskolába,
- eltiltás a tanév folytatásától, - kizárás az iskolából.

Az eltiltás és kizárás az iskolából csak a tankötelezettséget betöltő tanulók esetében lehetséges.

4. A tanuló kártérítési felelőssége

Ha a tanuló az iskolának, az iskola dolgozójának vagy tanuló társának szándékosan kárt okoz, a kárt meg kell téríteni. A kártérítés mértéke gondatlan károkozásnál a kötelező legkisebb munkabér 50%-át, szándékos károkozás esetén a károkozás napján érvényes kötelező legkisebb munkabér öt havi összegét nem haladhatja meg.

15) A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

A) A tudatos fogyasztóvá válással a pénzügyekkel kapcsolatos ismeretek átadása

Az iskolából kilépő tanulóink számára nagyon fontos a felnőttkori boldogulást segítő, megalapozó pénzügyi, gazdasági, fogyasztói ismeretek nyújtása, illetve ezen ismeretbővítés kereteinek kialakítása, megszervezése. Ezért kapcsolódunk a Pénz7 programjához és önálló iskolai programokat is szervezünk ebben a témakörben természetesen tanulóink sajátos képességeit figyelembe véve. Fontos „fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.” (NAT)

A cél elérését a fenntartható fogyasztás fogalmának tisztázása és kialakítása, a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselése jelenti.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalma:

- A szociális és társadalmi kompetenciák tudatos alakítása tanulóink megfelelő társadalmi beilleszkedése érdekében, a társadalmi és állampolgári kompetenciák fejlődésének elősegítése, a jogaikat érvényesíteni képes fiatalok képzése fontos feladatunk.
- Iskolánkban a helyes értékrend kialakítására nagy hangsúlyt fektetünk.
- Az értékek meghatározásában a kívánság és szükséglet elkülönítésében, saját jogaik ismeretében, mások jogainak tiszteletben tartásában, a

környezettudatosságban, a lehetőségek közötti tájékozódásban, a döntésben nagy szerepe van az oktatásnak.

- Fontos, hogy tanulóink képességeikhez mértén felismerjék a reklámok fogyasztásra serkentő hatását, a minőség és a biztonság szerepét, tisztában legyenek a tudatos fogyasztói magatartás fogalmával, a fogyasztóvédelemmel, a takaré- koskodással, gazdaságossággal.

Az egyes tantárgyak tananyagába beépíthetők a tudatos fogyasztóvá neveléssel kapcsolatos tartalmak:

- Technika: áruismeret, anyagok
- Matematika: mérések, mértékegységek, számítások, a pénz vásárlói értéke
- Magyar: kommunikáció, hirdetések, reklámok
- Földrajz: a különböző országban élők fogyasztási szokásai
- Biológia: bio- és vegyszerezett növények, élelmiszerek
- Informatika: elektronikus vásárlás, internetes fogyasztói veszélyforrások

B) A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek

Célunk az iskolában tanulók jogkövető magatartásának elősegítése, esetleges bűnelkövető magatartásának megakadályozása, megelőzése, problémák, konfliktusok megfelelő kezelése áldozattá válásuk megelőzése. A tanulók elsősorban a családi környezeti mintákat követik. Mivel tanulóink nagyrészt nehéz anyagi körülmények közül, halmozottan hátrányos helyzetű családokból érkeznek, az otthoni értékek nem minden esetben tükrözik a társadalom elvárásainak megfelelő mintákat, a problémák fokozottan és halmozottan jelentkeznek.

Az iskolai nevelés-oktatásban szükséges a lélektani motívumokra, a helyes és követendő értékrend kialakítására, információnyújtásra, figyelemmel kísérésre, a beilleszkedési problémák csökkentésére fektetni a hangsúlyt.

Feladataink és lehetőségeink:

- A helyes értékrend átadása és kialakítása a tanulóknál osztályfőnöki keretben, az iskolai élet egészében.

- A tanulók iskolai és iskolán kívüli életének nyomon követésével a felmerülő helyzetek, konfliktusok, krízisek minél előbbi és hatékony, mintaértékű kezelése, megoldása.
- Információgyűjtés és elemzés a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókról a társszervezetek, partnerek által.
- Folyamatos figyelemmel kísérésük, jelzés az együttműködő segélyező szervezetek felé.
- Információnyújtás a legális (cigaretta, alkohol stb.) és illegális (kábitószer) drogok használatának negatív hatásairól, következményeiről,
- A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése. Drámapedagógiai játékok lehetőségének kiaknázása.
- Bűnmegelőzési előadások szervezése együttműködés a helyi rendőrséggel.
- Hátránykompenzáció a különböző problémákkal küzdő tanulók esetében. Családsegítés.
- Az iskolai beilleszkedési problémák csökkentése, a pozitív társadalmi normák szerinti életvezetés elősegítése.
- Jogok és kötelezettségek ismertetése, tisztázása. A joghátrányok és jogkövetkezmények megismerésének elősegítése

16) A pedagógiai program mellékletei

1. számú melléklet

VIZSGAKÖVETELMÉNYEK:

1. Általános iskola (tanulásban akadályozottak)

Magyar nyelv és irodalom

1. évfolyam:

- Saját személyi adatok elmondása. Napszaknak megfelelő köszönés.
- Érthető, tagolt beszéd helyes köznyelvi kiejtéssel, helyes ritmusban.
- A kommunikációs készség fejlődése. Bekapcsolódás a beszélgetésekbe, kérdésekkel, válaszadással. Közreműködés egyszerű üzenetek átadásában.
- Szókincs gyarapodása.
- Ismeret- és élménykörből tárgyak megnevezése.
- Kérdések és szemléltetés segítségével beszámolás eseményekről.
- Négy-öt mondóka, vers ismerete, kapcsolódás a dramatikus játékokba.
- Konkrét élethelyzetekben meg tapasztalható elemi erkölcsi fogalmak helyes megítélése.
- Rendelkezzen betűismerettel a tanult betűk körében.
- A szavak hangokra bontása, betűkből szavak alkotása.
- Szavak, mondatok olvasása ütemes szótagoló formában. Hangosan vagy némán elolvasott szavak, rövid mondatok értésének bizonyítása.
- A tanult betűk írásának ismerete (egyéni haladási ütemnek megfelelően). A betűk szabályos alakítása és kapcsolása.
- Szavak, rövid mondatok másolása előkészítéssel írott, nyomtatott szövegről. 2-3 betűből álló szavak leírása tollbamondás után.
- Rendezett, olvasható íráskép.

2. évfolyam:

- Tudjanak napszaknak megfelelően köszönni. Kapcsolódjanak be a beszélgetésekbe kérdésekkel, válaszadással, a köznapi kommunikációs szituációk ne legyenek számukra idegenek.
- Legyenek képesek közreműködni egyszerű üzenetek átadásában.
- A magyar kis és nagy abc valamennyi betűjének nyomtatott és írott alakjának

ismeretével rendelkezzenek. Legyenek képesek a szavakat hangokra bontani, betűkből szavak alkotni.

- Képességeiktől függően tudjanak – felkészülés után – szótagolva vagy folyamatosan rövid szöveget olvasni. Az olvasottak megértését bizonyítsák cselekvéssel.
- Valamennyi kis- és nagybetűt, ezekből alkotott szavakat, tömondatokat legyenek képesek leírni (másolva, tollbamondással, emlékezetből írással). Íráskéjük legyen rendezett, olvasható. Személyi adataikat tudják leírni, elmondani. Legyenek képesek alkalmazni a begyakorolt helyesírási szabályokat. Legyenek ismereteik a „j” hang kétféle jelöléséről.
- Ismerjenek 4-5 mondókát, verset, kapcsolódjanak be a dramatikus játékokba.
- Nézegessék a gyermekfolyóiratokat, alakuljon ki bennük a könyvek ismeretének igénye.
- Beszéljenek érthetően, tagoltan, helyes köznyelvi kiejtéssel, helyes ritmusban.

3. évfolyam:

- A beszédhelyzetnek megfelelő hangerő és tempó megválasztásában legyenek jártasak. Környezetük tárgyairól, eseményekről, élményekről tudjanak 3-4 mondatot összefüggően elmondani. Az egyéni fejlettségi
- szintnek megfelelően vegyenek részt a dramatikus, szerep- és szituációs játékokban.
- Megfelelő felkészülés után néhány mondatnyi szöveget tudjanak elolvasni (némán és hangosan), az olvasottak megértését bizonyítani legyenek képesek.
- Írásos feladataikat olvasható, tiszta formában tudják megírni.
- Mondatok és rövid szövegek másolása írott és nyomtatott mintáról.
- Előkészítés után 4–5 mondatból álló szöveg leírása tollbamondás után.
- Az írott nagybetűk alkalmazása.
- Ismerjék fel a mondatot és a szót meghatározás nélkül. Írás közben a mondatkezdő nagybetűt és a mondatvégi írásjeleket használják. A tanult nyelvhelyességi és helyesírási ismereteket alkalmazzák.
- A magtanulandó memoriterek, képességi szintjüknek megfelelő önállósággal és mennyiségben tudják.
- Az osztálytermi szabadpolcos könyvtárat önállóan használják.

4. évfolyam:

- A mindennapi kommunikációs helyzetekben képesszintjüknek megfelelő beszédviselkedés. A közös dramatikus- kommunikációs és szituációs játékokban való aktív részvétel.
- Élményeikről, az olvasottakról lehetőleg szövegszinten tudjanak beszámolni. Legyenek képesek adott témában 4-5 mondat alkotására.
- Rövid szövegeket tudjanak – felkészülés után – hangosan folyamatosan elolvasni. Az olvasottak tartalmát – segítséggel – tudják elmondani. Legyenek képesek röviden, összefüggően beszámolni élményeiről.
- Írásbeli munkájukban igyekezzenek alkalmazni a tanult nyelvi ismereteket és a helyesírási tudnivalókat. Íráskéjük legyen tiszta, rendezett könnyen olvasható.
- Tudjanak tollbamondás után 4-5 mondatot leírni (előkészület után).
- Tudják megkülönböztetni a prózát és a verset. A tanult memoriterek önállóan tudják elmondani. Önállóan tudjanak gyermekújságot, mesés vagy verseskönyvet az iskolai könyvtárban kiválasztani. Próbáljanak tartalomjegyzék alapján műveket kikeresni. Tudjanak 3-4 verset szöveghűen elmondani.

- Alkalmazzák eszközszerűen az olvasást, írást, a tartalmi megértést bizonyító egyszerű feladatok megoldásában.
- Ismerjék fel a tanult nyelvi fogalmakat.

5. évfolyam:

- Vegyen részt a társalgásban, beszéljen helyes artikulációval, a beszélő szándékának megfelelően.
- Olvasson folyamatosan, jó tempóban. Az olvasott feladatokat tanári segítséggel tudja értelmezni.
- Tanári segítséggel legyen képes könyvtárhasználatra.
- Tanári kérdések segítségével legyen képes rövid tartalom visszaadására.
- Adott szempontsor szerint legyen képes olvasható, áttekinthető írásművek készítésére.
- A tanult irodalmi művek szereplőit, helyszíneit tudja azonosítani, tanári segítséggel legyen képes a tartalmat visszaadni.
- A kijelölt memoriterek szövegűen, megfelelő hangsúllyal legyen képes elmondani.
- Tudjon hiányos és bővített mondatokat alkotni, átalakítani a közlés szándékához igazítva.
- Képes legyen felismerni a lírai és epikai műnemeket, és az olvasottakat ennek megfelelően csoportosítani.
- Képes legyen egyszerű szavak átalakítására, csoportosítására, szóösszetételek alkotására, saját gondolatai kifejezése érdekében.

6. évfolyam:

- Vegyen részt a társalgásban.
- Egyszerű helyzetekben tudjon önállóan érvelni, kérdezni, véleményt mondani.
- Olvasson folyamatosan, jó tempóban. Az olvasottakat tanári segítséggel tudja adott szempont szerint tagolni.
- Tanári segítséggel legyen képes könyvtárhasználatra.
- Tanári kérdések segítségével legyen képes rövid tartalom visszaadására, adatok keresésére.
- Adott szempontsor szerint legyen képes olvasható, áttekinthető írásművek készítésére.
- A tanult nyelvtani szabályok betartásával tudjon pár mondatot önállóan írni emlékezetből és diktálás után.
- A tanult irodalmi művek szereplőit, helyszíneit tudja azonosítani, tanári segítséggel legyen képes a tartalom visszaadására.

- Tanári segítséggel tudjon irodalmi műveket értelmezni.
- A kijelölt memoriterek szöveghűen legyen képes elmondani.
- Tudjon hiányos és bővített mondatokat alkotni, átalakítani a közlés szándékához igazítva.
- Tanári segítséggel ismerje fel és alkalmazza a tanult szófajtákat és szószerkezeteket.
- Képes legyen felismerni a lírai, epikai és drámai műnemeket, és az olvasottakat ennek megfelelően csoportosítani.
- Képes legyen egyszerű szavak átalakítására, csoportosítására, szóösszetételek alkotására, saját gondolatai kifejezése érdekében.

7. évfolyam:

- Az olvasott művek mondanivalóját tanári segítséggel legyen képes megfogalmazni.
- Tanári segítséggel legyen képes az olvasottak időrendi, történeti átlátására, összefoglalására.
- Olvasson folyamatosan, jó tempóban, törekedjen a különböző műfajú szövegek élményt nyújtó olvasására.
- Verset, prózát kontaktustartás mellett értelmezve, helyes ritmus, hanglejtés és hangsúlyok alkalmazásával legyen képes elmondani, felolvasni, bemutatni.
- Legyen képes az írást céljainak elérése érdekében használni.
- Képes legyen a tanult nyelvtani szabályokat alkalmazni az önálló írás során.
- Tudjon rendezett külalakú, olvasható írásműveket készíteni.
- Tanári segítséggel képes legyen a tanulás céljából lényegyet kiemelni, vázlatot készíteni.
- Képes legyen a tanult írók, költők életéről nagyon röviden beszélni.
- Ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, cselekvések következményeit tanári segítséggel legyen képes felismerni.
- Különböztesse meg az elbeszélést és a leírást.
- Ismerje fel a fő mondatrészeket.

8. évfolyam:

- Legyen képes kommunikációs helyzetben szándékot, véleményt nyilvánítani.
- Tudja tiszteletben tartani mások véleményét.
- Segítséggel tudja alkalmazni a metakommunikációs technikákat.
- Képes legyen a szemelvények megjelölt részeit memoriterként idézni.
- Legyen képes felkészülés után szépirodalmi művek igényes felolvasására.

- Legyenek alapvető ismeretei az egyszerű mondatok köréből (mondatrészek felismerése; szó szerkezetek) és a szóalkotási módokról.
- Segítséggel ismerje fel a nyelvi szövegben a tanult hangtani, szó- és alaktani, mondattani jelenségeket.
- Tudja használni a helyesírási segédkönyveket.
- Legyen elemi tájékozottsága – szóban és írásban – a leírás műfajában.
- Alkalmazza fogalmazási ismereteit a mindennapi élethelyzetekben.
- Legyen képes kitölteni a mindennapi élet alapvető, egyszerűbb hivatalos iratait.
- Legyenek alapismeretei a tömegkommunikációs helyzetekről és műfajokról.
- Az olvasottakban tanári segítséggel legyen képes felismerni az ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, cselekvések következményeit.
- Tudja szöveghűen elmondani a tanult verseket, versrészleteket.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek

5. évfolyam:

- A tanuló meg tudja különböztetni a történelem forrásait, példákat is tud kapcsolni hozzá. Ismeri a történelmi időszámítás egységeit. Alapvető szinten tájékozódik a történelmi térképen. Az időszalagon felismeri a tárgyalt történelmi időszakokat, évszámokat, kapcsol hozzá tanult ismeretet. Időrendbe helyezi a tanult eseményeket időszalagon, időtornyon. Az adott tematikai egység tárgyalt témaköreiben – képességeinek megfelelően – írásban és/vagy szóban számot ad a tanult elemi történelmi ismereteiről.
- Különbséget tesz a különböző történelmi korok, valamint a magyar és a világtörténelem eseményei között. Ismeri a világtörténelem tanult fordulópontjait; a magyar történelmi legfontosabb sarokpontjait – évszámok, események tükrében.
- A megismert mondák, legendák, rövid történetek tartalmát segítséggel elmondja.
- Megkülönbözteti a történetek mesés és valóságos eseményeit.

6. évfolyam:

- Ismeri a történelmi időszámítás egységeit. Alapvető szinten tájékozódik a történelmi térképen. Az időszalagon felismeri a tárgyalt történelmi időszakokat, évszámokat, kapcsol hozzá tanult ismeretet. Időrendbe helyezi a tanult eseményeket időszalagon. Az adott tematikai egység tárgyalt témaköreiben – képességeinek megfelelően – írásban

és/vagy szóban számot ad a tanult elemi történelmi ismereteiről.

- Különbséget tesz a különböző történelmi korok, valamint a magyar és a világtörténelem eseményei között. Ismeri a világtörténelem tanult fordulópontjait; a magyar történelem legfontosabb sarokpontjait – évszámok, események, uralkodók tükrében.
- A magyar koronázási ékszereket megnevezi. A megismert mondák, legendák, rövid történetek tartalmát segítséggel elmondja.
- A történelmi hősökkel érzelmileg képes azonosulni. Ok-okozati összefüggéseket tanári irányítás mellett fölismer.

7. évfolyam:

- A tanuló kezelni tudja a kiemelkedő történelmi személyiségekről gyűjtött életrajzi adatokat. Ismeri a reformkor haladó politikusainak nevét és törekvéseiről néhány mondatban beszámol. A reformkor eseményei között történelmi összefüggéseket szempontsor szerint fölismer tanári irányítás mellett.
- Összefüggéseket tud említeni a világtörténelem és hazánk történelmének eseményei között. A nemzeti alapműveltséghez tartozó évszámokhoz történelmi ismeretet kapcsol. Az adott tematikai egység tárgyalt témaköreiben – képességeinek megfelelően – írásban és/vagy szóban számot ad a tanult elemi történelmi ismereteiről. Gazdasági, társadalmi változásokra példát tud mondani.
- A térképen meg tudja mutatni a szabadságharc legfontosabb helyszíneit, szempontsor alkalmazásával beszámol a történelmi eseményekről. Információkat képes gyűjteni a történelmi atlaszból.
- Képről felismeri gróf Széchenyi Istvánt, Kossuth Lajost, Táncsics Mihályt, Deák Ferencet. Felismeri Budapest történelmileg nevezetes épületeit. Felismeri, hogy a trianoni békeszerződés mekkora veszteségeket jelentett hazánk számára.
- Néhány történelmi tárgyú verset, elbeszélést, regényt ismer. Magyarországhoz, hazánk történelmi személyiségeihez pozitív attitűddel viszonyul.
- A tanult ismeretekhez kapcsolódó dokumentumanyagot képességei szerint értelmezi. Egyszerű összefüggéseket fölismer, azokból következtetéseket képes levonni. A történelem műveltségterülethez kapcsolódó eszközöket, tantárgyi segédleteket a jártasság szintjén tudja alkalmazni.

8.évfolyam:

- Összefüggéseket tud említeni a világtörténelem és hazánk történelmének eseményei között. A nemzeti alapműveltséghez tartozó évszámokhoz történelmi ismeretet kapcsol. Az adott tematikai egység tárgyalt témaköreiben – képességeinek megfelelően – írásban és/vagy szóban számot ad a tanult elemi történelmi ismereteiről. Gazdasági, társadalmi változásokra példát tud mondani.
- A második világháború főbb helyszíneiről, évszámairól, legfontosabb eseményeiről a térkép adatainak segítségével beszámol. A nemzetiszocialista, fasiszta eszmék tartalmát fölismeri, a faj- és idegengyűlöletet elutasítja.
- Néhány történelmi tárgyú verset, elbeszélést, regényt ismer. Magyarországhoz, hazánk történelmi személyiségeihez pozitív attitűddel viszonyul.
- A tanult ismeretekhez kapcsolódó dokumentumanyagot képességei szerint értelmezi. Egyszerű összefüggéseket fölismer, azokból következtetéseket képes levonni. A történelem műveltségterülethez kapcsolódó eszközöket, tantárgyi segédleteket a jártasság szintjén tudja alkalmazni.
- A tanuló képességei szerint elsajátítja a társadalomhoz, állampolgársághoz és a gazdasághoz kapcsolódó alapvető ismereteket. Felismeri az emberi közösséghez kapcsolódó kulcsszerepű tényezőket és folyamatokat; utóbbi területen lehetőségei szerint tájékozódik. Az alapvető emberi jogokat és kötelességeket ismeri; az alkotó, demokratikus közösség értékrendjét elfogadja.
- Tájékozódik a hivatalos ügyintézés módjaiban, annak illetékes és korszerű formáiban.
- A média és nyilvánosság szerepét ismeri, azok különböző területein képességei szerint tájékozódik; egyúttal különbséget próbál tenni tény és vélemény között. A világháló közösségi portáljain való részvétel lehetőségeiről tud, az egyéni virtuális jelenlét előnyeiről és hátrányairól képet alkot.
- Ismereteket szerez a jövedelem szerepéről az ember életvezetésének tükrében. Fogalmi képet alkot a pénzről, a pénzintézetekről, azok tevékenységeiről; utóbbiak lehetséges szerepéről az életpálya felépítésének tükrében. A fizikai és szellemi munka jellegzetességeit megkülönbözteti, tájékozódik az egyes gazdasági ágazatokban, reális képet alkot a munkavállalás jelentőségéről.

Idegen nyelv

7. évfolyam:

- *A tanuló legyen motivált arra, hogy képességeihez mérten merjen megszólalni a különböző kommunikációs helyzetekben.*
- Alkalmazza a tanult a nonverbális és verbális elemeket, a kommunikáció szabályait.
- Próbálja meg a beszédszándékokat automatikusan felismerni, a lényegét megérteni és azokhoz alkalmazkodni.
- *Próbálja meg felismerni és megérteni a tanult szavakat és kifejezéseket, a tanár egyszerű utasításait, tömondatait.*
- Igyekezzen megfelelő ritmussal a tanult egyszerű mondatokat megismételni, törekedjen a megfelelő kiejtésre, hanglejtésre.
- Igyekezzen megtanulni néhány dalt, mondókát idegen nyelven.
- Az eredményeket minden tanuló saját fejlődési szintjéhez kell mérni, s inkább az akarat, a motiváció dominál, semmint a pontos nyelvhasználat.

8.évfolyam:

- *A tanuló legyen motivált arra, hogy képességeihez mérten merjen megszólalni a különböző kommunikációs helyzetekben.*
- Alkalmazza a tanult a nonverbális és verbális elemeket, a kommunikáció szabályait.
- Próbálja meg a beszédszándékokat automatikusan felismerni, a lényegét megérteni és azokhoz alkalmazkodni.
- *Próbálja meg felismerni és megérteni a tanult szavakat és kifejezéseket, a tanár egyszerű utasításait, tömondatait.*
- Ismerje fel a tanult kérdéseket, s azokra releváns válaszokat adjon.
- Próbálja a tanult nyelvtani szerkezeteket alkalmazni.
- Igyekezzen megfelelő ritmussal a tanult egyszerű mondatokat megismételni, törekedjen a megfelelő kiejtésre, hanglejtésre.
- Igyekezzen megtanulni néhány dalt, mondókát idegen nyelven. Próbáljon meg saját magáról 12-15 mondatban összefüggően beszélni.
- Az eredményeket minden tanuló saját fejlődési szintjéhez kell mérni, s inkább az akarat, a motiváció dominál, semmint a pontos nyelvhasználat.

Matematika

1. évfolyam:

- Személyek, tárgyak, alakzatok csoportosítása azonosság, azonos tulajdonság alapján.
- Nagyságbeli, térbeli és síkbeli viszonzszavak használata.
- Biztos számfogalom 10-es számkörben.
- Összeadások és kivonások 10-es számkörben készségszinten, szükség esetén eszközhasználattal.
- Egyszerű szóbeli szöveges feladatok megoldása.
- Alkotás térben, síkban.
- Térbeli és síkbeli helyzetek létrehozása.
- A tanult térbeli és síkbeli alakzatok felismerése.
- Legyenek elemi tapasztalatai térbeli helyzetekről, nagyságbeli viszonyokról.
- Összefüggések felismerése, jelölése egyszerűbb esetekben.
- Egyszerű sorozatok folytatása megadott szabály alapján.

2. évfolyam:

- Személyek, tárgyak, alakzatok csoportosítása azonosság, azonos tulajdonság alapján.
- Nagyságbeli, térbeli és síkbeli viszonzszavak használata.
- Biztos számfogalom 10-es számkörben.
- Legyen biztos számfogalma 20-as számkörben.
- Tudja a tanult számokat, jeleket megfelelően írni, olvasni.
- Értse a számok tulajdonságait.
- Összeadások és kivonások 10-es számkörben készségszinten, 20-as számkörben eszközhasználattal.
- Egyszerű szóbeli szöveges feladatok megoldása.
- Alkotás térben, síkban. Tudjon egyszerűbb testeket építeni mintakövetéssel.
- Térbeli és síkbeli helyzetek létrehozása, létrehozott helyzetek leolvasása, megfogalmazása. Legyen képes a tanult síkidomok szétválogatására, csoportosítására tulajdonságaik alapján.
- A tanult térbeli és síkbeli alakzatok felismerése, tulajdonságaik megfogalmazása.
- Tapasztalatok gyűjtése a hosszúság, tömeg, őrartalom méréséről.
- Összefüggések felismerése, jelölése egyszerűbb esetekben.

- Egyszerű sorozatok folytatása megadott szabály alapján.
- Tudjon megismert tulajdonságok alapján csoportosítani.
- Tudjon halmazokat összehasonlítani, rendezni, változtatni.
- Legyen képes egyszerű, ismert kapcsolatok kifejezésére konkrétumok segítségével, jelekkel.
- Tudjon egyváltozós és kétváltozós sort folytatni kirakással, színezéssel, rajzzal.

3. évfolyam:

Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika

- Legyen jártas a tulajdonságok változásainak megfigyelésében, megfogalmazásában.
- Halmaz elemeinek adott, illetve választott szempont szerinti válogatása, csoportosítása.
- Kész halmazról igaz, nem igaz állítások megfogalmazása.
- Állítások igazságának eldöntése.

Számelmélet, algebra

- Legyen biztos számfogalma 20-as, **100-as** számkörben.
- Legyen tájékozott a 100-as számkörben.
- Ismerje, biztosan írja, olvassa a számokat 20-as, **100-as** számkörben.
- Értse a számok tulajdonságait egyre bővülőbb tartalommal.
- Legyen képes műveleteket végezni 10-es és 20-as számkörben, analógiák segítségével.

Alakuljon ki megfelelő számolási technikája.

- Tudjon egyszerű szöveges feladatokat rajz segítségével megoldani szóban, számfeladattal leírni.

Geometria, mérés

- Ismerje fel a tanult síkidomokat, tudja azokat csoportosítani tulajdonságaik alapján.
- A négyzet, téglalap, háromszög, kör felismerése, megnevezése.
- A négyzet és a téglalap tulajdonságainak ismerete.
- A kocka, téglatest és a gömb felismerése, megnevezése.
- A tanult mértékegységek ismerete.

Függvények, az analízis elemei

- Használja biztonsággal a relációs jeleket egyszerű, ismert kapcsolatok esetében, legyen képes azokat szóban megfogalmazni.
- Ismerje fel egyszerű sorozat szabályát, tudja azokat folytatni. Egyszerűbb esetben tudjon szabályt megfogalmazni.

4. évfolyam:

Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika:

- Kész halmazról igaz, nem igaz állítások megfogalmazása.
- Állítások igazságának eldöntése.

Számelmélet, algebra

- Legyen biztos számfogalma 100-as körben.
- Legyen jártas a tízes átlépéses összeadásban, kivonásban.
- Összeadás, kivonás 100-as számkörben tízesátlépés nélkül analógia és eszközök segítségével.
- Értse a szorzás, bennfoglalás és részekre osztás tartalmát. Gyakorlottság a tanult szorzó- és bennfoglaló táblákban.
- Tudjon egyszerű szöveges feladatokat numerikusan lejegyezni, megoldani.

Geometria, mérés

- A négyzet és a téglalap tulajdonságainak ismerete.
- A négyzet és a téglalap területének mérése, számítása mért adatok alapján (szükség esetén segítséggel).
- A kocka, téglatest és a gömb felismerése, megnevezése.
- A tanult mértékegységek ismerete, használata.

Függvények, az analízis elemei

- Legyen jártas egyszerű relációk értelmezésében, kifejezésében, megfogalmazásában.
- Ismerje fel egyszerű sorozat szabályát, tudjon megkezdett sort folytatni, kiegészíteni.

5. évfolyam:

Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika

- *Elemek halmazokba rendezése két szempont szerint.*

Számelmélet, algebra

- Biztos számfogalom 100-as számkörben.
- *Értsék a műveletek közötti kapcsolatot.*
- Tudjanak szóbeli műveleteket végezni készségszinten 100-as számkörben.
- *A törtszámok és a negatív számok ismerete.*

- *A szorzó- és bennfoglaló táblák ismerete.*
- *A tanult írásbeli műveletek megoldása.*
- *Egyszerű szöveges feladatok önálló megoldása.*

Geometria, mérés

- Testek és síkidomok csoportosítása a tanult tulajdonságok alapján. Szabvány mértékegységek és a közöttük lévő váltószámok ismerete.
- A téglalap és a négyzet területének mérése, számítása.

6. évfolyam:

Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika

- *Elemek halmazokba rendezése két szempont szerint.*

Számelmélet, algebra

- *Biztos számfogalom 1000-es számkörben.*
- *Értsék a műveletek közötti kapcsolatot.*
- *Tudják a számokat biztosan írni, olvasni 10000-es számkörben.*
- *A törtszámok és a negatív számok ismerete.*
- *A szorzó- és bennfoglaló táblák ismerete.*
- *A tanult írásbeli műveletek megoldása.*
- *Egyszerű és összetett szöveges feladatok önálló megoldása.*

Geometria, mérés

- *Testek és síkidomok egy és több szempontú csoportosítása a tanult tulajdonságok alapján.*
- *A téglalap és a négyzet területének mérése, számítása; területének mérése lefedéssel.*

Függvények, az analízis elemei

- *Sorozatok folytatása a felismert szabály alapján.*

Statisztika, valószínűség

- *Statisztikai adatok lejegyzése, ábrázolása egyszerűbb esetekben.*

7. évfolyam:

Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika

- *Elemek több szempont szerinti halmazokba rendezése.*

Számelmélet, algebra

- *Biztos számfogalom 10 000-es számkörben.*

- Jártasság 1 000 000-s számkörben.
- A törtszámok és a negatív számok ismerete.
- Számológép használatának ismerete. (önellenőrzés)
- Egyszerű és összetett szöveges feladatok megoldása (szükség esetén segítséggel).

Geometria, mérés

- Speciális háromszögek, négyszögek megnevezése.
- Szakaszok, szögek felismerése, rajzolása, felezése.
- Négyzet, téglalap, háromszög rajzolása vonalzóval.
- Négyzet és téglalap területének számítása.

Függvények, az analízis elemei

- Sorozatok folytatása a felismert szabály alapján.

Statisztika, valószínűség

- Statisztikai adatok lejegyzése, ábrázolása egyszerűbb esetekben.

8. évfolyam:

Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika

- Elemek több szempont szerinti rendezése a halmazábrák különböző részeibe.
- Állítások és tagadások megfogalmazása a halmazábrákról.

Számelmélet, algebra

- Biztos számfogalom 100 000-es számkörben.
- Jártasság 1 000 000-s számkörben.
- A törtszámok és a negatív számok ismerete.
- Szorzó- és bennfoglaló táblák ismerete.
- A tanult írásbeli műveletek megoldása (szükség esetén számológéppel).
- Műveletek közös nevező törtekkel és tizedes törtekkel.
- Egyszerű és összetett szöveges feladatok megoldása (szükség esetén segítséggel).

Geometria, mérés

- Testek, síkidomok egy és több szempont szerinti csoportosítása.
- Speciális háromszögek, négyszögek megnevezése.
- Mértékváltások.

Függvények, az analízis elemei

- Sorozatok folytatása a felismert szabály alapján.

Statisztika, valószínűség

- Statisztikai adatok lejegyzése, ábrázolása egyszerűbb esetekben.

Környezetismeret

3. évfolyam:

- Tapasztalatok, megfigyelések, ismeretek szerzése a környezetben előforduló legismertebb tárgyak, anyagok tulajdonságairól, az élőlényekről, természeti formákról, jelenségekről.
- Aktív részvétel mérések végzésekor. Tapasztalatok megfogalmazása szóban, rajzos formában. Adott szempontok szerint csoportosítás. Egyszerű összefüggések felismerése.
- Tájékozódás térben a tanuló saját lakóhelyén. Irányok, iránytű használata. Elemi szintű térképismeret.
- Társainak és saját testének védelme.
- Aktív részvétel a környezet óvásában. Szelektív hulladékgyűjtés. Energiatakarékosságra törekvés.

4. évfolyam:

- Tapasztalatok, megfigyelések, ismeretek szerzése a környezetben előforduló legismertebb tárgyak, anyagok tulajdonságairól, az élőlényekről, természeti formákról, jelenségekről.
- Aktív részvétel egyszerű kísérletek, mérések végzésekor. Tapasztalatok megfogalmazása szóban, rajzos formában.
- Adott szempontok szerint csoportosítás. Egyszerű összefüggések felismerése.
- Tájékozódás térben, időben a tanuló saját lakóhelyén. Irányok, iránytű használata. Az idő mérése, mértékegysége.
- Elemi szintű térképismeret.
- A másság elfogadása. A sérült embertársak segítése.
- Társainak és saját testének védelme.
- Aktív részvétel a környezet óvásában. Szelektív hulladékgyűjtés. Energiatakarékosságra törekvés.

Természettudomány

5. évfolyam:

- Aktív részvétel a kísérletek végzésében. Tanult és vizsgált anyagok jellemző tulajdonságainak ismerete. Kölcsönhatások, változások, folyamatok ismerete a mindennapi környezetben. Egyre önállóbb tapasztalatszerzés, a tapasztalatok megfogalmazása és lejegyzése írásban és rajzban.
- Ismeretek a különféle energiaforrásokról, törekvés az energiatakarékos életmódra.
- Környezetünkben található egyes természeti és technikai rendszerek ismerete. Életközösségek élő és élettelen összetevőinek megkülönböztetése, ismeretek az élőlények, az emberi test felépítéséről.
- Az egészséges életmód feltételeinek ismerete. Aktív részvétel a környezetvédő tevékenységekben. Tájékozottság a Naprendszerrel, a bolygókról. Térképismeret, térképhasználat. IKT-eszközök használata.

6. évfolyam:

- Aktív részvétel a kísérletek végzésében. Tanult és vizsgált anyagok jellemző tulajdonságainak ismerete. Kölcsönhatások, változások, folyamatok ismerete a mindennapi környezetben. Egyre önállóbb tapasztalatszerzés, a tapasztalatok megfogalmazása és lejegyzése írásban és rajzban.
- Ismeretek a különféle energiaforrásokról, törekvés az energiatakarékos életmódra.
- Környezetünkben található egyes természeti és technikai rendszerek ismerete. Életközösségek élő és élettelen összetevőinek megkülönböztetése, ismeretek az élőlények, az emberi test felépítéséről.
- Az egészséges életmód feltételeinek ismerete. Aktív részvétel a környezetvédő tevékenységekben. Tájékozottság a Naprendszerrel, a bolygókról. Térképismeret, térképhasználat. IKT-eszközök használata.

7. évfolyam:

Kémia:

- Tartsa be a kísérletezés balesetvédelmi szabályait. Tudja, hogy saját és környezete egészségének védelme minden ember kötelessége.
- Fokozódó önállósággal vegyen részt a tanár által irányított kísérletekben.
- Tudja, hogy az égés során megváltoznak az anyag tulajdonságai és az elégetett anyagból új, más tulajdonságú anyagok keletkeznek.
- Tudja, hogy az égéshez oxigén kell és ez a körülöttünk található levegőnek a része.

Életünkben fontos szerepet játszanak az oldatok. Legfontosabb oldószerünk a víz. A víz és a levegő nélkül nincs élet. Tisztaságuk megőrzése minden ember közös kötelessége.

- Lásd be a tanuló a kémiai ismeretek fontosságát a mindennapi életben és a tudományos fejlődésben.
- Tudja csoportosítani tanári segítséggel a változásokat aszerint, hogy megváltozott-e az anyagok minősége.
- Ismerje fel a vizsgált anyagok leglényegesebb fizikai és kémiai tulajdonságait.
- Tudja, hogy az oxigén és a víz elengedhetetlen feltétele az életnek.
- Ismerje a tűz hasznát és pusztítását. Ismerje a tűzoltás néhány alapszabályát.
- Tudja a tűzoltók riasztásához szükséges tennivalókat.
- Legyen képes tájékozódni a napi sajtóban, ismereteket szerezni a médián keresztül, tudja azokat átadni, értelmezni.

Fizika:

- Ismerje a tanuló a tantervben szereplő alapvető fizikai fogalmakat, a fizika egyes fejezeteinek megnevezését, tartalmát, ismerjék néhány híres magyar és külföldi fizikus nevét.
- Legyen képes egyszerű mechanikai és hőtani jelenségeket megfigyelni a gyakorlatban és kísérletekben. Tapasztalatait fogalmazza meg.
- Ismerje fel a tanult fizikai ismeretek szerepét a technikai és természeti környezetben.
- Tudja megkülönböztetni az egyenletes és egyenletesen változó mozgásokat.
- Tudja, hogy nem a mozgás fenntartásához, hanem a mozgásállapot megváltoztatásához kell erő.
- Ismerje fel a halmazállapot-változásokat a mindennapok gyakorlatában.
- Tudjon gyakorlati példákat mondani a hőmérséklet mérésére.
- Példák segítségével tudja értelmezni, hogy mi a különbség a test súlya és tömege között.
- Ismerje fel az anyagok halmazállapotát, tudja azokat jellemezni.

Biológia:

- Ismerjék fel a tanult életközösségeket és élőlényeket. Tudjanak példákat mondani a tanult életközösségek növényi és állati egyedeire, jellemző életformájukra.
- Értsék meg az ember és természet kölcsönös kapcsolatát. Legyenek képesek példákon keresztül bemutatni 1-1 életközösséget veszélyeztető történést és az ember felelősségét.
- Vegyenek részt a növények, állatok gondozásában,

óvásában, becsüljék élő környezetüket. Ismerjék a növényi, az állati szervezetek felépítését, működését.

- Tudják az egészséges életmód jellemzőit, ismerjék jelentőségét az ember életében. Legyen igényük az egészséges környezetre, tevőlegesen vegyen részt annak alakításában.
- Fogadják el a másságot, lássák meg benne a természet sokszínűségét, szépségét. Legyenek toleránsak a saját környezetükben felfedezhető mássággal kapcsolatosan.
- Bővítsék ismereteiket különféle információhordozó anyagokon keresztül. Legyenek képesek információk rövid, tömör közlésére szóban és írásban.

8. évfolyam:

Kémia:

- Tartsa be a kísérletezés balesetvédelmi szabályait. Ismerje azokat a veszélyeket, amelyeket a tanult kémiai anyagok jelentenek, tartsa be kezelésük, tárolásuk szabályait. Fokozódó önállósággal vegyen részt a tanár által irányított kísérletekben.
- Legyen tapasztalata a sav és a lúg élettani és gyakorlati hatásairól. Mondjon példát a lúgok hasznosítására.
- Tudja értelmezni a háztartásban alkalmazott vegyszerek használati utasításait. Ismerje a háztartási sósav, a hypo, a nátrium-hidroxid, a nátrium-klorid, tulajdonságait és felhasználásának lehetőségeit.
- Fogalmazza meg tanári segítséggel, majd fokozódó önállósággal a vizsgált anyagok jellemző tulajdonságait. Ismerje a tanult elemek és vegyületek nevét. Tudjon példát mondani felhasználásukról, jelentőségükről az ember életében.

Fizika:

- Ismerjen fel a gyakorlatban néhány egyszerű gépet.
- Legyen tájékozott arról, hogy az egyszerű gépek a mindennapi munkavégzésben nélkülözhetetlenek. Tudja, hogy az összetett gépek alapjául is az egyszerű gépek szolgálnak.
- Tudjon példát mondani a nyomás fizikai törvénye alapján készült berendezésre.
- Tudja, hogy a vízvezetékrendszerek létrehozása a fizika törvényein alapul. Ismerje a közlekedőedény fogalmát.
- Tudja indokolni fizikai ismeretei segítségével a testek úszását, lebegését, elmerülését.
- Ismerje a fény egyenes vonalú terjedését. Tudja, hogy a fény gyorsabban terjed, mint a hang.

- Ismerje a szem védelmével kapcsolatos tudnivalókat.
- Sorolja fel a hang jellemzőit és néhány hangforrást.
- Ismerje az emberi fül szerkezetét és hallószervünk védelmének módját.
- Tudja kezelni a környezetében előforduló, hanghatáron alapuló eszközöket.
- Tudja a könyvtárban kikeresni a fejlettségi szintjének megfelelő, az adott témával foglalkozó ismeretterjesztő könyveket, cikkeket.
- Alkalmazza az elektromos áram felhasználásával kapcsolatos alapvető biztonsági szabályokat, ismerje a baleset-megelőzés fontosságát.

Biológia:

- Ismerjék az emberi test felépítését, szervrendszereit.
- Legyenek tájékozottak elhelyezkedésükről.
- Rendelkezzenek elemi ismeretekkel a szervrendszerek működéséről.
- Tudják és gyakorolják a higiénés szokásokat.
- Tartózkodjanak az élvezeti és kábítószeres kipróbálásától.
- Legyenek elemi ismereteik a korai szexualitás veszélyeiről. Ismerjék a fogamzásgátlás néhány lehetőségét.
- Ismerjék fel saját magukon és a környezetükben élőknél a betegséget.
- Tudják, hogy betegség esetén orvoshoz kell fordulni. Legyenek elemi ismereteik a természetgyógyászatról. Utasítsák el a kuruzslás minden formáját.

Földrajz

7-8. évfolyam:

- Földrajzi kifejezések használatával tudják elmondani és értelmezni a megismert európai és hazai tájak, illetve országok jellemzőit és az ott élő emberek életét!
- Tudjanak példát mondani a medencefekvésre.
- Legyenek képesek a fejlettségüknek megfelelő információk gyűjtésére a megadott szempontok szerint.
- Végezzenek önállóan írásbeli feladatokat munkalapon, feladatlapokon.
- Mutasson tér- és időbeli tájékozottságot a térkép használatában, a képzeletbeli utazásokban, játékos idegenvezetői szerepben.

- Használják pontosan a tanult fogalmakat (földrajzi, topográfiai), mutassák meg ezeket a térképen is.
- Oldják meg készség szinten a szemléleti, jártasság szinten a következtető térképolvasást.
- Tudjanak példát mondani környezetszennyezésre, a megelőzés módjára.

Etika

5. évfolyam:

- A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért.
- Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget.
- Képességeinek tükrében gondolkodik saját személyiségjegyein, törekszik vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére. Gondolkodik rajta, hogy mit tekint értéknek; tudja, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.
- Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására; rendelkezik a konfliktusok kezelésének és az elkövetett hibák kijavításának néhány, a gyakorlatban jól használható technikájával.
- Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése; képes elfogadni a közösségi normákat.

6. évfolyam:

- Elfogadja a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve vallási hagyományokat. Érzékeli, hogy a társadalom tagjai különféle körülmények között élnek, képes együttérzést mutatni az elesettek iránt, és lehetőségéhez mérten szerepet vállal a rászorulóknak segítségében. Megbecsüli a neki nyújtott segítséget.
- Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekszik rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet. Ismeri a modern technika legfontosabb előnyeit és hátrányait.
- Tisztában van vele, hogy a reklámok a nézők befolyásolására törekcszenek.

7. évfolyam:

- A tanuló megérti, hogy az ember egyszerre biológiai és gondolkodó lény, aki alkalmas

tanulásra és mások megértésére.

- Életkorának és képességeinek megfelelő szinten ismeri önmagát.
- Nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására.
- Képességeinek megfelelő szinten elképzei saját jövőjét; tudja, hogy céljai eléréséért erőfeszítéseket kell tennie.
- Életkorának és mentális képességének megfelelő szinten tudja, hogy minden döntés szabadsága egyúttal felelősséggel is jár.
- Ismeretei vannak a függőséget okozó szokások súlyos következményeiről.

8. évfolyam:

- Irányítás mellett ismereteket szerez a közvetlen környezetében jelenlevő hagyományokról, az emberi- és a társas kapcsolatok természetéről, az erkölcsről, a világvallásokról, a kereszténység európai hagyományairól.
- Képes megkülönböztetni a helyes és helytelen emberi cselekedeteket.
- A tisztelet, szeretet, megbecsülés fogalmáról elképzelésekkel rendelkezik, melyet saját segítőkész magatartásával támaszt alá.

Digitális kultúra

5. évfolyam:

- Fokozott önállósággal használja a billentyűzet és egér tanult funkciói.
- Hozzon létre egyszerű, rajzos, szöveges dokumentumot.
- Egyéni haladásához képest erősödjön meg algoritmikus képessége, önállósuljon a grafikai kifejezőképessége.
- Megfelelően használja a programok ablakgombjait.
- Tanári segítséggel végezze egy dokumentum mentését, behívását.
- Vegyen részt algoritmikus játékban irányító és vagy irányított játékosként.
- Tanúsítson a Netikett alapjainak betartása során szabálykövető magatartást.
- Legyen gyakorlata irányított keresés segítségével a NET-en. a közhasznú információforrások megtalálásában.
- Tudjon a tanulmányához kapcsolódó könyvet, folyóiratot kiválasztani.
- Fokozott önállósággal legyen képes az olvasottakról - kérdések alapján- beszámolót készíteni.

6. évfolyam:

- Legyen jártas a számítógéphez csatlakoztatható perifériás eszközök működtetésében.
- Ismerje meg a számítógépes programhasználat alapvető funkciót (leolvasás, mentés).
- Önállóan használja a megismert perifériákat (monitor, alapgép, egér, billentyűzet).
- Értse a számítógépen használat közben előforduló információs jeleket (pl.: ikonok, karakterek).
- Tudjon rajzos illusztrációt készíteni, a teljes eszköztár használatával.
- Legyen tájékozott a számítástechnikai eszközök fejlődéséről, a számítógép történetének magyar vonatkozásáról.
- Szerezzen elemi ismereteket a szövegszerkesztő program használatában.
- Legyen ismerete a szövegszerkesztés elemi lehetőségeinek kipróbálásában
- Legyen egyre önállóbb a számítógépes technika felhasználása a tudásának bővítésére.
- Legyen képes tanán segítséggel értelmezni egyszerű, ismétlődéseket, elágazásokat tartalmazó algoritmusokat.
- Legyen minél önállóbb az információk küldésében és fogadásában.
- Ismerje az információforrások biztonságos, etikus használatát.
- Legyen képes önállóan vagy csoportmunkában - tanári irányítással - adott feladathoz segédanyagot keresni.
- Legyen képes információk keresésére lexikonokból, gyermek enciklopédiákból.

7. évfolyam:

- Tudja használni az alkalmazott operációs rendszer és a használt programok képernyőit.
- Tudja értelmezni a programüzenetek jelentését
- Kezelje biztonsággal a programok legfontosabb menüpontjait.
- Ismerje meg az elektronikus számítógépek fejlődését.
- Szerezzen gyakorlatot a tanult szövegszerkesztési műveletek végzésében, szövegek és kép másolása vágólap használatában.
- Beolvasásnál és mentésnél ismerje a megfelelő célkönyvtárakat.
- Egyszerű példákon keresztül ismerje meg a táblázatkezelés alapfogalmait; táblázat létrehozásának menetét.
- Adatok gyűjtése, tervekészítés után. tanári segítséggel. legyen képes adatok megjelenítése: rajzban, írásban, jelekkel.
- Szerezzen gyakorlatot a hatékony, céltudatos információszerzésben.
- Legyen tisztában az információforrások biztonságos, etikus felhasználásával
- Ismerje meg az elektronikus könyvtárhasználatot.
- Segítséggel tudjon tematikus gyűjtőmunkát végezni.

8. évfolyam

- Tudja használni az alkalmazott operációs rendszer és a használt programok képernyőit.
- Tudja értelmezni a programüzenetek jelentését
- Kezelje biztonsággal a programok legfontosabb menüpontjait.
- Ismerje meg az elektronikus számítógépek fejlődését.
- Szerezzen gyakorlatot a tanult szövegszerkesztési műveletek végzésében, szövegek és kép másolása vágólap használatában.
- Beolvasásnál és mentésnél ismerje a megfelelő célkönyvtárakat.
- Egyszerű példákon keresztül ismerje meg a táblázatkezelés alapfogalmait; táblázat létrehozásának menetét.
- Adatok gyűjtése, tervekészítés után, tanári segítséggel, legyen képes adatok megjelenítése: rajzban, írásban, jelekkel.
- Szerezzen gyakorlatot a hatékony, céltudatos információszerzésben.
- Legyen tisztában az információforrások biztonságos, etikus felhasználásával
- Ismerje meg az elektronikus könyvtárhasználatot.
- Segítséggel tudjon tematikus gyűjtőmunkát végezni.

Vizuális kultúra:

5.osztály

- Szerezzen tapasztalatokat a vizuális kifejező elemek változatos felhasználhatóságáról, a folt, a vonal, a felületek kapcsolatában!
- Ismerje a komponálás néhány fontos eszközét (vonalvastagság, szín, elhelyezés)!
- Tudjon ritmikus kompozíciókat létrehozni!
- Legyen képes egyszerű formák látványszerű ábrázolására!
- Fejlődjön képi kifejezése irodalmi élmények hatására (festés, rajzolás, plasztikus alakítások)!
- Tudjon gondolatokat megfogalmazni és érzéseket átélteni műalkotásokkal kapcsolatban!
- Tudjon egyszerű tárgyakat készíteni a tárgyalható folyamat lépéseinek betartásával!

6.osztály

- Tudja a vizuális kifejező eszközöket egyre tudatosabban használni!
- Tudjon vonallal foltot képezni!
- Tudjon műalkotásokon tónusfokozatokat megkülönböztetni!
- Térábrázolásaiban tudatosan alkalmazza a térjelzőket (közel, távol, takarás)!

- Legyen képes a nézetábrázolásra!
- Legyen képes művészeti és személyes élményei képi kifejezésére, szabadon választott technikával!
- Váljon gyakorlottá az ismert ábrázolási technikák alkalmazásában!
- artsa be a balesetvédelmi szabályokat!

7.osztály

- asználja tudatosan a vizuális nyelv elemeit!
- Ismerje a mértani térformák legfontosabb tulajdonságait, és alkalmazási lehetőségeit!
- Legyen képes egyszerű mértani testek látványszerű ábrázolására!
- Legyen képes műélmény hatására kifejező alkotásokat készíteni térben vagy síkban!
- Szerezzen ismereteket az ember tágabb- és szűkebb környezetének fejlődéséről!

8.osztály

- Ismerje fel műalkotásokon a kompozíció legfontosabb eszközeit!
- Képalakításain használja tudatosan a vizuális kifejező elemeket!
- Tudjon bonyolultabb természeti formát és emberformát látványszerűen ábrázolni!
- Legyen képes egyszerű plakátok megtervezésére és kivitelezésére!
- Környezetalakításában és a tárgykészítéshez szükséges eszközöket helyesen tudja használni!

Technika és tervezés:

5. osztály

- Tudjon becsülni, mérni, adatokat lejegyezni.
- Aдекватan használja a megismert eszközöket, szerszámokat.
- Legyen képes a megismert anyagokból egyszerű tárgyat készíteni.
- Tudja ezen anyagokat tulajdonságaik alapján csoportosítani.
- Ismerje elemi szinten a forma –funkció - esztétikum egységét.
- Legyen gyakorlott a gyalogos közlekedés szabályainak alkalmazásában.
- Legyenek ismeretei a szobai és kerti növények gondozásáról.
- Rendelkezzenek elemi ismeretekkel a vízi közlekedésről.

6. osztály

- Legyenek képesek egyszerű technikai problémát felismerni, megoldani.
- Tudjanak méréseket pontosan kivitelezni. Használják adekvátan és

- balesetmentesen a megismert eszközöket, szerszámokat.
- Tudjanak a megismert anyagból hasznos tárgyat készíteni.
- Ismerjék az anyag - forma –funkció – esztétikum összefüggését,
- törekedjenek azt megvalósítani tárgykészítés közben.
- Tudatosan alkalmazzák a munkaszokásokat.
- Tudjanak segítséget kérni, adni, társaikkal együttműködni.
- A közlekedés szabályait, magatartási normáit legyenek képesek megtartani a mindennapokban.
- Növekvő önállósággal használják a közlekedésinformációt és jelrendszerét.
- Aktívan vegyenek részt a növények gondozásában. Legyenek képesek talajművelő eljárásokat végezni.
- Fokozódó önállósággal végezzék a háztartási munkákat. Önellátásban mutassanak önállóságot.
- Legyenek tájékozottak lakóhelyük szolgáltatásairól, igénybe vételéről.
- Tudjanak egyszerű ételeket készíteni.

7. osztály

- Készítsen tanári útmutatással működő modellt, makettet tervező, előkészítő, alakító, szerelő, befejező műveletek alkalmazásával,
- balesetmentes szerszámhasználattal.
- Legyen képes cm-es pontossággal egyszerű műszaki rajz készítésére,
- műszaki rajzi jelölések alkalmazásával.
- Legyen képes papírból, textilből, fából tanári útmutatással munkadarabot készíteni biztonságos szerszámhasználattal.
- Nevezze meg önállóan az útkereszteződésben kialakuló veszélyhelyzeteket.
- Szerezzen tapasztalatot a tudatos vásárlás gyakorlásában.
- Fedezze fel a takarékos pénz, anyag és energiahasználat jelentőségét.

8. osztály

- Tudjon természetes anyagokból –tanári útmutatással munkadarabokat készíteni.
- Tudjon felügyelet mellett balesetmentesen közlekedni kerékpárral a közúti jelzőtáblák és útburkolati jelek figyelembe vételével.
- Készítsen algoritmus segítségével, tanári útmutatással működő modellt.
- Legyen képes önállóan felsorolni a vasúti, vízi, közúti rendszereket képek segítségével.
- Legyen képes önállóan elvégezni a tavaszi növényápolási munkákat balesetmentes

szerszámhasználat

- Szerezzon tapasztalatot a tudatos vásárlás gyakorlásában.
- Fedezze fel a takarékos pénz, anyag és energiahasználat jelentőségét.
- Lássa be a pályaalakmasság szerepét a pályaválasztásban, szerezzon tapasztalatot a munkaerőpiacon.

Ének-zene:

5. évfolyam

- Tudjon a tanuló 9-10 dalt átélten, pontos szövegtudással, képességeinek megfelelően tiszta intonációra törekedve elénekelni.
- Ismerje a tanult ritmusokat és a szinkópát.
- Tudjon megszólaltatni egy 4 ütemes ritmusgyakorlatot.
- Ismerje a szolmizációs hangokat és kézjeleiket.
- A meghallgatott hangszerek, kórusok hangjának felismerése.

6. évfolyam

- Tudjon a tanuló 9-10 dalt átélten, szöveghűen, tiszta intonációra törekvően elénekelni.
- Ismerje fel a tanult ritmusokat és az éles- és nyújtott ritmust.
- Tudjon megszólaltatni egy 4 ütemből álló ritmusgyakorlatot.
- Ismerje a szolmizációs hangokat és kézjeleiket.
- Legyen ismerete a bécsi klasszikus zeneszerzőkről.
- Ismerje fel a többször hallgatott zenei részleteket.

7. évfolyam

- Tudjon a tanuló 9-10 dalt átélten, szöveghűen, tiszta intonációra törekvően elénekelni.
- Tudjon magyar népdalt elemezni megadott szempontok alapján.
- Ismerje fel a tanult ritmusokat és a tizenhatod ritmust.
- Ismerje a szolmizációs hangokat és kézjeleiket.
- Legyen ismerete romantikus zeneszerzőkről és műveikről.
- Ismerje fel a többször hallgatott zenei részleteket.

8. évfolyam

- Tudjon a tanuló 9-10 dalt átélten, biztos szövegtudással, képességeiknek megfelelően tiszta intonációra törekedve elénekelni.
- Tudjon magyar népdalt elemezni megadott szempontok alapján.
- Ismerje fel a tanult ritmusokat.

- Ismerje a hétfokú hangsor relációit.
- Tudjon zeneszerzőket megnevezni a különböző zenetörténeti korszakokból.
- Ismerje fel a többször hallgatott zenei részleteket.

Testnevelés:

5. osztály:

A tanuló képes

- összetett mozgások, 4-8 ütemű tornagyakorlatok végrehajtására,
- a testnevelés szakszavainak értésére (passzív szókincs szintjén) és adekvát mozgásos válaszokra,
- erőfeszítésre és kitartásra saját szintje szerint,
- gyors futásra, magas- és távolugrás megkísérlésére,
- a mellúszás megkísérlésére, helyes légzéstechnikával,
- a labda átvételére és átadására,
- a játékszabályok betartására, aktív részvételre a közös játékokban,
- higiénés ismereteinek rutinszerű alkalmazására,
- egyszerű tánclépésekre bemutatás után és/vagy szóbeli instrukció alapján,
- zenével szinkronban mozgásra,
- a tánc mint mozgás, mint örömforrás élvezetére.

6. osztály:

A tanuló képes

- összetett mozgások, 4-8 ütemű tornagyakorlatok végrehajtására,
- a testnevelés szakszavainak értésére (passzív szókincs szintjén) és adekvát mozgásos válaszokra,
- erőfeszítésre és kitartásra saját szintje szerint,
- gyors futásra, magas- és távolugrás megkísérlésére,
- a mellúszás megkísérlésére, helyes légzéstechnikával,
- a labda átvételére és átadására,
- a játékszabályok betartására, aktív részvételre a közös játékokban,
- higiénés ismereteinek rutinszerű alkalmazására,
- egyszerű tánclépésekre bemutatás után és/vagy szóbeli instrukció alapján,
- zenével szinkronban mozgásra,
- a tánc mint mozgás, mint örömforrás élvezetére

7. osztály:

A tanuló képes:

- a bemelegítési technikák alkalmazására,
- 4 és 8 ütemű gyakorlatok végrehajtására,

- alakzatváltozásokban együttműködésre,
- erőfeszítésre és kitartásra saját szintje szerint,
- 10 méter leúszására az általa választott úszásnemben,
- a labda céltudatos irányítására,
- a gyakorolt mozgáselemek, sportágak szabad térben, más körülmények közötti, önálló alkalmazására,
- higiénés ismeretei rutinszerű és saját igény szerinti alkalmazására,

8. osztály:

A tanuló képes:

- a bemelegítési technikák alkalmazására,
- 4 és 8 ütemű gyakorlatok végrehajtására,
- alakzatváltozásokban együttműködésre,
- erőfeszítésre és kitartásra saját szintje szerint,
- egy tanult elem önálló végrehajtására,
- 10 méter leúszására az általa választott úszásnemben,
- a labda céltudatos irányítására,
- a gyakorolt mozgáselemek, sportágak szabad térben, más körülmények közötti, önálló alkalmazására,
- higiénés ismeretei rutinszerű és saját igény szerinti alkalmazására,
- a relaxációs gyakorlatok önsegítő alkalmazására nyugalmi és stresszhelyzetben,
- az egészségtudatos magatartásformák szokásrendszerébe integrálására.

Német

7.osztály

- Próbálja meg felismerni és megérteni a tanult szavakat és kifejezéseket, a tanár egyszerű utasításait, tömondatait.
- Legyen képes csoportosítani a tanult szavakat témák szerint.
- Igyekezzen megtanulni néhány dalt, mondókát idegen nyelven.
- Igyekezzen megfelelő ritmussal a tanult egyszerű mondatokat megismételni, törekedjen a megfelelő kiejtésre, hanglejtésre.
- Tudjon bemutatkozni 3-4 mondatban.

8. osztály

- A tanuló legyen motivált arra, hogy képességeihez mérten merjen megszólalni a különböző kommunikációs helyzetekben.

- Alkalmazza a tanult a nonverbális és verbális elemeket, a kommunikáció szabályait.
- Próbálja meg a beszédszándékokat automatikusan felismerni, a lényegét megérteni és azokhoz alkalmazkodni.
- Ismerje fel a tanult kérdéseket, s azokra releváns válaszokat adjon. Próbálja a tanult nyelvtani szerkezeteket alkalmazni.
- Próbáljon meg saját magáról 12-15 mondatban összefüggően beszélni.

2. Szakiskola

9.E évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

- A tanuló tudjon folyamatosan hangosan olvasni, majd az olvasottakról tömörítve, a lényegét kiemelve beszámolni. Törekedjen a pontos és szabatos megfogalmazásra.
- Ismerje fel az irodalmi művekben rejlő erkölcsi értékeket, a hazához, személyekhez fűződő érzéseket.
- Legyen képes látott, hallott irodalmi alkotás személyes véleményét is tükröző, logikus felépítésű, összefüggő, legalább 5-6 mondatból álló ismertetésére.
- Kapcsolódjon be egy-egy irodalmi mű dramatizált feldolgozásába, bemutatásába.
- Kulturáltan, illő nyelvi eszközöket alkalmazva tudjon véleményt mondani, vitatkozni.
- Legyenek elemi szintű műfaji ismeretei.
- Alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat.
- Tudja használni a helyesírási szótárt.
- Ismerje az írásbeli szövegalkotás legalapvetőbb szabályait.
- Ismerje a magánjellegű és hivatalos szövegek stíluselemeinek jellemzőit.
- Tudjon olvasható írásműveket készíteni.

Idegen nyelv

- Ábécé, sor, oszlop, fejléc, hasáb, nyomtatott betű, kisbetű, írott alak, aláírás, megszólítás, bekezdés, sorkihagyás, sor eleje, mondatvégi írásjelek, mondat típusok, rövid levél, e-mail, képeslap, e-mail cím, lakcím. Olyan fokú beszéd bátorság kialakulása, hogy a tanult szavakat, kifejezéseket a tanuló merje nemcsak önállóan megismételni, hanem szituációkban és a valós élethelyzetekben is alkalmazni.
- A tanuló felismeri, hogy németül máshogy írunk, és máshogy ejtjük ki a szavakat; néhány

feliratot elolvas, megért.

- Megpróbál nagyon rövid e-mailt írni.
- Próbál magáról 5-8 mondatban beszélni.
- Motiváltság az idegen nyelv tanulására, az önálló ismeretszerzésre.
- Ismeri a helyes viselkedést a hétköznapi helyzetekben.
- Ismeri a szavak és a kifejezések kulturális jelentését.
- Próbálkozik alapfokon elsajátítani a kultúra adott elemeihez tartozó nyelvi elemeket.

Matematika

- A tízes számrendszer helyiértékeinek ismerete milliós számkörben.
- Több adat átlagának kiszámítása.
- Síkidomok, testek felismerése, megnevezése, lényeges tulajdonságainak ismerete.
- Egyszerű, lineáris algoritmusú szöveges feladatok megoldása.
- Számtani sorozatok szabályainak felismerése, a sorozat folytatása természetes számkörben.
- A négy alapművelet pontos elvégzése egész és racionális számkörben.
- Halmazokról igaz, hamis állítások megfogalmazása.

Állampolgári ismeretek

- Ismeri a magyar történelem legfontosabb eseményeit, kiemelkedő történelmi alakjait.
- Tájékozott a hivatalos ügyintézés módjaiban, annak illetékes és korszerű formáiban.
- Tud a világháló közösségi portáljain való részvétel lehetőségeiről.
- Ismereteket szerez a jövedelem szerepéről az ember életvezetésének tükrében.
- Fogalmi képet alkot a pénzről, a pénzintézetekről, azok tevékenységeiről.

Természettudomány

- Jó rendszerező képesség, gyakorlatiasság.
- Egészségtudatos életszemlélet kialakítása, követése.
- Higiénikus, egészséges, balesetmentes otthoni és munkahelyi környezet iránti igény kialakulása.
- A tanuló általános és egyéni egészségi állapotát ismeri, azt felelősségteljesen kifejezi és megóvjá.

- A kémiai jelrendszert elemi szinten ismeri.
- A mérgező anyagokról ismeretekkel rendelkezik.
- A mindennapi élet gyakorlati problémáinak megoldásához nyújtott segítséggel az aktív környezetvédő magatartás kialakítását segíti a tantárgy.
- Baleset-megelőzési szabályokat és eljárásokat alkalmaz a kémiai anyagok felhasználása során.
- Ismeri a fény egyenes vonalú terjedését, a fény terjedésének jellemzőit.
- A választott szakma tanulásához elegendő általános fizikai tájékozottság kialakítása.
- Ismeri az elektromosság fontosságát a gyakorlati életben.
- Az elektromos áram felhasználásával kapcsolatos alapvető biztonsági szabályokat alkalmazza, ismeri a baleset-megelőzési szabályokat.
- Megismeri az elektromos jelenségeket és az elektromos áram hatásait a háztartásban és a munkahelyen előforduló elektromos gépek, berendezések biztonságos használata érdekében.
- A fizikában tanultak széles körű kiterjesztése az ember egészségének és környezetének védelmére, a károsító tényezők, hatások megelőzésére.

Digitális kultúra

- A tanuló képes a számítógépet biztonságosan, megfelelően működtetni.
- Képes a megismert alkalmazásokat kis segítséggel, önállóan használni.
- Képes célnak megfelelő produktumokat készíteni.
- Értékeli a szövegszerkesztő program előnyeit, érzékeli a szerkesztőprogramok gyakorlati hasznosságát.
- Értékeli a Power Paint program előnyeit, érzékeli a gyakorlati hasznosságát.
- Értékeli az Excel program előnyeit, képes matematikai alpműveleteket önállóan elvégezni a programmal.
- Képes saját és mások személyiségi, intim szféráját megvédeni.
- Képes önkorlátozásra, a káros tartalmak kerülésére.
- Ismeri és képes használni az iskolai és a lakóhelyi könyvtár állományait, és egyéb szolgáltatásait.

Szakmai alapozó ismeretek

- a tanuló legyen képes megérteni a szakmai kifejezéseket,

- alkalmazza ismereteit, tudjon szakmai számításokat végezni,
- legyen képes a szakmai tapasztalatait, eredményeit dokumentálni,
- adekvátan használja a megismert eszközöket, szerszámokat,
- legyen képes a megismert anyagokból egyszerű tárgyat készíteni,
- tudja ezen anyagokat tulajdonságaik alapján csoportosítani,
- ismerje elemi szinten a forma – funkció – esztétikum egységét,
- legyenek tájékozottak az álláskínáló szervek és információhordozók felől,
- ismerjék a műhely rendjét és legyenek tudatában a balesetvédelmi ismeretek alkalmazásának jelentőségével.

Vizuális kultúra

- Legyen képes műalkotások célzott megfigyelésére
- Legyenek ismeretei mértani testekről, formákról, tudjon egyszerű formákat ábrázolni
- Törekedjen igényes kivitelezésre
- Ismerje a színkeverés, alapszín, kevert szín fogalmát
- Tudjon értelmezni egyszerű szakrajzot
- Képek, látványok kapcsán fogalmazza meg tapasztalatait

Pályaorientáció

- Legyen képes kiválasztani a szakmák, munkakörök rendszeréből a képességeinek, érdeklődésének megfelelő területet
- Legyen motivált a szakmai ismeretek iránt
- Ismerje alapvető szakmák jellemzőit
- Legyenek praktikus ismeretei álláskereséssel, pályaalkalmassággal, munkába állással kapcsolatban

Testnevelés

A tanuló képes:

- önállóan bemelegíteni;
- a sportot életritmusába beépíteni;
- legalább egy úszásnemet biztonságosan művelni;
- versenyjátékok, versenyfeladatok szakszavait értelmezni, és azoknak megfelelően

cselekedni;

- labdát céltudatosan irányítani;
- labda- és sportjátékok szabályait betartani, a csapatszerepeket felismerni;
- a szabályok betartásával aktívan részt venni a közös játékokban, versenyekben;
- higiénés ismereteit rutinszerűen alkalmazni saját életterében;
- a relaxációs gyakorlatokat önsegítő rendszerében alkalmazni, nyugalmi és stresszhelyzetben
- szokásrendszerébe integrálni az egészségtudatos magatartásformákat.

3. Értelmileg akadályozott tanulók általános iskola

Kommunikáció

1. évfolyam:

- A tanuló saját nevére hallgat, jelét, fényképét felismeri.
Képes rövid ideig együttműködéssel különböző tárgyakkal manipulálni.
- Képes felismerni a környezetében mindennap előforduló néhány személyt, tárgyat.
- Mutasson érdeklődést a gesztusok, emberi hangok iránt.
- Legyen képes a közös tanulási helyzetben rövid ideig együttműködni. Együttműködéssel vegyen részt a tisztálkodási tevékenységekben.

2. évfolyam:

- Néhány alapvető közlést értsen meg verbálisan, gesztusokkal vagy kommunikációs kártyák segítségével.
- Képes rövid ideig együttműködéssel különböző tárgyakkal manipulálni.
- Legyen együttműködő a séták alkalmával, néhány percig képes legyen várakozni. Képes bekapcsolódni néhány mondóka, ének elmondásakor.
- Képes érzékelni és megfigyelni a közvetlen környezetéből érkező ingereket.

3. évfolyam:

- Képes bekapcsolódni az utánzó tevékenységekbe.
- Utánmondással használja az én, enyém személyes névmásokat, illetve mutasson önmagára.
- Családtagjait képről ismerje fel, nevezze meg illetve mutassa meg.
- Testrészeit segítséggel megmutatja.
- Képes megmutatni, megnevezni a környezetében előforduló állatokat, növényeket.
- Csoportosításokat végez.
- Szívesen hallgat meséket, és részt vesz azok előadásában (szerepjáték, bábozás).

4. évfolyam:

- Képes bővíteni, és egyre pontosabban használni meglévő szókincsét a témakörök kapcsán.
- Egyre önállóbban tudja a közvetlen környezetében található tárgyakat, eszközöket rendeltetésszerűen használni.
- Képes összekapcsolni a napszakokat és az étkezések megnevezését, az idő múlását napszakok viszonylatában eseményhez kötötten érzékelni, ismeri a munkanap, pihenőnap fogalmát.
- Ismeri a napok sorrendjét.
- Képes együttműködni szociális kapcsolataiban, köszönni felszólítás nélkül, megfelelő módon; iskolán kívüli alkalmakon az elvárt módon viselkedni: fegyelmezi magát, tud sorba állni, várni ruhatárnál, pénztárnál.
- Segítséggel aktívan részt vesz a családi és iskolai ünnepeken.

5. évfolyam:

- Képes legyen kívánságait, véleményét megfogalmazni, ill. alternatív eszközökkel jelezni. Képes legyen felismerni, megmutatni érzékszerveit és tudni azok funkcióját.
- Képes legyen észrevételeit, szükségleteit jelezni, segítséget kérni, megköszönni.
- Étkezésnél, kiránduláskor megfelelően viselkedjen. Ismerje az évszakok, hónapok, a hét napjainak nevét, sorrendjét.
- Képes legyen mondanivalóját kérdések segítségével bővített mondatokkal is megfogalmazni.

6. évfolyam:

- Beszéde során bővített mondatokat használjon. Tudjon kérdéseket föltenni. Kérdésre

adekvát választ adjon.

- Törekedjen a kulturált megjelenésre, ügyeljen testi higiéniájára.
- Egyre önállóbban és tudatosabban vegyen részt a közlekedésben.
- Képes legyen aktív szókincsét bővíteni a tanult témakörökben.
- Ismerje legfontosabb személyi adatait.

7. évfolyam:

- Képes legyen verbális (nonverbális) közlésre. Beszédében mondatbővítményeket és múlt időt használjon.
- Képes legyen problémái megoldásához, feladata elvégzéséhez segítséget kérni, hasznosítani.
- Kerülje a helyzethez nem illő viselkedést.
- Képes legyen a valóságot és virtuális valóságot elkülöníteni.
- Képes legyen megfelelően viselkedni a könyvtárban, az állományt megfelelően kezelje.

8. évfolyam:

- Képes helyesen használni a megtanult nyelvtani formákat.
- Tiltó mondatokat megfogalmaz.
- Képes önkifejezéséhez verbális és nonverbális közlési formákat használni.
- Képes személyes véleményalkotásra.
- Képes az elsajátított viselkedésmódok szerint kulturált módon kapcsolatot tartani egyszerűbb helyzetekben.
- Képes önmaga és mások viselkedését igazságosan és mértékletesen megítélni. Képes önmagát és környezetét reálisan értékelni.

Olvasás-Írás

1. évfolyam:

- Ismerje fel környezete hangjait, zörejeit, társai és a vele foglalkozó felnőttek hangját.
- Legyen képes mondókák együttmondására.
- Segítséggel formaalakítás
- Vonalvezetési gyakorlatok segítséggel nagy alakban.

2. évfolyam:

- A tanuló környezetében előforduló hangokat kapcsolja össze a hangforrással; mutassa és nevezze meg.
- Legyen képes a különböző íróeszközöket (segítséggel) alkalmazni, gyakorolni a ceruzafogást, tudatosan alkalmazni az író- és rajzeszközök, ceruza megfelelő nyomatékát.
- A betűelemeket ismerje fel és írja segítséggel (álló, fekvő egyenes, körvonal, csésze, kapuvonal).

3. évfolyam:

- Törekvés az érthető beszédre, figyelmeztetés után a hibák javítására.
- Sorok, oszlopok alkotására legyen képes kevés segítséggel
- Egyéni képességeinek megfelelően ismerje fel a tanult betűket.
- Legyen képes segítséggel felismerni a tanult hangot szó közben.
- Legyen képes a tanult betűket tudásszintjének megfelelő módon átírni, másolni, önállóan írni.

4. évfolyam:

- Legyen képes segítséggel felismerni a tanult hangot a szó közben, végén, tudja letapsolni az adott szavakat.
- Sorok, oszlopok alkotására legyen képes önállóan.
- Egyéni képességeinek megfelelően ismerje fel a tanult betűket, tudjon szótagokat összeolvasni.
- Legyen képes az ismert képeket és szavakat egymáshoz rendelni.

5. évfolyam:

- A tanuló személyi adatait biztosan ismerje.
- Használja segítséggel a téri orientáció elnevezéseit, alkalmazza azokat.
- Képes saját helyzetéhez képest relációkat megfogalmazni.
- Az elsajátított olvasási szintnek megfelelően olvassa, kapcsolja a tanult betűket.
- Tudjon a képekről egyéni képességeinek megfelelően mondatot alkotni.
- Tudjon rövid mondókákat kevés segítséggel elmondani.
- A tanult betűket, szavakat, mondatokat egyéni tudásszintjének megfelelően írja sorközbé.

6. évfolyam:

- Legyen képes felismerni, kimondani a tanult betűket, szótagokat alkotni.
- Legyen képes szavak elemzésére, betűkártyával való kirakására, másolására, hiányzó betűk pótlására.
- Legyen képes utcai tájékoztató táblákat értelmezni.
- A tanuló legyen képes felismerni és megfelelően használni a különböző betűalakokat, írásmódokat.
- Legyen képes betartani a helyesírás elemi szabályait, helyesen használni az írásjeleket, és rendezett külalakra törekedni.

7. évfolyam:

- Legyen képes a betűk megismerésével összeolvasni.
- Legyen képes betartani a helyesírás elemi szabályait, helyesen használni az írásjeleket, és rendezett külalakra törekedni.
- Legyen képes a mindennapi életben adódó olvasási feladatok megoldására.

8. évfolyam:

- Az olvasás technikájának elsajátításával egyéni képességeinek megfelelően képes legyen egyszerű szöveg értelmezésére, tartalom elmondására.
- Egyéni képességeinek megfelelően legyen képes a hétköznapi életben előforduló írásbeli feladatok végzésére.
- Legyen képes közkeletű rövidítéseket, közismert idegen helyesírású szavakat olvasni.
-

Számolás-Mérés

1. évfolyam:

- Legyen képes a közös tanulási helyzetekben elemi szinten együttműködni.
- Tárgyas vagy képes napirenden cselekvést jelző vagy ábrázoló tárgyat, képet megmutatni.
- A társas tanulási helyzetben együttműködő.
- Sort kirak együttműködéssel balról jobbra, segítséggel megmutatja az elejét, végét.

2. évfolyam:

- Balról jobbra történő soralkotás önállóan.
- Tevékenységeiben, cselekedeteiben segítséggel jelenjen meg a térbeli viszonyok alkalmazása.
- Ismerje fel a számjegyeket 3-ig.
- Válogasson, csoportosítson, hasonlítsa össze tárgyakat formai tulajdonságaik és kiterjedésük szerint.

3. évfolyam:

- Megadott szempont szerint önállóan halmazokat rendez.
- Ismerje fel a számjegyeket 5-ig.
- Segítséggel összeilleszt szétvágott képeket.
- Mutassa meg, mondja meg a napszakokra jellemző tevékenységeket.

4. évfolyam:

- Számjegyeket ír 5-ig.
- Segítséggel 10-ig számlál.
- A hét napjait felsorolja, vagy megmutatja képes heti renden.
- Segítséggel használja a több-kevesebb, egyenlőség jelét.

5. évfolyam:

- Halmazok összehasonlítása önállóan.
- Számjegyeket felismer, leír 10-ig.
- Segítséggel növekvő és csökkenő számsorok képzése.
- Az időbeli fogalmakat spontán alkalmazza, jelzi.
- Tömeg mérése segítséggel, egész kg leolvasása.

6. évfolyam:

- A tanult testeket, síkidomokat önállóan kiválasztja, képpel egyeztet.
- Segítséggel egész órát leolvas.
- Számlálás 20-ig segítséggel.
- Segítséggel műveletek végzése 10-es körben tárgyakkal, képek segítségével

- Tömeg mérése segítséggel, becslések ellenőrzése.
- Űrmértékek használata segítséggel életpraktikus helyzetekben.
- Hőmérsékleti adatok leolvasása, értelmezése segítséggel.
- Segítséggel kifizetések 10-es körben.

7. évfolyam:

- Segítséggel leolvassa és tevékenységhez rendeli az egész órákat, fél órákat.
- Segítséggel tájékozódik a számegyenesen.
- Képek alapján életkor szerint sorozatokat állít fel.
- Számlálás a környezet tárgyait 20-as körben önállóan.
- Segítséggel műveleteket végez 20-as körben.
- Segítséggel tömeg mérése.

8. évfolyam:

- Segítséggel számlál 10-esével 100-ig.
- Segítséggel leolvassa a kétjegyű számjegyeket.
- Hónapok, ünnepek önálló kikeresése.
- Szöveges feladatok nyomán segítséggel végezzen műveleteket
- Segítséggel leolvassa az egész, fél és negyed órákat, tevékenységekhez köti az időpontokat.
- Segítséggel összehasonlításokat végez 100-as körben.
- Segítséggel számegyenesen tájékozódik.

Állampolgári ismeretek

5. évfolyam:

- Képességeihez mérten ismerje személyi adatait, legyen képes lakóhelyét megnevezni.
- Segítséggel ismerje a gyalogos közlekedés főbb szabályait.

6. évfolyam:

- Segítséggel képes legfontosabb személyi adatait, lakóhelye, iskolája címét közölni.
- Képességeihez mérten ismerje a közlekedés elemi szabályait, segítséggel használja a

tömegközlekedési járműveket.

7. évfolyam:

- Sajátítsa el a helyes viselkedési szabályokat.
- Képességeihez mértén ismerje fel Himnusz, a magyar zászlót.
- Ünnepeken tudjon viselkedni.
- Képes egyszerű élethelyzetekben helyesen viselkedni.

8. évfolyam:

- Képes az alapvető viselkedési szabályokat alkalmazni.
- Segítséggel meg tudja nevezni a falu és város közötti különbséget.
- Ünnepekkor ismerje a kulturált viselkedés szabályait.
- Szükség esetén segítséget tud kérni.

Környezetismeret

5. évfolyam:

- Képes legyen segítséggel testrészei, érzékszervei, megnevezése, mondja el segítséggel funkciójukat.
- Képes legyen segítséggel tisztálkodni.
- Élőlények tulajdonságait, élőhelyét, hasznát segítséggel tudja elmondani.
- Óvja a környezetét!
- Főfogalmi csoportosításokat segítséggel tudjon végezni az állat- és növényvilágban.

6. évfolyam:

- Képes felismerni, megmutatni testrészeit, érzékszerveit önállóan, ismerni azok elemi funkcióját segítséggel.
- Képes testét ápolni önállóan, öltözködését rendezetten, tisztán tartani, gondozni segítséggel.
- Képes felismerni a víznek, mint nélkülözhetetlen, életető elem jelentőségét, megjelenési formáit segítséggel, törekedjen takarékos használatára.
- Képes egyszerű környezetmegóvó tevékenységet végezni önállóan (szemétszedés)

7. évfolyam:

- Legyenek elemi ismeretei a test biológiai működéséről.
- Képes a balesetveszélyt felismerni, elkerülni, életkorának és értelmi szintjének megfelelően segítséget kérni és nyújtani.
- Képes fejlettségi szintjének megfelelően segítséggel kialakítani környezetvédő szemléletét.
- Képes segítséggel, együttműködve elemi ismereteket szerezni a növény- és állatvilágról, azok élőhelyeiről, hasznukról, kárukról, környezeti hatásokról és azok következményeiről, felismerni az élőlényeket és környezetük kölcsönhatásait.

8. évfolyam:

- Ismeretei vannak a helyes és helytelen táplálkozásról.
- Képes tájékozódni kis segítséggel a térképen és a könyvekben.
- Segítséggel tudja alkalmazni a tanult ismereteket, aktív kísérletek végzésekor be tud számolni saját megfigyeléseiről.
- Egyre önállóbban képes a testi higiénia, a mozgás, a szabad levegőn való tartózkodás iránti igényét fejleszteni;

4. Értelmileg akadályozott tanulók készségfejlesztő iskola

9-10 OSZTÁY

9. évfolyam (tanulásban akadályozottak):

Matematika:

1. A tanuló képes alkalmazni a logikai kifejezéseket.
2. Jártasság az adott halmazra vonatkozó állítások igazságának eldöntésében.
3. Képes állításokat tagadni, ismeri a tagadás logikai tartalmát.
4. Jártasság sorozatok folytatásában adott és felismert szabály alapján mindkét irányban.
5. Képes egyenes arányosság ábrázolására.
6. Képes adatokból átlagszámításra.
7. Felismeri a 10-es számrendszer helyi értékeit milliós számkörben.
8. Képes a négy alapszámítást pontosan kivitelezni az egész és a racionális számok körében.
9. Képes szöveges feladatot megoldani, ellenőrizni, olvasható, áttekinthető írásbeli munkát végezni.

10. Zsebszámológépet pontosan használ.
11. Egyszerűbb összefüggéseket biztosan felismer számok, mennyiségek, mértékegységek, geometriai alakzatok között.
12. Testek és síkidomok alkotórészeit felismeri.

Magyar nyelv- és irodalom:

1. A tanuló társalgásban részt tud venni.
2. Képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni, képes meggyőzni, érvelni, kérdezni, véleményt elfogadni, a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni.
3. Könyvtárt használ megadott szempontok alapján.
4. Lényegkiemelésre, tartalom rövid visszaadására képes (esetleg tanári kérdések alapján).
5. Képes írásbeli munkáit a tanult szabályok szerint végezni.
6. Megadott szempontok alapján olvasható, áttekinthető írásműveket készít, az írást kommunikációs célokra használja.
7. Képes az olvasást az információszerzéshez és -átadáshoz felhasználni.

Természettudomány:

1. Jó rendszerezőképeség, gyakorlatiasság.
2. Egészségtudatos életszemlélet kialakítása, követése.
3. Higiénikus, egészséges, balesetmentes otthoni és munkahelyi környezet iránti igény kialakulása.
4. A tanuló általános és egyéni egészségi állapotát ismeri, azt felelősségteljesen kifejezi és megóvjá.
5. A kémiai jelrendszert elemi szinten ismeri.
6. A mérgező anyagokról ismeretekkel rendelkezik.
7. A mindennapi élet gyakorlati problémáinak megoldásához nyújtott segítséggel az aktív környezetvédelem magatartás kialakítását segíti a tantárgy.
8. Baleset-megelőzési szabályokat és eljárásokat alkalmaz a kémiai anyagok felhasználása során.
9. Ismeri a fény egyenes vonalú terjedését, a fény terjedésének jellemzőit.
10. A választott szakma tanulásához elegendő általános fizikai tájékozottság kialakítása.
11. Ismeri az elektromosság fontosságát a gyakorlati életben.

12. Az elektromos áram felhasználásával kapcsolatos alapvető biztonsági szabályokat alkalmazza, ismeri a baleset-megelőzési szabályokat.
13. Megismeri az elektromos jelenségeket és az elektromos áram hatásait a háztartásban és a munkahelyen előforduló elektromos gépek, berendezések biztonságos használata érdekében.
14. A fizikában tanultak széles körű kiterjesztése az ember egészségének és környezetének védelmére, a károsító tényezők, hatások megelőzésére.

Állampolgári ismeretek:

1. A tanuló tájékozódik a hivatalos ügyintézés módjaiban, annak illetékes és korszerű formáiban,
2. tud a világháló közösségi portáljain való részvétel lehetőségeiről,
3. ismereteket szerez a jövedelem szerepéről az ember életvezetésének tükrében,
4. fogalmi képet alkot a pénzről, a pénzintézetekről, azok
5. tevékenységeiről; utóbbiak lehetséges szerepéről az életpálya felépítésének tükrében.

10.évfolyam (tanulásban akadályozottak):

Matematika:

A tanuló

1. képes alkalmazni a logikai kifejezéseket,
2. jártas az adott halmazra vonatkozó állítások igazságának eldöntésében,
3. képes állításokat tagadni, ismeri a tagadás logikai tartalmát,
4. jártas sorozatok folytatásában adott és felismert szabály alapján mindkét irányban,
5. képes egyenes arányosság ábrázolására,
6. képes adatokból átlagszámításra,
7. felismeri a 10-es számrendszer helyi értékeit milliós számkörben,
8. képesség a négy alpműveletet pontosan kivitelezni az egész és a racionális számok körében,
9. képes szöveges feladatot megoldani, ellenőrizni, olvasható, áttekinthető írásbeli munkát végezni,
10. zsebszámológépet pontosan használ,

11. egyszerűbb összefüggéseket biztosan felismer számok, mennyiségek, mértékegységek, geometriai alakzatok között,
12. a testek és síkidomok alkotórészeit felismeri.

Magyar nyelv- és irodalom:

A tanuló

1. a társalgásban részt tud venni;
2. képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni, képes meggyőzni, érvelni, kérdezni, véleményt elfogadni, a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni;
3. könyvtárt használ megadott szempontok alapján;
4. képes a lényegkiemelésre, tartalom rövid visszaadására (esetleg tanári kérdések alapján);
5. képes írásbeli munkáit a tanult szabályok szerint végezni;
6. megadott szempontok alapján olvasható, áttekinthető írásműveket készít, az írást kommunikációs célokra használja; képes az olvasást az információszerzéshez és –átadáshoz felhasználni

Természettudomány:

A tanuló

1. jó rendszerezőképességének, gyakorlatiasságának kialakítása,
2. egészségtudatos életszemléletének kialakítása, követése,
3. higiénikus, egészséges, balesetmentes otthoni és munkahelyi környezet iránti igényének kialakulása,

A tanuló

1. képes az általános és egyéni egészségi állapotát megismerni, azt felelősségteljesen kifejezni és megóvni,
2. a kémiai jelrendszert elemi szinten ismeri,
3. a mérgező anyagokról ismeretekkel rendelkezik,
4. képes a balesetmegelőzési szabályokat és eljárásokat alkalmazni a kémiai anyagok felhasználása során,
5. ismeri a fény egyenes vonalú terjedését, a fény terjedésének jellemzőit,
6. ismeri az elektromosság fontosságát a gyakorlati életben,

7. az elektromos áram felhasználásával kapcsolatos alapvető biztonsági szabályokat alkalmazza, ismeri a baleset-megelőzési szabályokat,
8. ismeri az elektromos jelenségeket és az elektromos áram hatásait a háztartásban és a munkahelyen előforduló elektromos gépek, berendezések biztonságos használata érdekében,
9. képes a fizikában tanultak széles körű kiterjesztésére az ember egészségének és környezetének védelmére, a károsító tényezők, hatások megelőzésére.

Állampolgári ismeretek:

A tanuló

1. tájékozódik a hivatalos ügyintézés módjaiban, annak illetékes és korszerű formáiban,
2. tud a világháló közösségi portáljain való részvétel lehetőségeiről,
3. ismereteket szerez a jövedelem szerepéről az ember életvezetésének tükrében,
4. fogalmi képet alkot a pénzről, a pénzintézetekről, azok tevékenységeiről; utóbbiak lehetséges szerepéről az életpálya felépítésének tükrében.

9. évfolyam: (értelmileg akadályozottak):

Számolás-mérés:

A tanuló képes segítséggel és irányítással

1. számok (nagy számok) kiolvasására, nagyságrendjük érzékelésére,
2. mérések, mértékegységek alkalmazására,
3. több művelettel végezhető szöveges feladatok megértésére, szükséges műveletek elvégzésére,
4. időegységek adekvát használatára
5. a számológép megbízható alkalmazására,
6. a pénz fontosságának megértésére, beosztására, megóvására.

Kommunikáció:

A tanuló

1. igényli az olvasást,
2. képes az olvasott szöveg megértésére,

3. képes olvasható írásra rendezett külalakkal,
4. képes egyszerű hibákat megtalálni, javítani,
5. képes a tanultak önálló alkalmazására jó helyzetfelismeréssel,
6. képes a kommunikációs eszközök és sajtótermékek kínálatából korosztályának, érdeklődésének megfelelő tartalmak kiválasztására.

Állampolgári ismeretek:

1. Képességeihez mérten ismerje személyi adatait, legyen képes lakóhelyét megnevezni, és az oda vezető utat elmondani.
2. Ismerje a közlekedés főbb szabályait, egyre nagyobb önállósággal közlekedjen.

Környezet- és egészségvédelem:

A tanuló ismeri

1. az emberi test felépítését, működését, az egészségmegőrzés módját és szükségességét,
2. az egészséges táplálkozás és az egészséges életmód jelentőségét,
3. alapszinten a háztartásokban és az élet egyéb területein a víz szerepét és a természet erőit, hatását,
4. a természetvédelem alapjait,
5. a tiszta, egészséges környezet megteremtése érdekében szükséges teendőket.

10. évfolyam (értelmileg akadályozottak):

Számolás-mérés:

A tanuló képes

5. számok (nagy számok) kiolvasására, nagyságrendjük érzékelésére,
6. mérések, mértékegységek alkalmazására,
7. több művelettel végezhető szöveges feladatok megértésére, szükséges műveletek elvégzésére,
8. időegységek adekvát használatára
9. a számológép megbízható alkalmazására,
10. a pénz fontosságának megértésére, beosztására, megóvására.

Kommunikáció:

A tanuló

1. igényli az olvasást,
2. képes az olvasott szöveg megértésére, a tartalom rövid összefoglalására, a tanulságok levonására,
3. képes olvasható írásra rendezett külalakkal,
4. képes egyszerű hibákat megtalálni, javítani,
5. képes kapcsolataiban megbízható és őszinte viselkedés tanúsítására, saját maga és mások helyes megítélésére,
6. képes nyilvános helyen feltűnés nélküli beilleszkedésre.
7. képes a tanultak önálló alkalmazására jó helyzetfelismeréssel,
8. képes a kommunikációs eszközök és sajtótermékek kínálatából korosztályának, érdeklődésének megfelelő tartalmak kiválasztására.

Állampolgári ismeretek:

- Sajátítsa el és alkalmazza a helyes közlekedési szabályokat.
- Képes egyszerű élethelyzetekben helyesen viselkedni.
- Segítséggel tudjon tájékozódni a térképen.
- Képességeihez mérten ismerje a Parlament munkáját.

Környezet- és egészségvédelem:

A tanuló ismeri

- az emberi test felépítését, működését, az egészségmegőrzés módját és szükségességét,
- az egészséges táplálkozás és az egészséges életmód jelentőségét,
- alapszinten a háztartásokban és az élet egyéb területein a víz szerepét és a természet erőit, hatását,
- a természetvédelem alapjait,
- a tiszta, egészséges környezet megteremtése érdekében szükséges teendőket.

2. sz melléklet Az utazó gyógypedagógusi pedagógiai program

TARTALOMJEGYZÉK

AZ UTAZÓ GYÓGYPEDAGÓGUSOK INTÉZMÉNYEGYSÉGE.....	151
AZ UTAZÓ GYÓGYPEDAGÓGIAI HÁLÓZAT JOGI HÁTTERE.....	152
ALAPELVEK.....	152
HELYZETKÉP, HELYZETELEMZÉS.....	153
TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS.....	154
A GYÓGYPEDAGÓGIAI FEJLESZTŐ –, REHABILITÁCIÓS – ÉS TERÁPIÁS MUNKA.....	155
ELLÁTOTT TELEPÜLÉSEK, INTÉZMÉNYEK.....	159
AZ ELLÁTÁS FELTÉTELEI.....	159
KAPCSOLATOK, KOMMUNIKÁCIÓ, INFORMÁCIÓÁRAMLÁS.....	161
ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS.....	162
SZAKMAI MUNKA.....	162
FELADATOK AZ UTAZÓ GYÓGYPEDAGÓGIAI MUNKÁBAN.....	163
BESZÉDFOGYATÉKOS GYERMEK/TANULÓ HABILITÁCIÓSREHABILITÁCIÓS ELLÁTÁSA.....	164
EGYÉB PSZICHÉS FEJLŐDÉSI ZAVARRAL KÜZDŐ.....	166
TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTT GYERMEKEK/TANULÓK ELLÁTÁSA.....	169
PERVAZÍV FEJLŐDÉSI ZAVARRAL ÉLŐ GYERMEKEK/TANULÓK ELLÁTÁSA.....	170
LÁTÁSSÉRÜLT GYERMEKEK/TANULÓK ELLÁTÁSA.....	171
HALLÁSSÉRÜLT GYERMEKEK/TANULÓK ELLÁTÁSA.....	172
MOZGÁSSÉRÜLT GYERMEKEK/TANULÓK ELLÁTÁSA.....	173

AZ UTAZÓ GYÓGYPEDAGÓGUSOK INTÉZMÉNYEGYSÉGE

A Szeleánshky Márta Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Szakiskola és EGYMI utazó gyógypedagógiai intézményegysége Zalaegerszeg város és Zalaegerszeg járás köznevelési intézményeibe (óvodákba, általános iskolákba, gimnáziumaiba) járó sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók integrált ellátását biztosítja egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs ellátás keretében.

Az integráltan nevelt sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók más-más, testi-, érzékszervi-, értelmi-, beszéd- és érzelmi- képességekkel érkeznek a többségi óvodákban, iskolákban. Az esélyegyenlőség megteremtése, és a társadalomba való beilleszkedés megkönnyítése érdekében az egyik legfontosabb tennivaló, hogy a befogadó óvodák/iskolák kezelni tudják a másságból adódó egyéni igényeket, az egyéni eltérésekből fakadó problémákat, és képesek legyenek arra, hogy a tanulók számára a rendelkezésre álló eszközök felhasználásával biztosítsák azokat az egyéni tanulási útvonalakat, amelyek megakadályozhatják az iskolai kudarcok elszenvedését.

Ebben nyújtanak segítséget a többségi pedagógusok számára intézményünk utazó gyógypedagógus szakemberei.

Intézményünk, mint egységes gyógypedagógiai és módszertani intézmény biztosítja az utazó gyógypedagógiai szolgáltatást. Szakmai munkánkat az „Utazó Gyógypedagógusok” munkaközössége irányítja.

AZ UTAZÓ GYÓGYPEDAGÓGIAI HÁLÓZAT JOGI HÁTTERE

- Nkt. (15.§; 20.§; 27.§(8); 45.§(3); 47.§
- 20/2012.(VIII.31.) rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

ALAPELVEK

- a másság elfogadása, elfogadtatása,
- elfogadó, szeretetteljes légkör biztosítása,
- a különleges gondozás alapvető igény és feladat, minden sajátos nevelési igényű gyermeknek/tanulónak biztosítani kell a pedagógiai célú rehabilitáció elérését,
- az ellátottak érdekeinek szem előtt tartása, képességeik kibontakoztatása,
- a fogyatékosok eredményes szocializációja, sikeres társadalmi beilleszkedése,
- az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése,
- jó partneri, szakmai kapcsolatrendszer működtetése,

- szülők támogatása,
- a kollégák emberi és szakmai elhivatottsága, a szakmai fejlődés iránti folyamatos igény,
- fegyelmezett, ésszerű és egyben takarékos gazdálkodás.

Az alapelvek megfogalmazása és azok érvényesítése sikert, nyugodt, kiszámítható munkavégzést biztosítanak. Célja, hogy az ellátottak, a kollégák, a fenntartó, a partnerintézmények elégedettek legyenek.

HELYZETKÉP, HELYZETELEMZÉS

Az európai népesség mintegy 10–15%-a valamilyen fogyatékkal él. Az Európai Unióban erős társadalmi elkötelezettség bontakozott ki integrációjuk mellett. Egy felnőtt társadalom akkor válik elfogadóvá, ha a szociális tanulás már gyermekkorban elkezdődik. Itt kapcsolódik a fogyatékkal élők társadalmi integrációja az oktatáshoz. Az ENSZ 1982-es világprogramját (Egyezmény a gyermekek jogairól) Magyarország is ratifikálta, mely támogatja a szülők jogát, hogy gyermeküket a lakóhelyükön, integráló intézményben helyezték el. A szervezet 1993-ban fogadta el a fogyatékos személyek esélyegyenlőségére vonatkozó alapszabályzatot, amely kimondja, hogy „a tagállamok biztosítsák integrált formában az egyenlő alap-, közép- és felsőfokú oktatási lehetőségeket a fogyatékos gyermekek, fiatalok és felnőttek részére”. (Ugyanitt azt is kimondták, hogy a többségi iskolarendszer valószínűleg nem tudja kielégíteni valamennyi sajátos nevelési igényű gyermek igényeit ezért szükség van a speciális iskolarendre is.)

A Miniszterek Tanácsa 1990-ben elfogadott határozatával a tagállamok határozottan és egyértelműen elkötelezték magukat az integráció mellett. Hazánkban a sajátos nevelési igényű gyermekek integrációjára először 1993-ban biztosított lehetőséget a törvény. Azóta folyamatosan nőtt azoknak az intézményeknek a száma, melyek befogadó iskolaként vállalták a „bármilyen” fogyatékkal élők együttnevelését.

A sajátos nevelési igényű tanulók többségi iskolákban történő nevelése kapcsán integrációról, inklúzióról beszélünk. Az inklúzió következményeként nőtt az igény a gyógypedagógusok szakmai segítségére. A speciális megsegítést **egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények** látják el, amelyeket a sajátos nevelési igényű

gyermek, tanulók integráltan történő nevelésének, oktatásának segítésére hoztak létre. 2003-tól találjuk meg a közoktatási törvényben az *egységes gyógypedagógiai módszertani intézmény* (továbbiakban EGYMI) fogalmát, mint lehetőséget a feladatellátásra. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV törvény 20. § (9) bekezdése szerint: „EGYMI a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók többi gyermekkel, tanulóval együtt történő nevelésének, oktatásának segítése céljából hozható létre. Az intézmény keretén belül működni kell kizárólag sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat ellátó óvodai, általános iskolai, fejlesztő nevelés-oktatást végző iskolai vagy középfokú iskolai feladatot ellátó intézményegységnek, továbbá utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózatként vagy - az országos és megyei szakértői bizottsági feladatok kivételével - pedagógiai szakszolgálati feladatokat ellátó intézményegységnek...”

TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS

A 2003-as közoktatási törvény módosítását követően az iskola 2006. augusztus 1-től Nemzeti Köznevelési Törvény 20. § (9.) bekezdése szerint EGYMI-vé alakult, ellátva Zalaegerszeg városban a pedagógiai szakszolgálati feladatokat (logopédia, konduktív pedagógia, gyógytestnevelés) és a szakmai szolgáltatás feladatait (szaktanácsadás, képzés, továbbképzés) is. Ezáltal bővült a gyógypedagógiai intézmények szerepköre, intézményünké is, lehetőséget biztosítva gyógypedagógusainknak a szakmai megújulásra, együttműködésre a többségi pedagógusokkal és a szülőkkel. Elsődleges célunk volt a befogadó köznevelési intézményekben az együttműködés segítése. 2011-től az EGYMI hatásköre megváltozott. Továbbra is feladata a sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók együttnevelésének segítése, az utazó gyógypedagógusi hálózat megszervezése a Zalaegerszegi Tankerületi Központ által fenntartott intézményekben.

2013-tól az EGYMI utazó gyógypedagógusai elsősorban a rehabilitációs/habilitációs ellátást biztosítják. Célja, hogy mindenki számára térben és időben egyaránt hozzáférhető, elérhető legyen az ellátás egyformán magas színvonalon és hasonló körülmények között. Szakszolgálati feladatokat ettől az időponttól nem végezhetnek az EGYMI-k, ezeket a törvényalkotó áthelyezte a pedagógiai szakszolgálatok intézményeibe.

A GYÓGYPEDAGÓGIAI FEJLESZTŐ –, REHABILITÁCIÓS – ÉS TERÁPIÁS MUNKA

A gyógypedagógiai tevékenység egyidejűleg nevelés, terápia és rehabilitáció, amelyet az érintett személy nehezített fejlődési és/vagy életvezetési szükségletei határoznak meg. A gyógypedagógiai tevékenység azokra a személyekre irányul, akik a gyógypedagógia kompetenciakörébe tartoznak, ők a sajátos nevelési igényűek és ebből következően speciális nevelési, terápiás, rehabilitációs szükségleteiket a gyógypedagógia különböző területeire specializálódott szakemberek képesek kielégíteni figyelembe véve a gyermekek sérülésének milyenségét.

A fejlesztő -, terápiás munkára bármely életkori szakaszban szükség lehet. A gyógypedagógiai terápiák – az orvosi terápiáktól eltérően – nem közvetlenül a sérülést kívánják befolyásolni, hanem az ebből következő fogyatékossgot, korlátozottságot, akadályozottságot. Az egyes terápiás eljárások (pl. logopédiai, mozgás, tanulás, művészet, viselkedés, stb.) alkalmazása különösen igényli az individuális alkalmazást, javaslatot erre a megyei szakértői bizottság tesz, illetve a gyermek állapotától függően a gyógypedagógus választja ki, állítja össze a megfelelő rehabilitációs programot. Az eszközök kiválasztása, az időtartam meghatározása, az eredmények megállapításának módja az egyéni terápiás program részét alkotja.

A sajátos nevelési igény kifejezi a gyermek képességeinek részleges vagy teljes kiesését, eltérő ütemű fejlődését, az életkori sajátosságainak részleges vagy teljes módosulását. Ezért a sajátos nevelési igény a szokásos tartalmak, eljárások és pedagógiai módszerek megváltoztatását teszi szükségessé.

A fejlesztések, a terápiás tevékenységek célja a képességfejlesztés, a fejlesztő munka során a tanuláshoz szükséges pszichikus funkciók fejlesztése és a sérült funkciók korrekciója, fejlesztése, esetleg a hiányzó funkciók pótlása, az akadályozott fejlődésből eredő hátrány csökkentése, az iskola alapú képességek, az iskolai teljesítményének növelése, a tanulási-ismeretszerzési folyamatban történő aktív- és eredményes részvétel segítése, eltérő magatartásformák kiegyenlítése, ezáltal a személyiség alakítása, társadalmi cselekvőképességük, a társadalomba való beilleszkedésük támogatása, a gyermekek/tanulók életminőségének javítása, jó közérzetének a megteremtése. Cél

továbbá, hogy az ismeretszerzési folyamat minél kevesebb nehézséget jelentsen, a fejlesztés hatására alakuljanak ki olyan kompenzációs stratégiák, melyek javítják a tanulók iskolai teljesítményét, megelőzik vagy csökkentik a tanulási nehézségeket, megváltoztatják a sorozatos tanulási kudarcok következtében kialakult negatív motivációkat, megkedveltessék a tanulást, csökkentsék a viselkedési zavarokat.

A rehabilitációs órakeretben történő fejlesztés történhet egyéni vagy kiscsoportos foglalkozások során.

Az eredményes fejlesztésnek kellően körütekintőnek, előkészítettnek kell lennie, jellemeznie kell a tudatosságnak, átgondoltságnak. A fejlesztéshez szükség van egyéni programra, egyéni fejlesztési tervre a gyerekekkel kapcsolatban, amely megfigyeléseinkre épül, ötvözve a szakértői véleményben megfogalmazott javaslatokat, megfogalmazza a konkrét tennivalóinkat, orientálja a fejlesztő munkát. Ha a tanító és gyógypedagógus együttműködve végzik munkájukat, egységesen alakítanak ki eljárásokat, pozitív beállítódást, tanulás iránti motivációt, akkor valószínűleg sikerül biztosítani az eredményes fejlődést.

Az **egyéni fejlesztési terv** a gyermek meglévő képességein és lehetőségein alapuló, egész személyiségére ható tanulási és tanítási folyamat tervezésének dokumentációja.

A fejlesztési terv tartalmazza a fejlesztés fő területeit, a felkészítés idejét, ütemezését, az egyes területeken belüli fejlesztés célját, feladatát, módszerét, eszköztárát.

A többségi pedagógus a szakembere annak, hogy a befogadó közösség gyermekeivel az adott életkorban, az óvodában, az adott osztályfokon milyen nevelési és oktatási célokat, feladatokat kell megvalósítani. Az általános iskolai pedagógus, az óvónő egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából (Irányelvek 1.5.) Az egyéni fejlesztési terv rehabilitációs program részét a gyógypedagógus készíti el. (Irányelvek 1.3.3.) Az egyéni fejlesztési terv, amely a gyermek egész személyiségének fejlődését célozza meg a gyógypedagógus, tanító, tanár, szülő együttműködésére építve.

A **munka dokumentálása** a jogszabályok által meghatározott nyomtatványban, az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, egyéni fejlődési lap kül- és belívében történik, illetve az iskolák KRÉTA rendszerében. Az együttes nevelésben részt vevő

tanulók egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációjának központilag kiadott egyéni fejlődési lapon (Tü. 356. Tü. 357.) történő dokumentálását folyamatosan végzik.

A fejlesztés eredményéről a gyógypedagógusok szöveges értékelést készítenek a tanév során legalább egy alkalommal, de tanév végén mindenképpen.

A **gyógypedagógus feladata** a sajátos nevelési igényből eredő szükségletek, elvárások, követelmények, fejlesztési eljárások, módszerek, eszközök meghatározása, kiválasztása, kidolgozása, a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében. A rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy (kis)csoportos fejlesztés gyógypedagógiai kompetencia, a gyermek fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógiai tanár, terapeuta közreműködése szükséges.

- Közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő tevékenységek tervezésében (a tanuló megfigyelése az órán),
- Segíti a szakértői véleményben megfogalmazott pedagógiai diagnózis értelmezését,
- Javaslatot tesz a gyógypedagógiai specifikus módszerek alkalmazására,
- Javaslat programok, programcsomagok összeállítására,
- Javaslat a speciális segédeszközökre,
- Javaslat a környezet kialakítására,
- Együttműködés a többségi pedagógussal,
- Figyelemmel kíséri a tanuló haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében,
- Terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozáson
(rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés),
- Éves fejlesztési tervet készít három-hat havonként a gyermekek/tanulók fejlettségét, haladási ütemét figyelembe véve. Aktívan részt vesz a team munkában (esetmegbeszélések, továbbképzések, hospitálások, munkaközösségi megbeszélések)

Kapcsolattartás a szülőkkel:

- segítségnyújtás a szakvélemény, diagnózis értelmezésében
- tájékoztatás a fejlesztés lehetőségeiről
- rendszeres konzultáció a gyermek fejlődésével kapcsolatosan

- javaslattevés az együttműködési módokra
- javaslattevés a gyermek/ tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására
- megbeszélés az otthon végzendő gyakorlatokkal kapcsolatosan - segítségnyújtás a speciális eszközök kiválasztásában
- tájékoztatás a speciális eszközök beszerzési lehetőségeiről
- szülői értekezleteken, fogadóórákon való részvétel
- nyílt órák biztosítása szülők számára
- kapcsolatfelvétel segítése a sérült embereket képviselő szervezetekkel
- javaslat további vizsgálatokra
- tanácsadás

Kapcsolattartás a többségi intézmények pedagógusaival:

- szakmai együttműködés az integrált nevelés-oktatásban részt vállaló intézmények pedagógusaival: tanácsadás, szakmai műhelymunkák
- a gyermek megfigyelése az intézmény kérésére - javaslat további vizsgálatokra
- a pedagógusok felkészítése a sajátos nevelési igényű gyerek fogadására
- segítségnyújtás a szakvélemény, diagnózis értelmezésében
- javaslattevés a gyermek/ tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására
- segítségnyújtás a tanuláshoz szükséges speciális eszközök kiválasztásában
- tájékoztatás a speciális eszközök beszerzési lehetőségeiről
- részvétel a gyermek/tanuló eredményeinek értékelésében
- módszertani segítségnyújtás
- segítségnyújtás az egyéni fejlesztés tervezésében
- sikertelenségek, kudarcok és eredmények okainak feltárása
- tanulási nehézségek kialakulását, tanulási zavarokat, magatartászavarokat megelőző pedagógiai eljárások megismertetése
- nevelési értekezletek, konzultációk a többségi intézmények által kiválasztott témában
- eszközbemutatók, könyvajánlások

ELLÁTOTT TELEPÜLÉSEK, INTÉZMÉNYEK

Az integrált nevelésben-oktatásban résztvevő óvodás és iskolás sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók habilitációs, rehabilitációs ellátását Zalaegerszeg városban és Zalaegerszeg járásban túlnyomó részben a Szeliánszky Márta Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Szakiskola és EGYMI látja el megosztva – kisebb részben – Zalaegerszegi Nyitott Ház Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény.

AZ ELLÁTÁS FELTÉTELEI

Személyi feltételek

Gyógypedagógusaink a törvénynek megfelelően a sajátos nevelési igény típusának megfelelő végzettséggel rendelkeznek.

- oligofrénpedagógia szakos gyógypedagógiai tanár
- tanulásban akadályozottak szakos gyógypedagógiai tanár
- pszichopedagógia szakos gyógypedagógiai tanár
- logopédia szakos gyógypedagógiai tanár
- szurdopedagógia szakos gyógypedagógiai tanár
- tiflopedagógia szakos gyógypedagógiai tanár

Tevékenységeink:

Sokoldalúan képzettek, korszerű terápiás eljárásokkal, az intézményekben található vagy saját készítésű fejlesztő eszközökkel végzik a munkájukat.

Intézményünkben a szakmai munkát az „Utazó gyógypedagógusok” munkaközössége segíti. A munkaközösség állandó tagjai a fő munkaidőben az integrált nevelést segítő kollégáink.

Az utazó gyógypedagógiai-, pedagógiai célú rehabilitációs munkában Béke ligeti Általános Iskolában tanító gyógypedagógusok is bekapcsolódnak akár kötelező órában, akár megbízási szerződéssel.

Megbízási szerződéssel „külsős” gyógypedagógusokat is foglalkoztatunk.

Az utazó gyógypedagógusi szolgálat sokrétű **gyógypedagógiai tevékenységet** lát el, így a munkánk részét képezi:

- Logopédia
- Komplex gyógypedagógiai ellátás
- Pszichopedagógiai ellátás
- Szurdopedagógiai tevékenység
- Tiflopedagógiai tevékenység
- Autizmus specifikus ellátás

A tanév tudatos tervezése, humán erőforrás felhasználása

Tanév elején és tanév közben is a Zalaegerszegi Nyitott Ház Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménnyel közösen osztjuk el a gyermekeket/tanulókat a fogyatékosági típusokat figyelembe véve. Pl: az autisták és a mozgásfogyatékosok ellátását többnyire a Zalaegerszegi Nyitott Ház Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény szakemberei végzik, a látássérülteket, a hallássérülteket, a beszéd fogyatékosokat megállapodás szerint látjuk el... Minden tanévben, többször egyeztetünk személyesen és telefonon egyaránt a Zalaegerszegi Nyitott Ház Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménnyel. Aktuálisan a következő tanév munkájának előkészítéseként május végén és június elején az iskoláktól és az óvodáktól bekérjük az SNI ellátásra vonatkozó igényeket függetlenül attól, hogy melyik EGYMI fogja ellátni őket.

Június végén és augusztusban megbeszélést tart a két egymáshoz közeli iskolából és óvodából beérkezett integrált SNI ellátási igények feladatellátása tekintetében.

A tudatos tervezés alapja az ésszerűség és a költségtakarékosság, ezért az egy útvonalon lévő intézményeket egy napra próbáljuk beosztani.

Az ellátás időkerete: heti rendszerességgel a sérülés specifikumától és az ellátás komplexitásától függően a szakértői véleményben meghatározottak és a törvény (Nkt. 6. sz. melléklete) által meghatározott keretek között.

Az ellátás formája: egyéni vagy kiscsoportos foglalkozás.

A szakértői bizottság általában egyéni fejlesztést javasol a gyermekeknek/tanulóknak. Ezt nem mindig tudjuk biztosítani a kollégák kapacitás hiánya miatt és mert tanév közben változik az ellátotti létszám, általában nő. Előfordul, hogy 2-3 sajátos nevelési igényű gyermeket/tanulót kell egyidőben foglalkoztatni, a szakértői véleményben javasolt egyéni fejlesztés helyett, akár különböző diagnózisú és életkorú gyermekeket/tanulókat is együtt fejlesztve. Az általános iskolákban és a középfokú nevelésben még ennél is több tanuló foglalkoztatását kell megoldani egy-egy adott rehabilitációs órán.

A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a megyei pedagógiai szakszolgálat szakértői véleményében foglaltak szerint biztosítjuk a sajátos nevelési igényű gyermekeknek/tanulóknak.

Tárgyi feltételek

A nevelési oktatási intézmények kötelező felszerelésére vonatkozó előírásokat a nevelésioktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 161-167.§-a, valamint a rendelet 2. számú melléklete tartalmazza. Az óvodára és az iskolára vonatkozóan a melléklet külön szabályozókat tartalmaz a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelésének, oktatásának eszközeire. Ezeket a speciális eszközöket az integráló intézményeknek kell beszerezni. Folyamatos a kommunikáció a befogadó intézményekkel a feltételek biztosítása céljából. Az EGYMI nem rendelkezik személyautóval, ezért a kollégák a saját autóikat használják, illetve távolsági autóbusszal érik el a településeket.

KAPCSOLATOK, KOMMUNIKÁCIÓ, INFORMÁCIÓÁRAMLÁS

A kommunikáció jelentős szerepet tölt be a szervezésben, a munkatevékenységek elvégzésére vonatkozó információk közvetítésében. Ezért kiemelten kell kezelni a kommunikációt, az információáramlást.

Intézményünk folyamatosan jó kapcsolatot ápol a többségi nevelési-oktatási intézményekkel, a pedagógiai szakszolgálattal, a Nyitott ház Módszertani Intézettel, Zalaegerszegi Nyitott Ház Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény a Fenntartóval. Állandó a munkakapcsolat a Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

Székhelyintézményével, a zala megyei szakértői bizottsággal. Napi szinten történik az információcsere a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásának érdekében. A Nyitott Ház

Módszertani Intézménnyel Zalaegerszegi Nyitott Ház Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény pedig minden tanév elején megegyezés alapján osztjuk el az ellátandó gyermekeket/tanulókat, de tanév közben is szükséges az egyeztetés az újonnan belépő SNI-s gyermekek/tanulók ellátása miatt.

Az intézményen belüli információ átadás a vezetői értekezleteken, nevelési értekezleteken, munkaközösségi értekezleteken, szakmai napokon történik. Ezek megszervezése nem okoz nehézséget a tantestületen belül, hiszen tanév elején a munkaterv tartalmazza ezeknek az időpontjait.

A kapcsolattartás napi eszköze az e-mail. Előnye: a feladatok gyors továbbítása, mindenkinek eljut, amennyiben van internet. Kétirányú kommunikációt tesz lehetővé.

Minden tanévben fogadunk főiskolai hallgatókat, akik az utazó gyógypedagógusi hálózat keretében végzik terepgyakorlataikat.

ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKEKELÉS

A belső ellenőrzés célja, hogy a vezető számára megfelelő információt nyújtson a munka színvonaláról, segítse az irányítás hatékonyságát, az intézmény törvényes működését, belső erőforrások feltárását, a gazdálkodás kötelező előírásainak betartását.

Az intézményegység vezetői ellenőrzés során a vezetőknek folyamatosan figyelemmel kell kísérnie a vezetése alatt álló munkaterület egész tevékenységét. Meg kell győződnie a munkavégzés színvonaláról. Informálódnia kell a jelentkező problémákról, gondoskodni azok lehetséges megoldásáról.

Az ellenőrzés, az értékelés jelzés, külső megerősítés a pedagógus felé, segíti az önértékelésben, a megoldásra váró problémák megoldásában. Formái:

- óralátogatások az éves ellenőrzési tervnek megfelelően
- kollégák szakmai követése
- kreatív ötletek támogatása

SZAKMAI MUNKA

A szakmai munkát Az Oktatási Hivatal által kiadott [A sajátos nevelési igényű gyermekek](#)

[óvodai nevelésének irányelve](#) és [Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához](#)

határozzák meg. Ennek értelmében az elvárások mindig igazodnak a gyermekek

fejlődésének üteméhez, fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósul meg.

Az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A fejlesztések magába foglalják a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és a kognitív képességek fejlesztését. Az egyes fogyatékosági típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt. Gyógypedagógusaink rendszeresen alkalmazzák a korszerű pedagógiai módszereket, a digitális taneszközöket a pedagógiai munka hatékonyabbá tételének érdekében. Munkájukba beépítik a különféle műhelymunkák, tanfolyamok ismereteit, tapasztalatait. Együttműködnek az integráló pedagógusokkal, tanácsadói szerepkörben is megmutatkoznak. Szakmai munkaközösségünk tagjai aktívak, sokoldalúak, innovatívak, folyamatosan képzik magukat, szívesen vesznek részt az intézmény programjain, azok szervezésében.

FELADATOK AZ UTAZÓ GYÓGYPEDAGÓGIAI MUNKÁBAN

A gyermekek megfigyelése:

- tanulási szokások, sajátosságok megfigyelése,
- gyermek megismerési képességeinek, a tovább haladást akadályozó egyéni eltéréseknek, sajátosságoknak pedagógiai, gyógypedagógiai feltárása,
- kommunikáció, gondolkodás, szocializációs képességek megfigyelése

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók komplex fejlesztése:

- pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkozások egyéni vagy csoportos formában,
- komplex egyéni fejlesztés biztosítása tanórán kívül, gyógypedagógiai eljárások alkalmazásával,
- a gyermek képességeinek megfelelő módszerek, terápiák, technikák alkalmazása,
- a fejletlen vagy sérült funkciók korrigálása, az ép vagy kevésbé sérült funkciók bevonásával • A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében,
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása,
- az egyéni sikereket elősegítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése,
- a gyermek/tanuló haladásának figyelemmel kísérése

Gyógypedagógiai tanácsadás, pedagógusok felkészítése, folyamatos konzultáció:

- a pedagógusok felkészítése a sajátos nevelési igényű gyerek fogadására,
- sikertelenségek, kudarcok és eredmények okainak feltárása,
- a tehetséggondozás, a fejlesztési irányok megbeszélése,
- javaslattétel a gyermek/ tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására, - segítségnyújtás a tanuláshoz szükséges speciális eszközök kiválasztásában,
- tanulási nehézségek kialakítását, tanulási zavarokat, magatartászavarokat megelőző pedagógiai eljárások megismertetése,
- tanulási technikák bemutatása,
- oktatási segédanyagok, szakirodalom ajánlása,
- az egyéni fejlesztést elősegítő tanulói és tanári eszközök bemutatása, elkészítésének lehetőségei,
- a diagnózisból megismert problémák azonosítása, besorolása a képességek rendszerébe,
- sajátos nevelési igény a családban, tanácsadás a szülőknek,
- szakmai előadások, tréningek, nevelési értekezletek, konzultációk a többségi intézmények által kiválasztott témában

BESZÉDFOGYATÉKOS GYERMEK/TANULÓ HABILITÁCIÓSREHABILITÁCIÓS ELLÁTÁSA

A beszéd fogyatékos tanulók beszéd és nyelvi fejlesztése komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történik. Az egészségügyi rehabilitáció, a logopédiai ellátás, a beszéd fogyatékoság jellegétől függ.

Logopédiai terápiák típusai:

- megkésett és akadályozott beszédfejlődés terápia
- pösze terápia
- orrhangzósság terápia
- hadarás terápia
- dadogás terápia
- nyelvlökéses nyelés terápia

- diszfónia terápia
- afázia terápia
- diszfázia terápia
- diszartria terápia
- diszlexia prevenció
- diszlexia reedukáció
- diszgráfia reedukáció
- diszortográfia reedukáció
- diszkalkulia reedukáció
- komplex logopédiai terápia

Nyelvi fejlődési zavar esetén a logopédiai terápia feladata:

- a mozgások (beszédmozgások és finommotorika) speciális fejlesztése,
- grammatikai rendszer rendezése, fejlesztése, verbális munkamemória fejlesztése, - a beszédre irányuló figyelem és emlékezet fejlesztése,
- az aktív és a passzív szókincs bővítése,
- verbális és nonverbális kifejezőkészség fejlesztése,
- a gondolkodási stratégiák fejlesztése,
- a beszédészlelés és -megértés fejlesztése,
- az olvasás/írás/helyesírás zavar megelőzése

Dadogás esetén a logopédiai terápia célja:

- relaxációs gyakorlatok,
- cselekvéshez kötött beszédindítás,
- helyes légzéstechnika kialakítása,
- mozgás és és ritmus- és beszéd koordináció fejlesztése,
- a beszéd automatizált elemeinek technikai fejlesztése és javítása,
- a beszédhez szükséges motiváció megteremtése, az önismeret és önértékelés fejlesztése,
- a dadogó és környezete közötti pozitív kapcsolatok kialakításának elősegítése

Hadarás esetén a logopédiai terápia célja:

- a beszédfigyelem fejlesztése,
- helyes légzéstechnika kialakítása,

- beszéddallam és beszédritmus fejlesztés,
- az artikulációs bázis ügyesítése,
- beszédhangsúly gyakorlatok,
- a normális tempójú és ritmusú beszéd automatizálása,
- a beszéd prozódiai elemeinek tudatosítása,
- az állandó önkontroll kiépítése és fejlesztése

Diszfónia esetén a logopédiai terápia célja:

- a tiszta egyéni beszédhang kialakítása és a folyamatos spontán beszédbe való beépítése,
- a hangminőség és az anatómiai-élettani viszonyok további romlásának megakadályozása

Orrhangzós beszéd esetén a logopédiai terápia célja:

- a beszédizomzat fejlesztése,
- a légyszájpad izomzat működésének fokozása,
- a kóros, nazális rezonancia megszüntetése, illetve csökkentése,
- a beszédartikuláció javítása az anatómiai viszonyok figyelembe vételével

EGYÉB PSZICHÉS FEJLŐDÉSI ZAVARRAL KÜZDŐ GYERMEKEK/TANULÓK ELLÁTÁSA

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionálisszociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

- diszlexia
- diszortográfia
- diszkalkúlia
- diszgráfia és diszpraxia
- kevert specifikus tanulási zavarok
- hiperaktivitás és figyelemzavar
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai

Diszlexia terápia feladatai:

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság fejlesztése,
- a rövid távú emlékezet fejlesztése,
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése, - a testséma biztonságának kialakítása,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analízis-szintetizáló módszerrel,
- mozgáskoordináció és ritmusérzék fejlesztés,
- iránydifferenciálás, téri észlelés fejlesztése,
- beszédészlelés fejlesztése,
- az olvasási készség folyamatos gondozása,
- a tévesztett betűk differenciálása, a folyamatos olvasás automatizálása,
- a beszédemlékezet és figyelem fejlesztése,
- szövegértés fejlesztése: beszéd- és nyelvi fejlesztés,
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,
- speciális olvasástanítási program alkalmazása,
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése

Diszortográfia terápia feladatai:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása, - a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése

Diszgráfia terápia feladatai:

- a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),

- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése, - sikertudat kialakítása

Diszkalkulia terápia feladatai:

- a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,
- matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása,
- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása, - a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása,
- a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása, - az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása

Hiperaktivitás és figyelemzavarok terápia feladata:

- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés, speciális figyelem-tréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód,
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése, - motiválás, sikerélmény biztosítása.
- A szocio-adaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló viselkedésszervezési problémák terápiájának *célja* a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

A fejlesztés feladata:

- kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása,
- pszichoterápia,
- a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása,
- önértékelési képesség fejlesztése,
- sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása,
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
- a fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása

TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTT GYERMEKEK/TANULÓK ELLÁTÁSA

A rehabilitációs, rehabilitációs nevelés célja az enyhén értelmi fogyatékos fiatalok szocializációja, eredményes társadalmi integrációja. A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul.

A komplex gyógypedagógiai terápia során fejlesztett területek:

megismerő tevékenységek fejlesztése,

- kognitív képességek fejlesztése, motoros képesség fejlesztése,
- kommunikációs képességek fejlesztése,
- szociális készségek fejlesztése,
- gondolkodási képességek fejlesztése,
- tanulási képességek fejlesztése,
- kommunikációs készség,
- harmonikus személyiség alakítása, tudatos magatartás, önfegyelem, tudatos, feladat és munkavégzés,
- társadalmi beilleszkedés érdekében: társas kapcsolatok fejlesztése,
- konfliktuskerülő és feloldó magatartás erősítése,
- szabályok, normák elfogadása

PERVAZÍV FEJLŐDÉSI ZAVARRAL ÉLŐ GYERMEKEK/TANULÓK ELLÁTÁSA

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók fejlesztésének célja:

- az egyéni képességek szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése, melynek alapja a szociális, kommunikációs és gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése,
- a hiányzó készségeket kompenzálása a fejlődési elmaradás, a másodlagos problémák leküzdése érdekében,
- az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása,
- az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos, problémamegoldási módszerek tanítása,
- a tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanított képesség egész életen át megfelelő alkalmazhatósága

Speciális módszerek az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók fejlesztésében:

protetikus környezet és eszköztár kialakítása - strukturált környezet biztosítása az időbeli és téri tájékozódás segítéséhez, vizuális információhordozók és augmentatív kommunikációt segítő eszközrendszer kialakítása, speciális, egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítása,

- vizuálisan segített kommunikációs rendszer,
- a kognitív-viselkedésterápia módszereinek alkalmazása

Fejlesztési területek:

- kommunikáció/szociális viselkedés,
- önkiszolgálás,
- kognitív fejlesztés,
- viselkedésproblémák kezelése,

- képességek szinten tartása az önállóság fejlesztésével, • önszervezés, önállóság, tárguló szociális integráció,
- munkára nevelés, pályaorientáció

LÁTÁSSÉRÜLT GYERMEKEK/TANULÓK ELLÁTÁSA

A látás hiánya, az aliglátás és a gyengénlátás nemcsak a tanulás terén okoz eltéréseket, hanem nehezítettek a mindennapi élet tevékenységei (a tájékozódás, a közlekedés, az önkiszolgálás) is. Mindezt egyéni bánásmóddal és a közösség segítségével tudja korrigálni a pedagógus. A fejlesztési feladatok megtervezésekor, a módszerek kiválasztásánál figyelembe kell venni, hogy a látás hiánya vagy csökkent volta miatt a látássérült gyermek ismeretszerzését a külvilág iránti látó beállítódás helyett a haptikus (bőr- és mozgásérzékelés együttese) és hallási beállítódás is jellemzi. Fontos az ép érzékszervek – hallás, tapintás, szaglás, ízérzékelés – fejlesztése, valamint a meglévő látás használatának tanítása. az önállóság iránti igény fejlesztése elsősorban az önkiszolgálás, a mozgás és tájékozódás terén.

A habilitáció, rehabilitáció célja:

- az érdeklődés felkeltése a környezet, a látható, hallható, tapintható világ megismerése iránt a speciális segédeszközök használatával,
- a működő érzékszervek fokozott kihasználása,
- az akarati tulajdonságok erősítése a látássérülés hátrányainak leküzdéséhez,
- az önbizalom, a pozitív énkép alapozása,

Felkészítés az ép látásúakkal való kapcsolatépítésre, a közösségbe való beilleszkedésre.

Főbb területei: az ép érzékszervek működésének intenzív

fejlesztése (pl. hallás),

- a meglévő látás megőrzése, fejlesztése – látásnevelés –, optikai segédeszközök használata,
- beszédhiba-javítás; a nyelvi, kommunikációs készségek fejlesztése,
- intenzív mozgásfejlesztés,
- tapintás, finommozgás, a kézügyesség fejlesztése, a Braille-írás, -olvasás technikájának gyorsítása,

- a testkultúra kialakítása, a testtartási hibák javítása, indokolt esetben gyógytornász, szomatopedagógus bevonásával,
- életviteli technikák,
- a közlekedést, tájékozódást segítő ismeretek konkrét élethelyzetekben történő elsajátítása, alkalmazása (tájékozódás-, és közlekedéstanár segítségével a fehér bot technikájának elsajátítása); környezetkialakítás,
- mindennapi tevékenységek (önkiszolgálás, háztartás stb.),
- a speciális tan- és segédeszközök használatának gyakoroltatása,
- a tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása

HALLÁSSÉRÜLT GYERMEKEK/TANULÓK ELLÁTÁSA

A hallássérült tanulónál a szokásostól eltérhet a nyelvi kommunikáció fejlettsége, ennek következtében a megismerő tevékenység és a teljes személyiség fejlődése is megváltozhat.

A fejlesztés kiemelt feladatai:

- a szociális kapcsolatrendszer, az érintkezési formák nyelvi formáinak elsajátítása,
- az ismeretek bővítésével kapcsolatos fogalomrendszerek kiépítése, a kognitív funkciók szintjeinek fejlesztésével,
- a magyar nyelv szabályainak megfelelő beszéd komplex, folyamatos fejlesztése,
- a beszédhallás, a beszédérthetőség fejlesztése,
- alapvető kommunikációs készségek, a szájról olvasásra és a hallásmaradványra támaszkodó beszédértés,

az információszerzés, az interperszonális kapcsolatok új technikai formáira való felkészítés (számítógép, Internet stb.), az írásos kommunikáció, idegen nyelv ismerete, írásos formájának hangsúlyos megalapozása és fejlesztése,

az írásos kommunikáció és az informatikai eszközök használata,

- a tehetségre utaló személyiségjegyek feltárása és gondozása, - a beszédértés és mondanivaló kifejezésének fejlesztése,
- egyéni anyanyelvi nevelés • a szövegértő olvasás folyamatos fejlesztése, - a hallókészülék használatára szoktatás,

- a meglévő beszédállapot fenntartása (megőrzése) és fejlesztése,
- a szájról olvasás készségének kiépítése, fejlesztése,
- a módosult életvitel elfogadtatása, a harmonikus személyiség erősítése.

MOZGÁSSÉRÜLT GYERMEKEK/TANULÓK ELLÁTÁSA

A mozgáskorlátozott tanulók rehabilitációs fejlesztésének célja, hogy nagyobb esélyt biztosítson az eredményes tanulásra, fejlődésre, a sikeres társadalmi beilleszkedésre.

Ennek érdekében:

- a károsodott tartási és mozgási funkciók helyreállítása, korrekciója, kompenzációja, - új tartási és mozgási funkciók kialakítása és interiorizálása,
- mozgás-szervrendszer optimális működőképességének elősegítése; állapotromlás, másodlagos károsodások, következmények megelőzése,
- motoros készségek és képességek fejlesztése,
- mindennapos tevékenykedtetés, a személyi függetlenség motoros feltételeinek és eszközhasználatának, a kommunikációs képességek motoros feltételeinek kialakítása, javítása,
- a reális mozgásos éntudat kialakítása, önálló életvitelre való elő- és felkészítés,
- beszédzavarok, kommunikációs képességek javítása • speciális felkészítés az önkiszolgálásra, az önálló életvezetésre

A mozgásnevelés terápia során fejlesztett területek:

- izomerő növelése,
- ízületi mozgásterjedelem növelése,
- egyensúly, mozgáskoordináció fejlesztése, járáskorrekció, preventív tartáskorrekció,
- önellátás, önkiszolgálás fejlesztése,
- ergoterápia,
- szenzomotoros ismeretszerzés biztosítása
- vestibuláris rendszer fejlesztése,
- finom- és grafomotorika fejlesztése,
- vizuomotoros koordináció fejlesztése.

„A Feladatok a gyógypedagógiai munkában” című résztől, 15.oldaltól átvett anyag a [file:///C:/Users/Szab%C3%B3ZsoltFerencn%C3%A9/Downloads/pp.-4.sz.-mell-utazo%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Szab%C3%B3ZsoltFerencn%C3%A9/Downloads/pp.-4.sz.-mell-utazo%20(2).pdf) oldalról.

2. sz melléklet Az iskola helyi tanterve

- [A Béke Ligeti Általános Iskola alsó tagozatos helyitanterve](#)
- [A Béke Ligeti Általános Iskola felsős tagozatos helyitanterve](#)
- [A Béke Ligeti Általános Iskola értelmileg akadályozottak kerettanterve](#)
- [A Béke Ligeti Általános Iskola szakiskolai helyitanterve](#)

3. sz melléklet Az ágazati vizsga eljárásrendje

- <http://www.bekeligetiiskola.hu/images/dokumentumok/egyebdok/agazativizsgaeljarasrend.pdf>

4. sz melléklet Vizsga eljárásrendje

- <http://www.bekeligetiiskola.hu/images/dokumentumok/egyebdok/szakmaivizsga.pdf>
-

17) A pedagógiai program függeléke

Törvények

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2019. évi LXXX. törvény (Szt.) a szakképzésről
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

Kormányrendeletek

- A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VII. 30.) Korm. rendelet
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet (Szkr.)
- A pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XI. 22.) Korm. rendelet

Miniszteri rendeletek

- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet

Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

A pedagógiai program módosítását az intézmény diákönkormányzata 2024. év. augusztus hó 26. napján tartott ülésén véleményezte, melyet aláírással tanúsítok.

Kelt: Zalaegerszeg, 2024. év augusztus hónap 26. nap

Karakau Sára

diákönkormányzat képviselője

A pedagógiai program módosítását a szülői szervezet (közösség) 2024. év. augusztus. hó 27. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet (közösség) véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: Zalaegerszeg, 2024. év augusztus hónap 27. nap

Szatmari László

szülői szervezet képviselője

A pedagógiai program módosítását az intézményi tanács 2024. év. augusztus hó 28. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy az intézményi tanács véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: Zalaegerszeg, 2024. év augusztus hónap 28. nap

Horváth A. Péter

intézményi tanács képviselője

A pedagógiai program módosítását az intézmény nevelőtestülete 2024. év augusztus hó 30. napján tartott értekezletén elfogadta.

Kelt: Zalaegerszeg, 2024. év augusztus hónap 30. nap

hitelesítő nevelőtestületi tag

A pedagógiai programot elfogadom.

Kelt: Zalaegerszeg, 2024. év augusztus hónap 30. nap

hitelesítő nevelőtestületi tag

Fenntartói jóváhagyó nyilatkozat

Jelen pedagógiai programból eredően a fenntartóra többletkötelezettség nem hárul.

Aláírással tanúsítom, hogy a fenntartó döntésre jogosult vezetője a pedagógiai program fenti rendelkezéseivel egyetért, azokat jóváhagyja.

Kelt: Zalaegerszeg, 2024. év augusztus hónap 31. nap

Kajári Attila

tankerületi igazgató

Zalaegerszegi Tankerületi Központ

fenntartó képviselője

